

ΚΕΝΤΡΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ

1

ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΑΙ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ
Διευθυντής Γραφείου Μελετών και Ανάλυσης
Εθνικού Κέντρου Ερευνών Οικονομικών Επιστημών

ΚΕΝΤΡΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Οικονομικαὶ Μονογραφίαι

I

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

*Καθηγητοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ Πανεπιστημίου Καλιφορνίας
Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Οἰκονομικῶν Ἐρευνῶν*

ΑΘΗΝΑΙ

COPYRIGHT 1962

Κέντρον Οικονομικῶν Ἐρευνῶν

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ "ΚΟΝΤΟΥ,"

Ἀθήναι

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Ἐπιθυμῶ νὰ εὐχαριστήσω τὴν ομάδα ἐρεῦνης τοῦ Κ.Ο.Ε., ἣτις ἐπελήφθη τῆς μελέτης ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου. Τὴν κυρίαν εὐθύνην τῆς διεξαγωγῆς τῶν οικονομικῶν ἐκτιμήσεων τῆς παρουσίας ἐρεῦνης εἶχε ὁ κ. Ἰωάννης Βενιέρης βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ κ. Ἀνδρέα Κιντῆ καὶ τοῦ κ. Κίμωνος Κώνστα. Ἡ Κα Αἰκατερίνη Καλλέργη βοηθουμένη ὑπὸ τοῦ κ. Γεωργίου Ψαχαροπούλου καὶ τοῦ κ. Γεωργίου Ματθαίου ἔφεραν εἰς πέρας τὰς ἐκτιμήσεις διὰ τὰ δώδεκα διασκευτικὰ προγράμματα οικονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ δι' ἓν ἐκ τῶν τριῶν κριτηρίων πραγματοποιησιμότητος. Ὡσαύτως ὁ κ. Γεώργιος Φωτόπουλος καὶ ὁ κ. Παῦλος Γιαννάς ἐβοήθησαν εἰς διάφορα στάδια τῆς ἐρεῦνης. Οἱ κ. κ. Δ. Χαλικιάς, Ε. Δεβλέτογλου, Ν. Μαρματάκης, Π. Στρατουδάκης καὶ R. Westebbe συμμετέσχον εἰς πολλὰς συζητήσεις γενομένας κατὰ τὸ στάδιον τοῦ σχεδιασμοῦ τῆς ἐρευνητικῆς ἐργασίας. Ὁρισμένοι μελέται ἐπὶ τῆς θεσμολογικῆς ὀργανώσεως τῆς ἐλληνικῆς οικονομίας τὰς ὁποίας διεξήγαγον κατὰ τὸ στάδιον τοῦτο, παρ' ὄλον ὅτι δὲν περιελήφθησαν εἰς τὸ τελικὸν κείμενον τῆς παρουσίας ἐργασίας, ἦσαν ἐν τούτοις λίαν χρήσιμοι διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν ποσοτικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐρεῦνης.

Οἱ Καθηγηταὶ κ. κ. Ἀδαμάντιος Πεπελάσης καὶ Benjamin Ward, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ κ. Ἀχ. Κομινός, παρακολούθησαν μὲ ἐνδιαφέρον τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐρεῦνης καὶ διετύπωσαν πολλὰς ἐποικοδομητικὰς παρατηρήσεις.

Ἀξιοσημείωτος ὑπῆρξεν ἐπίσης ἡ συμβολὴ πολλῶν ἐπισκεπτῶν τοῦ Κέντρου Οἰκονομικῶν Ἐρευνῶν. Πλεῖστα

θέματα ἀφορῶντα τὴν παροῦσαν ἔρευναν συνεζητήθησαν μετὰ τῶν Καθηγητῶν κ. κ. E. S. Mason, Paul N. Rosenstein - Rodan, H. B. Chenery, R. Eckaus, Roy Radner καὶ Gardner Ackley.

Εἰς πάντα τοὺς ἀνωτέρω, οἱ ὁποῖοι συνέβαλον εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς παρούσης ἐργασίας, ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου. Τὴν εὐθύνην διὰ τὸ τελικὸν κείμενον τῆς ἐρένης βεβαίως, φέρει ἐξ ὀλοκλήρου ὁ ὑπογράφων.

ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Τὸ Κέντρον Οικονομικῶν Ἐρευνῶν ιδρύθη πρὸς ἐκ-
πλήρωσιν τριῶν σκοπῶν :

1) Τὴν ἔρευναν τῶν διαρθρωτικῶν προβλημάτων καὶ
τῶν δυνατοτήτων ἀναπτύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας.

2) Τὸν συστηματικὸν προγραμματισμὸν κατανομῆς τῶν
διαθεσίμων πόρων διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ

3) Τὴν τεχνικο - οἰκονομικὴν κατάρτισιν στελεχῶν πρὸς
ἐπάνδρωσιν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς Οἰκονομίας ἐν γένει.

Οἱ πόροι τοῦ Κέντρον Οἰκονομικῶν Ἐρευνῶν συν-
ίστανται ἐξ ἐπιχορηγήσεων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως,
τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς καὶ τῶν Ἰδρυ-
μάτων Ford καὶ Rockefeller. Τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Καλι-
φορνίας, συμμετέχει εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κέντρον διὰ τῆς ἀπο-
στολῆς ξένων ἐπιστημόνων, οἱ ὅποιοι ἀνήκουν εἰς τὸ προ-
σωπικὸν τοῦ Κέντρον ἐπὶ ἓν ἔτος. Μετέχει ἐπίσης προ-
γράμματος ὑποτροφιῶν Ἀμερικανῶν πτυχιούχων ἐν Ἑλλάδι
πρὸς οἰκονομικὴν ἔρευναν καὶ Ἑλλήνων πτυχιούχων εἰς Ἀμε-
ρικανικὰ Πανεπιστήμια πρὸς εὐρύτερας οἰκονομικὰς σπουδὰς.

Ἐπιτροφίαι παρέχονται ἐπίσης εἰς νέους ἀποφοίτους
Ἑλληνικῶν Πανεπιστημίων, οἱ ὅποιοι προσλαμβάνονται εἰς
τὸ Κέντρον ἐπὶ τριετίαν, πρὸς ἄσκησιν εἰς τὴν οἰκονο-
μικὴν ἔρευναν. Οἱ ὑπότροφοι οὗτοι λαμβάνουν μέρος εἰς τὰς
διεξαγομένας ἐρεῦνας καὶ συμμετέχουν εἰς τὰ διοργανού-
μενα ὑπ' αὐτοῦ σεμινάρια. Τὸ κύριον ἔργον τοῦ Κέντρον
εἶναι, βεβαίως, ἡ ἔρευνα τῶν βασικῶν προβλημάτων τῆς

Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ἡ χώρα ἐν τῇ προσπάθειά ταχείας ἀναπτύξεώς της, ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος. Ἡ ἔρευνα αὕτη διεξάγεται ὑπὸ δμάδων ἐπιστημόνων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν πεπειραμένων Ἑρευνητῶν. Τὰ πορίσματα τῶν μελετῶν δημοσιεύονται εἰς σειρὰν «Μονογραφιῶν Οἰκονομικῆς Ἑρεῦνης». Αἱ διαλέξεις καὶ τὰ σεμινάρια, τὰ περιλαμβανόμενα εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ Κέντρου, δὲν προορίζονται ἀποκλειστικῶς διὰ τὸ προσωπικὸν τούτου. Καθηγηταί, πτυχιούχοι καὶ φοιτηταὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν, προσκαλοῦνται ἐπίσης νὰ παρακολουθήσουν καὶ νὰ μετᾶσχουν εἰς τὴν πνευματικὴν αὐτὴν δραστηριότητα, ἡ ὁποία, ὡς ἐλπίζεται, θὰ ἐπεκταθῇ διὰ τῆς συνεργασίας μετὰ Ἀνωτάτων Πνευματικῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ. Τὸ πρόγραμμα δημοσιεύσεων τοῦ Κέντρου συμπληροῦται διὰ τῆς ἐκδόσεως «Σειρᾶς Διαλέξεων» καὶ «Σειρᾶς Ἐπιμορφωτικῶν Μαθημάτων», τὰ ὁποῖα ἀπετέλεσαν ἀντικείμενον τῶν σεμιναρίων.

Ἐπιδίωξιν τοῦ Κέντρου ἀποτελεῖ ἐπίσης ἡ δημιουργία βιβλιοθήκης βασικῶν οἰκονομικῶν ἔργων, ἥτις πλὴν τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν ἐν τῷ Κέντρῳ ἐργαζομένων καὶ ἐκπαιδευομένων, θὰ ἀποβῇ ἰδιαιτέρως χρήσιμος εἰς τοὺς Ἑλληνας Οἰκονομολόγους ἐν γένει.

Ἀποσκοπεῖται ἐπίσης ἡ ἀνταλλαγὴ πληροφοριῶν καὶ πορισμάτων μὲ ἀνάλογα Κέντρα ἄλλων χωρῶν καὶ ἡ συμμετοχὴ εἰς κοινὴν προσπάθειαν ἐρεῦνης μὲ ἄλλους δημοσίους ἢ καὶ ἰδιωτικὸς ὀργανισμοὺς τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς ἀλλοδαπῆς.

Τέλος, δέον ὅπως τονισθῇ ὅτι τὸ Κέντρον Οἰκονομικῶν Ἑρευνῶν, ἀποτελεῖ ἐν ἐπὶ πλέον παράδειγμα Ἑλληνοαμερικανικῆς συνεργασίας, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως συνεισφορᾶς τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως πόρων καὶ προσπαθειῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ προωθήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως οἰκονομολόγων καὶ ὑποβοηθήσεως τῆς Ἑλ-

λάδος πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Ὁ τελικὸς σκοπὸς τῆς δραστηριότητος τοῦ Κέντρου Οἰκονομικῶν Ἐρευνῶν, εἶναι κατ' ἐξοχὴν πρακτικὸς : νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς καλυτέρας ζωῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	13
----------------	----

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν 1

ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ 1950 - 1960.

I. Εισαγωγή	17
II. Νομισματική σταθερότης και τὸ ἰσοζύγιον τῶν πληρωμῶν	20
III. Διάρθρωσις τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας	23

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν 2

Ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΠΟΡΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΝ

I. Οικονομική ἀνάπτυξις: Πρόβλημα ἐπιλογῆς διὰ τοὺς φορεῖς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς	29
II. Ὁ προγραμματισμὸς τῆς κατανομῆς τῶν πόρων ὡς πρόβλημα ἀριστοποιήσεως	32
III. Οικονομική ἀνάπτυξις, κατανομή τοῦ Εἰσοδήματος καὶ ἀπασχόλησις	38
IV. Ἡ μερική ἀριστοποίησις εἰς τὴν μικτὴν οἰκονομίαν ...	44

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν 3

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ : 1963 - 1972

I. Εισαγωγή	59
II. Διαρθρωτικαὶ τινες συγκρίσεις	64
III. Ἀριθμὸς διαφόρων προγραμμάτων ἐπενδύσεων	69
IV. Τὸ πραγματοποιησὶμον τῶν προγραμμάτων: Τὸ κριτήριον τῆς χρηματοδοτήσεως	81

V. Τὸ πραγματοποιήσιμον τῶν προγραμμάτων: Τὸ κριτήριον τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν.	92
VI. Τὸ πραγματοποιήσιμον τῶν προγραμμάτων: Τὸ κριτήριον τῆς ζητήσεως καὶ προσφορᾶς ἐργασίας.	98
VII. Συμπεράσματα.	107

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

Μαθηματικὸν Παράρτημα.	115
Πίνακες.	117

Π Ι Ν Α Κ Ε Σ Κ Ε Ι Μ Ε Ν Ο Υ

1.1.	Υπολογισμός ενεργού πληθυσμού έτους 1961. Σελίς	26
2.	Αριθμός μονίμως μεταναστευσάντων έξ 'Ελλάδος 1955 - 1961	26
3.1.	Διαρθρωτικά τινες συγκρίσεις: Σύνθεσις του 'Ακαθαρίστου 'Εγχωρίου Προϊόντος εις τιμάς συντελεστών παραγωγής, 1952, 1960, 1972..	66 - 67
2.	'Οριακοί λόγοι Κεφαλαίου - Προϊόντος χρησιμοποιοιθέντες εις τὰς προβολάς.....	69
3.3.1.	Διαζευκτικά διαρθρωτικά επιδιώξεις διά δώδεκα προγράμματα	70
3.2.	'Ετήσιος ρυθμός αύξήσεως του 'Ακαθαρίστου 'Εγχωρίου Προϊόντος εις τιμάς συντελεστών παραγωγής: 1963 - 1972 και τών 'Ακαθαρίστων 'Επενδύσεων Παγίου Κεφαλαίου: 1963 - 1970 κατά κλάδον οικονομικής δραστηριότητος	71
3.3.	'Ετήσιος ρυθμός αύξήσεως 'Ακαθαρίστου 'Εγχωρίου Προϊόντος εις τιμάς συντελεστών παραγωγής: 1961 - 1972 και τών 'Ακαθαρίστων 'Επενδύσεων Παγίου Κεφαλαίου: 1961 - 1970 κατά κλάδον οικονομικής δραστηριότητος	72
3.4.	Αύξεις του 'Ακαθαρίστου 'Εγχωρίου Προϊόντος εις τιμάς συντελεστών παραγωγής και τών επενδύσεων Παγίου Κεφαλαίου.....	75
3.5.	'Εκτίμησις του 'Ακαθαρίστου 'Εγχωρίου Προϊόντος εις τιμάς συντελεστών παραγωγής και του Παγίου Κεφαλαίου διά δώδεκα Προγράμματα και διά τὰ έτη 1963, 1972 και 1963, 1970 άντιστοιχώς	77
3.4.1.	'Υπόδειγμα χρηματοδοτήσεως προγραμμάτων επενδύσεως. Μέρος Α' ύπολογισμός	83
4.2.	Παράμετροι έξισώσεων παλινδρομήσεως προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως. 'Υπόδειγμα ύπολογισμού	84
4.3.	'Υπόδειγμα χρηματοδοτήσεως Προγραμμάτων επενδύσεων. Μέρος Β' προβολή.....	86

4.4.	Έτησία απαιτούμενη χρηματοδότησις ἐκ τῆς ἄλλοδαπῆς δι' ἓνα ἕκαστον πρόγραμμα. Περίοδος 1963 - 1966	»	87
4.5.	Περιεχόμενον τῶν πινάκων Α - 6	»	88
3.5.1.	Παράμετροι ἐξισώσεων παλινδρομήσεως εἰσαγωγῶν	»	93
5.2.	Προβολὴ ἐξαγωγῶν καὶ εἰσαγωγῶν ἢ ὑποκατάστασις αὐτῶν διὰ τὴν τετραετίαν 1963 -1966 καὶ τὸ ἔτος 1966	»	93
5.3.	Προβολὴ ἐξαγωγῶν καὶ εἰσαγωγῶν ἢ ὑποκατάστασις αὐτῶν ὡς ποσοστὰ τοῦ Ἐγχωρίου Προϊόντος εἰς τιμὰς συντελεστῶν Ἐγχωρίου Προϊόντος εἰς τιμὰς παραγωγῆς, 1963 - 1966, 1966	»	94
5.4.	Εἰσαγωγὰ καὶ ἐξαγωγὰ ὡς ποσοστὸν τοῦ Ἐγχωρίου Προϊόντος εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς	»	94
3.6.1.	Συνολικὸς πληθυσμὸς 15-64 ἐτῶν, 1966, 1972	»	100 - 101
6.2.	Συνολικαὶ καὶ εἰς ἄρρενας ἀνάγκαι εἰς ἀπασχόλησιν διὰ τὸ ἔτος 1972	»	104 - 105
Διάγραμμα 1.	Αἰτιώδης διάταξις τῶν μεταβλητῶν εἰς τὸ ὑπόδειγμα ἐκτιμῆσεως	»	85

Π Ι Ν Α Κ Ε Σ Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α Τ Ο Σ

A-1.1.	Σύνθεσις Ἐγχωρίου Προϊόντος Σελίς εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς 1948 - 1961. Ποσοστιαία κατανομή	»	118 - 119
1.2.	Ἐπενδύσεις ἀκαθαρίστου παγίου κεφαλαίου κατὰ κλάδον οἰκονομικῆς δραστηριότητος, 1948 - 1961	»	120 - 121
1.3.	Πηγὰι χρηματοδοτήσεως τῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων ὡς ποσοστὸν τοῦ Ἐγχωρίου Προϊόντος εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς, 1948 - 1961	»	122
1.4.	Πηγὰι χρηματοδοτήσεως τῶν καθαρῶν ἐπενδύσεων κατὰ τὴν περίοδον 1948 - 1961	»	123

1.5.	Ίδιωτικά και Δημόσια επενδύσεις ως ποσοστόν τῶν ἀκαθάριστων επενδύσεων τῆς χώρας »	124
1.6.	Ἀκαθάριστον πάγιον κεφάλαιον ὡς ποσοστόν (1) τοῦ Ἀκαθάριστου Ἐγχωρίου Προϊόντος εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς καὶ (2) τοῦ Ἀκαθάριστου Ἐθνικοῦ Προϊόντος εἰς ἀγοραίας τιμὰς	» 125
A-2.1.	Ὑπολογιζόμενος πληθυσμὸς κατὰ τὴν 30 Ἰουνίου καὶ 31 Δεκεμβρίου τῆς περιόδου 1951 - 1961	» 125
2.2.	Καθαρὸν Ἐθνικὸν Εἰσόδημα, Ἀκαθάριστον Ἐγχώριον Προϊὸν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς, 1952, 1960	» 126
2.3.	Μέσος ρυθμὸς τῶν κυρίων κλάδων τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας 1951 - 1960.....	» 127
A-3.1.	Σύνθεσις Ἀκαθάριστου Ἐγχωρίου Προϊόντος κατὰ κλάδον οἰκονομικῆς δραστηριότητος εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς : 1963 - 1972. Ἄμεσος προβολὴ τοῦ Ἀκαθάριστου Ἐγχωρίου Προϊόντος μὲ ρυθμὸν 6.4% ἑτησίως... »	128 - 129
3.2.	Ἀκαθάριστοι Ἐπενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου κατὰ κλάδον οἰκονομικῆς δραστηριότητος : 1963 - 1970. Προβολὴ τοῦ Ἀκαθάριστου Ἐγχωρίου Προϊόντος μὲ ρυθμὸν 6.4% ἑτησίως.. »	130 - 131
3.3.	Σύνθεσις Ἀκαθάριστου Ἐγχωρίου Προϊόντος εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς : 1963 - 1972. Τυπικὴ προβολὴ Β' τοῦ Ἀκαθάριστου Ἐγχωρίου Προϊόντος μὲ ρυθμὸν αὐξήσεως 6.4% ἑτησίως	» 132
3.4.	Ἀκαθάριστοι Ἐπενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου κατὰ κλάδον οἰκονομικῆς δραστηριότητος : 1963 - 1970. Τυπικὴ προβολὴ Β' τοῦ Ἀκαθάριστου Ἐγχωρίου Προϊόντος μὲ ρυθμὸν 6.4% ἑτησίως	» 133
3.5.	Σύνθεσις τοῦ Ἀκαθάριστου Ἐγχωρίου Προϊόντος εἰς τιμὰς συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς : 1963 - 1972. Τυπικὴ προβολὴ Α' τοῦ Ἀκαθα-	

	ρίστου Έγχωρίου Προϊόντος με ρυθμόν αύξή- σεως 7.9% έτησίως	»	134
3.6.	Άκαθάριστοι Έπενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου κατά κλάδον οικονομικής δραστηριότητας δια τήν περίοδον 1963 - 1970. Τυπική Προβολή Α' του Άκαθαρίστου Έγχωρίου Προϊόντος με ρυθμόν αύξήσεως 7.9 % έτησίως	»	135
3.7.	Άκαθάριστοι Έπενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου κατά κλάδον οικονομικής δραστηριότητας δια τήν περίοδον 1963 - 1970	Σελ.	136
3.8.	Σύνθεσις του Άκαθαρίστου Έγχωρίου Προϊ- όντος εις τιμάς συντελεστών παραγωγής : 1963 - 1972. Έμμεσος προβολή επί τῆ βά- σει του Πίνακος 6	»	137-138
A-4.1.	Όριακός λόγος Άκαθαρίστου Παγίου Κεφα- λαίου πρὸς τὴν προστιθεμένην ἀξίαν του κλά- δου τῆς Πρωτογενοῦς Παραγωγῆς	»	139
4.2.	Όριακός λόγος Άκαθαρίστου Παγίου Κεφα- λαίου πρὸς τὴν προστιθεμένην ἀξίαν του κλά- δου τῆς Μεταποιήσεως	»	140-141
4.3.	Όριακός λόγος Άκαθαρίστου Παγίου Κεφα- λαίου πρὸς τὴν προστιθεμένην ἀξίαν του κλά- δου τῶν Έπιχειρήσεων Κοινῆς Όφελείας	»	142
4.4.	Όριακός λόγος Άκαθαρίστου Παγίου Κεφα- λαίου πρὸς τὴν προστιθεμένην ἀξίαν του κλά- δου τῶν Μεταφορῶν καὶ Έπικοινωνιῶν	»	143
4.5.	Όριακός λόγος Άκαθαρίστου Παγίου Κεφα- λαίου πρὸς τὴν προστιθεμένην ἀξίαν ἐκ τῶν Ένοικίων	»	144-145
4.6.	Όριακός λόγος Άκαθαρίστου Παγίου Κεφα- λαίου πρὸς τὴν προστιθεμένην ἀξίαν του κλά- δου τῶν Έτηρησιῶν	»	146-147
A-5.1-12.	Έπιδιωκομένη σύνθεσις του Υ _D καὶ I, ἀντιστοιχοῦσα εις διάφορα επίπεδα Μεταποιή- σεως καὶ Έπενδύσεων Παγίου Κεφαλαίου ...	»	148-171
A-6.1-12.	Προβολαὶ προγραμμάτων χρηματοδοτή- σεως	»	172-175

A-7.1.	Προβλέψεις ως προς την εξέλιξιν τῆς ἀξίας τῶν εισαγωγῶν διὰ τὴν περίοδον 1963-1966	»	176
7.2.	Προβλεπομένη μέση ἀξία εισαγωγῶν κατὰ τὴν τετραετίαν 1963-1966 καὶ τὸ ἔτος 1966	»	177
A-8.1.	Ρυθμοὶ παραγωγικότητος 1951-1961	»	178-179
8.2.	Ἀνάγκαι εἰς ἀπασχόλησιν διὰ τὸ ἔτος 1972 κατὰ κλάδον οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Ἐκτιμήσεις διὰ τὸ Πρόγραμμα 23-27	»	180-181
8.3.	Ἀνάγκαι εἰς ἀπασχόλησιν διὰ τὸ ἔτος 1972 κατὰ κλάδον οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Ἐκτιμήσεις διὰ τὸ Πρόγραμμα (23.5-25)-27	»	182-183
8.4.	Ἀνάγκαι εἰς ἀπασχόλησιν διὰ τὸ ἔτος 1972 κατὰ κλάδον οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Ἐκτιμήσεις διὰ τὰ Προγράμματα 23-27, (23.5-25) - 27	»	184-185

**ΣΥΜΒΟΛΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ
ΕΙΣ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ**

24/26	Ἴδε πίνακα	3.3.1	σ.	70
23/27	Ἴδε πίνακα	3.3.1	σ.	70
22/28	Ἴδε πίνακα	3.3.1	σ.	70
21-26	Ἴδε πίνακα	A-5.1	σσ.	148-149
21-27	Ἴδε πίνακα	A-5.2	σσ.	150-151
. . .	Ἴδε πίνακα	A-5.3 - A-5.11	σσ.	152-169
(23.5-25)-28	Ἴδε πίνακα	A-5.12	σσ.	170-171

Π α ρ α τ ῆ ρ η σ ε ι ς : Τὰ χρησιμοποιηθέντα σύμβολα (,) καὶ (.) εἰς τοὺς ἀριθμοὺς, ὑποδηλοῦν ἀντιστοίχως ἀκέραια καὶ δεκαδικὰ μέρη.

Π Ρ Ο Σ Θ Η Κ Η

Ἴδε σελίδα 186.

Ἡ παροῦσα μελέτη ἀποβλέπει εἰς δύο βασικοὺς σκοπούς: Πρῶτον τὴν διατύπωσιν ἀπλῆς καὶ γενικῶς ἐφαρμοσίμου μεθόδου διὰ τὴν διενέργειαν μιᾶς πρῶτης ἀναγνωρίσεως τῶν διαζευκτικῶν δυνατοτήτων οικονομικῆς προόδου, αἱ ὁποῖαι διανοίγονται εἰς πᾶσαν χώραν ἀποφασισμένην νὰ ἐπιτύχη ταχείαν ἀνάπτυξιν καί, ἐπίσης, τὴν διατύπωσιν ὠρισμένων κριτηρίων ἐπιλογῆς μεταξὺ τῶν δυνατοτήτων τούτων. Δεύτερον, τὴν γενικὴν ἐπισκόπησιν τῶν δυνατοτήτων* ἀναπτύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐλαχίστων στατιστικῶν πληροφοριῶν τῶν παρεχομένων ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν λογαριασμῶν καὶ συναφῶν στατιστικῶν πηγῶν.

Δέον νὰ τονισθῇ ὅτι, παρὰ τὴν συχνὴν χρησιμοποίησιν εἰς τὸ κείμενον τοῦ ὄρου «πρόγραμμα», τὸ κυρίως ἀντικείμενον τῆς μελέτης εἶναι ἡ διερεύνησις ὠρισμένων ποσοτικῶν πλαισίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ἐπεξεργασία διαφόρων προγραμμάτων οικονομικῆς ἀναπτύξεως. Τὰ χρησιμοποιηθέντα στοιχεῖα εἶναι ἀποκλειστικῶς μακροοικονομικοῦ χαρακτήρος, καὶ αἱ πρὸς ἐπιλογὴν δυνατότητες ἀναπτύξεως ἐκφράζονται ὑπὸ μορφῆν ρυθμῶν προόδου τῶν κυριωτέρων τομέων τῆς οἰκονομίας. Ἐνταῦθα ἐνδείκνυται μία πρόσθετος προειδοποίησις: Τὰ στα-

* Παρομοία μέθοδος ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τῶν H. B. Chenery καὶ M. Bruno εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Ἰσραήλ. Ἴδε τὸ ἄρθρον των «Development Alternatives in an Open Economy: The case of Israel», *The Economic Journal*, March 1962.

τιστικά στοιχεία δια τούς πλείστον τομείς τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας ἐνδέχεται νὰ μὴ εἶναι ἀπολύτως ἀξιόπιστα. Αἱ μέθοδοι ὑπολογισμοῦ συχνότατα παραμένουν ἄγνωστοι. Ἐπὶ πλεόν, αἱ χρονολογικαὶ σειραὶ τῶν στατιστικῶν δεδομένων τῆς Ἑλλάδος εἶναι χρονικῶς λίαν περιορισμένα. Πλεῖσται ἐξ αὐτῶν ἀρχίζουν τὸ ἔτος 1948, ἐνῶ εἰς ὀρισμένας περιπτώσεις ὡς π.χ. προκειμένου περὶ τῶν εἰσαγωγῶν, εἰς οὐδὲν ὠφελεῖ ἡ χρησιμοποίησις στατιστικῶν στοιχείων τῆς πρὸ τοῦ 1954 περιόδου. Παρὰ ταῦτα, αἱ ἐπιδιώξεις τῶν στατιστικῶν ὑπηρεσιῶν ἐν Ἑλλάδι διευρύνονται σταθερῶς καὶ ὡς ἐκ τούτου δύναται τις νὰ προσμένῃ ὅτι εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον πολὺ καλύτερα καὶ πληρέστερα στατιστικά στοιχεία θὰ εἶναι διαθέσιμα.

Ἡ παροῦσα ἐργασία ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν κεφαλαίων καὶ ἐνὸς παραρτήματος. Τὸ πρῶτον κεφάλαιον περιλαμβάνει σύντομον καὶ γενικὴν ἐπισκόπησιν τῶν βασικῶν χαρακτηριστικῶν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας κατὰ τὴν περίοδον 1950 - 1960. Εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον ἐπιχειρεῖται ἡ τοποθέτησις εἰς γενικὰς γραμμὰς τοῦ προβλήματος τοῦ προγραμματισμοῦ τῆς κατανομῆς τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων πρὸς τὸν σκοπὸν ταχείας οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον κεφάλαιον ἀφιερῶται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν διερεύνησιν τοῦ οἰκονομικῶς ἐφικτοῦ (feasibility) ὀρισμένων ρυθμῶν ἀναπτύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας κατὰ τὴν δεκαετίαν 1963 - 1972. Τὸ παράρτημα, τέλος, περιλαμβάνει σειρὰν στατιστικῶν πινάκων καὶ ὀρισμένας παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν χρησιμοποιηθεισῶν μεθόδων κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἐργασίας ταύτης.

Ὡς γνωστόν, ἡ Ἑλλὰς ὑπέγραψε προσφάτως συμφωνίαν συνδέσεως μετὰ τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος (E.O.K.) μετὰ τὴν προοπτικὴν νὰ καταστῇ πλήρες μέλος αὐτῆς ἐντὸς 22 ἐτῶν. Ἐνταῦθα ἐπιβάλλεται νὰ τονισθῇ ὅτι, δεδομένων τῶν ὄρων τῆς συμμετοχῆς, ἡ Ἑλλὰς διαθέτει περιορισμένα χρονικὰ ὅρια ἐντὸς τῶν ὁποίων ὀφείλει νὰ

ἐπιτελέση τέσσερας, βασικούς ἀντικειμενικούς σκοπούς :

1) Νὰ διατηρήσῃ ἢ νὰ ἐπιταχύνῃ τὸν κατὰ τὴν περίοδον 1950 - 60 ἐπιτευχθέντα ρυθμὸν οἰκονομικῆς προόδου.

2) Νὰ ἐπιφέρῃ μίαν οὐσιώδη ἀνακατανομὴν τῶν παραγωγικῶν τῆς συντελεστῶν μεταξὺ τῶν νευραλγικῶν τομέων τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Εἰδικώτερον ἐνέχει ἰδιάζουσαν σημασίαν ἡ ταχύτερα δυνατὴ αὔξεις τῆς συμβολῆς τῆς μεταποιήσεως εἰς τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν.

3) Νὰ καταστήσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Οἰκονομίαν περισσότερον ἀποδοτικὴν. Ὑπάρχουν ἄφθονα στοιχεῖα περὶ τῆς ἐδρυντάτης ἀντιοικονομικῆς κατανομῆς τῶν συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς. Μέγα μέρος τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας ἐπέζησεν ὀπισθεν ὑψηλῶν δασμολογικῶν τειχῶν καὶ χάρις εἰς ἐν ἀθθαίρετον σύστημα ἀδειῶν ἰδρύσεως βιομηχανικῶν μονάδων. Ὡς ἐκ τούτου θεωρεῖται σκόπιμος ἡ σταδιακὴ, ἀλλὰ σταθερά, μείωσις τῆς δασμολογικῆς προστασίας. Ἡ ὑπερσυγκεντρωτικὴ καὶ πολλάκις ἀθθαίρετος κρατικὴ παρέμβασις εἰς τὴν οἰκονομικὴν δραστηριότητα πρέπει νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ ὀρθολογιστικοῦ ἐλέγχου καὶ προγραμματισμένης πολιτικῆς ἐνισχύσεως τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος, ἐνῶ θὰ παρέχεται μεγαλύτερα ἐλευθερία εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ μηχανισμοῦ τῆς ἀγορᾶς (ὅποτεδῆποτε τοῦτο ἐνδείκνυται) διὰ τὴν κατανομὴν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων.

4) Νὰ περιορίσῃ τὴν ἀνεργίαν καὶ τὴν ἀγροτικὴν ὑποαπασχόλησιν εἰς ἀνεκτὰ ἐπίπεδα, τὸ ταχύτερον δυνατόν, μολονότι κατὰ τὸ τέλος τῆς δεκαετίας ἐνδέχεται νὰ ἔχη ἐξαφανισθῇ κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ ἀνεργία, ἐφ' ὅσον ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκονομία διατηρεῖ σταθερῶς ὑψηλὸν ρυθμὸν προόδου. Ἐπιπροσθέτως πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ὀ σ ι - ὡ δ η ς ἄ μ β λ υ ν σ ι ς τῆς ἀνισότητος τῆς ἀτομικῆς καὶ περιφερειακῆς κατανομῆς τοῦ εἰσοδήματος, ἰδίως διὰ τῆς αὔξεσως τῆς κοινωνικῆς καταναλώσεως.

Ἐναμφιβόλως ἡ πραγματοποιήσις τῶν ἀντικειμενικῶν

τούτων σκοπῶν ἀποτελεῖ δυσχερὲς ἔργον. Πρὸς τοῦτο χρειάζεται ἀρτιωτέρα Δημοσία Διοίκησις μὲ σαφῆ ἐπίγνωσιν τῆς σημασίας τῆς ἀποστολῆς τῆς. Χρειάζεται νὰ ἀναπτυχθῇ ταχέως μία τάξις ἐκσυγχρονισμένων ἐπιχειρηματικῶν καὶ διοικητικῶν στελεχῶν διὰ τὴν βιομηχανίαν. Ἀπαιτεῖται ἐπίσης ταχεῖα ἄνοδος τοῦ ἐπιπέδου τῆς γενικῆς καὶ τεχνικῆς μορφώσεως τῆς νεολαίας. Πᾶν βῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν δημιουργεῖ τὸν κίνδυνον σοβαρῶν συγκρούσεων μὲ τὰ καλῶς ὀργανωμένα καὶ παγιωμένα συμφέροντα. Ἐπὶ πλέον, ἐπειδὴ ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα θὰ ἀποδώσουν ἐπὶ τὸ πλεῖστον μακροχρονίως, δὲν εἶναι τόσον ἐλκυστικὰ ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως, ὅσον αἱ πρόχειροι ἄμεσοι λύσεις τῶν προβλημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι

ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ
1950 - 1960

I

Είσαγωγή

Ἀπὸ τοῦ 1945 ὁ Β' παγκόσμιος πόλεμος εἶχε λήξει διὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Εὐρώπης. Ἡ Ἑλλάς ὅμως ἐξηκολούθει νὰ ὑφίσταται τὰς καταστροφὰς τοῦ πολέμου μετὰ τὴν ἔκρηξιν, τὸ 1946, τοῦ συμμοριτοπολέμου, ὁ ὁποῖος διήρκεσε μέχρι τέλους τοῦ 1949. Ἡ μέχρι τοῦ 1950 πραγματοποιηθεῖσα οἰκονομικὴ ἀνασυγκρότησις ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς στρατιωτικῆς προσπάθειας τῆς χώρας. Ἡ σημαντικὴ ἀμερικανικὴ βοήθεια ἐχρειάσθη νὰ διοχετευθῆ κυρίως πρὸς ἄμεσον ἀνακούφισιν τοῦ πληθυσμοῦ, παρὰ εἰς τὴν χρηματοδότησιν τῆς ἀνασυγκροτήσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας. Χαρακτηριστικὸν τῆς καταστάσεως εἶναι ὅτι τὸ 1949, περίπου 700.000 ἄτομα, ἢ σχεδὸν 10% τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, ἀνέμενον νὰ ἐπαναπατρισθοῦν εἰς τὰ καταστραφέντα χωρία των. Τὸ ἔργον τοῦτο συνεπληρώθη μόλις τὸ 1951. Συνεπεία τοῦ συμμοριτοπολέμου τὸ 1/3 τοῦ πληθυσμοῦ ἐξηρτᾶτο, ὀλικῶς ἢ μερικῶς, ἐκ τῆς κρατικῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως.

Λόγω τῆς ἐξαρθρώσεως τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ἡ Ἑλλάς ἀντεμετώπιζεν εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς παρελθούσης δεκαετίας ἀνεπαρκῆ ἐγγώριον παραγωγὴν βασικῶν εἰδῶν διατροφῆς, χαώδη κατὰστασιν τῶν Δημοσίων Οἰκονομικῶν, παράλυσιν τοῦ νομισματικοῦ καὶ πιστωτικοῦ μηχανισμοῦ καὶ ἐσωτερικὸν ἐπίπεδον τιμῶν κατὰ πολὺ ὑψηλότερον τοῦ διεθνοῦς. Αἱ πληθωρικαὶ πιέσεις ἀντενακλῶντο εἰς τὸ σοβαρὸν ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν, τὸ ὁποῖον συνεκρατεῖτο μόνον δι' αὐστηροτάτων περιορισμῶν ἐπὶ τῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἐλέγχου ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος.

Τὰ πιεστικά καὶ ἄμεσα προβλήματα διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἦσαν ἡ ἐξάρθρωσις τῆς οἰκονομίας καὶ ὁ πληθωρισμός. Βασικώτερον ὅμως, ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκονομία ἔπασχεν ἐκ διαρθρωτικῶν ἀδυναμιῶν, αἱ ὁποῖαι ὑφίσταντο ἤδη καὶ κατὰ τὴν προπολεμικὴν περίοδον. Ἐνδειξίς τῶν ἀδυναμιῶν αὐτῶν εἶναι ὅτι τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τῆς Ἑλλάδος ἦτο ἐν ἐκ τῶν χαμηλοτέρων ἐν Εὐρώπῃ. Τὸ χαμηλὸν τοῦτο βιοτικὸν ἐπίπεδον εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα ἀνεπαρκῆ ἐγγώριον ἀποταμίευσιν καὶ σοβαρὰς ἐλλείψεις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ δημοσίου τομέως, ἰδιαιτέρως δὲ τῆς παιδείας. Ἡ προπολεμικὴ Ἑλληνικὴ Οἰκονομία ἐχαρακτηρίζετο ὑπὸ ὑψηλῆς ροπῆς πρὸς εἰσαγωγάς, πρωτίστως βασικῶν εἰδῶν διατροφῆς, τὰ ὁποῖα δὲν ἠδύναντο νὰ παραχθοῦν ἐγγωρίως ὑπὸ συμφέροντας ὄρους. Αἱ ἐξαγωγαὶ ἀπετελοῦντο κατὰ μέγαλον ποσοστὸν ἐκ πέντε προϊόντων, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἰδιαιτέρως εὐπαθῆ εἰς τὰς διεθνεῖς διακυμάνσεις τῶν τιμῶν. Ἐπὶ πλεόν, οἱ μόνοι ἄξιοι λόγου ἄδηλοι πόροι ἦσαν τὰ μεταναστευτικά καὶ τὰ ναυτιλιακά ἐμβάσματα. Ἡ ἐγγώριος βιομηχανία ἐλειτούργει ὑπὸ τὸ καθεστῶς ὑψηλῆς δασμολογικῆς προστασίας, καὶ παρέμενεν στάσιμος. Ἡ Γερμανία ἦτο ἡ κυριώτερα ἀγορὰ τοποθετήσεως διὰ τὰ ἑλληνικὰ προϊόντα χάρις εἰς τὸ σύστημα διμερῶν ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν. Ἡ ἀπώλεια τῆς ἀγορᾶς ταύτης ἐπεδείνωσεν σοβαρῶς τὸ μεταπολεμικὸν πρόβλημα τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν.

Ὡς καὶ προπολεμικῶς οὕτω καὶ μεταπολεμικῶς, ἡ διαρθρωτικὴ ἀναμόρφωσις τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς Ἑλλάδος. Μόνον διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας δύναται νὰ μετριασθῇ ἡ ἀνεργία καὶ νὰ ἀύξηθοῦν εἰς ἱκανοποιητικά ἐπίπεδα τὰ εἰσοδήματα καὶ αἱ ἐξαγωγαί. Τὸ τετραεστὲς πρόγραμμα,* τὸ

---

* Ἴδε Ἀνώτατον Συμβούλιον Ἀνασυγκροτήσεως. Ὑπόμνημα περὶ τοῦ μακροχρονίου προγράμματος διὰ τὴν Ἑλλάδα, Ἀθῆναι, Ἀπρίλιος 1950, Κεφ. ΙΙΙ.

ὁποῖον ἐδημοσιεύθη τὸ 1950 περιελάμβανε τοὺς ἐξῆς βασικούς ἀντικειμενικούς σκοπούς :

α) Τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ δημοσιονομικοῦ, νομισματικοῦ καὶ πιστωτικοῦ συστήματος τῆς χώρας.

β) Τὴν πλήρη ἀξιοποίησιν τῶν φυσικῶν πόρων.

γ) Τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἀνωτάτου δυνατοῦ ἐπιπέδου ἀπασχολήσεως διὰ τὸν πληθυσμὸν τῆς χώρας.

δ) Τὴν διατήρησιν, καὶ εἰ δυνατόν αὐξήσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ εἰς ἀνεκτὰ ἐπίπεδα.

ε) Τὴν ἐξισορρόπησιν τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν.

Σήμερον, 12 περίπου ἔτη μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ προγράμματος τούτου, ἐπετεύχθησαν, ἐν πολλοῖς, οἱ ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ α) καὶ ε). Ἀντιθέτως, ἀπομένουν νὰ πραγματοποιηθοῦν, ὀλικῶς ἢ μερικῶς, ἡ ἀξιοποίησις τῶν φυσικῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων, ἡ μείωσις τῆς ἀνεργίας καὶ ὑποαπασχολήσεως καὶ ἡ ἐξασφάλισις ἀνεκτοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου διὰ τὸν ἑλληνικὸν λαόν.

II

Νομισματική σταθερότης και τὸ ἰσογύγιον τῶν πληρωμῶν

Τὸ πρόβλημα τοῦ πληθωρισμοῦ και τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν εἶναι στενωῶς συνδεδεμένα. Ἐφ' ὅσον οἱ ἀξιόλογοι ρυθμοὶ οἰκονομικῆς προόδου ἐπραγματοποιοῦντο ὑπὸ τὸ καθεστῶς πληθωρισμοῦ ἢ συνέχισις των μακροχρονίως ἦτο ἀνέφικτος. Μέχρι και τοῦ 1953 ἡ αὔρουσα υπερτίμησις τῆς δραχμῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰ ξένα νομίσματα συνεκαλύπτετο ὑπὸ τοῦ συστήματος τῶν πριμοδοτήσεων και ἐπιδοτήσεων τῶν ἐξαγωγῶν παραλλήλως πρὸς τοὺς ἰσχύοντας αὐστηροὺς ἐσωτερικοὺς ἐλέγχους. Μετὰ τὴν ἀπόφασιν ἐφαρμογῆς ἀποπληθωριστικῆς πολιτικῆς τὸ 1951, τὰ ἐλλειμματα τοῦ δημοσίου προϋπολογισμοῦ περιορίσθησαν σοβαρῶς διὰ τῆς περικοπῆς τῶν κρατικῶν δαπανῶν. Ταυτοχρόνως ἡ ἀμερικανικὴ βοήθεια ἐμειώθη ἀποτόμως, και οὕτω περιορίσθη ἀντιστοίχως τὸ ὕψος τῶν δραχμῶν τῆς βοήθειας διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν ἐπενδύσεων. Αὐστηρὸς ἐλεγχος ἐπεβλήθη ἐπὶ τῶν τραπεζικῶν πιστώσεων και τῶν εἰσαγωγῶν. Τὴν καμπὴν τῆς περιόδου ταύτης ἀντιπροσωπεύει ἡ ὑποτίμησις τῆς δραχμῆς τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1953 διὰ τῆς ὁποίας ἡ τιμὴ τοῦ δολλαρίου ἠῤῥξήθη ἐκ 15.000 εἰς 30.000 δραχμάς. Μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν τριῶν μηδενικῶν, ἡ ἰσοτιμία δραχμῆς και δολλαρίου ἀνῆλθεν εἰς 30 δραχμάς ὡς και σήμερα. Ἡ ὑποτίμησις τῆς δραχμῆς τὸ 1953 και τὰ ληφθέντα μέτρα κατοχυρώσεως τῆς νομισματικῆς σταθερότητος προεκάλεσαν ἀποκατάστασιν τῆς ἐμπιστοσύνης εἰς τὸ ἔθνικὸν νόμισμα. Παρ' ὄλην τὴν ταχείαν αὔρησιν

τῆς προσφορᾶς τοῦ χρήματος κατὰ τὴν δεκαετίαν 1950 - 60 ἡ Οἰκονομία τῆς χώρας παρουσίασεν ἀξιοσημείωτον νομισματικὴν σταθερότητα.

Ἐν τούτοις παρὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐδραίωσιν καὶ περιφρουρήσιν τῆς ἐσωτερικῆς νομισματικῆς σταθερότητος, ὁ νομισματικὸς μηχανισμὸς δὲν ἐπαρκεῖ εἰσέτι διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν παραγωγικὴν χρησιμοποίησιν τοῦ αὐξάνοντος ὄγκου τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως. Ἡ κεφαλαιαγορά, εὐρισκομένη εἰσέτι εἰς ὑποτυπῶδες στάδιον ἀναπτύξεως, δὲν κατέστη μέχρι σήμερον ἡ πηγὴ κεφαλαίων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας, τοῦτο δὲ παρὰ τὴν ἄνοδον τῆς τιμῆς τῶν χρεωγράφων. Ἐξ ἄλλου εἰδικοὶ ὀργανισμοὶ χρηματοδότησεως δὲν κατῴρθωσαν ἀκόμη νὰ πληρώσουν τὸ κενὸν ἐκ τῆς ἀνεπαρκείας τῆς κεφαλαιαγορᾶς. Ὡς ἐκ τούτου, σημαντικὸν τμήμα τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως διοχετεύεται πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις ὑπὸ μορφήν μεσοπροθέσμων, ἀλλὰ κυρίως βραχυπροθέσμων, τραπεζικῶν δανείων. Κατὰ τὴν ἀρξάμενην δεκαετίαν, ἡ διοχέτευσις τῆς ἀποταμιεύσεως πρὸς ἐπιθυμητὰς κατευθύνσεις διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐθνικῶν στόχων ἀναπτύξεως, θὰ ἀποτελέσῃ ἐν τῶν πρωταρχικῶν προβλημάτων διὰ τοὺς φορεῖς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

Ἡ πολιτικὴ τῆς περιφρουρήσεως τῆς νομισματικῆς σταθερότητος ἐνισχύθη σημαντικῶς ἀπὸ τῆς δημοσιονομικῆς πλευρᾶς. Συγκεκριμένως, κατὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1957, ὁ τακτικὸς δημόσιος προϋπολογισμὸς ἐνεφάνισεν πλεόνασμα διὰ πρώτην φοράν, ἔκτοτε δὲ συμβάλλει οὐσιωδῶς εἰς τὴν χρηματοδότησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων.

Μετὰ τὴν χαλάρωσιν τῶν περιορισμῶν ἐπὶ τῶν εἰσαγωγῶν ἀπὸ τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς δραχμῆς τὸ 1953, ἡ ἀξία τῶν εἰσαγωγῶν, ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν (πλὴν τῆς ἀξίας τῶν πλοίων), ἠῤῥξήθη ἐκ 333 ἑκατ. \$ εἰς 547 ἑκατ. \$ τὸ 1958. Αὐστηρότεροι πιστωτικοὶ ἔλεγχοι ἐπέφερον τὴν προσωρινὴν κάμψιν τῶν εἰσαγωγῶν τὸ 1959, ἔκτοτε ὅμως

ἡ αὐξητικὴ τάσις ἐπανελήφθη. Αἱ ἐξαγωγαὶ ἀνῆλθον ἐκ τοῦ χαμηλοῦ ἐπιπέδου τῶν 105 ἑκατ. \$ τὸ 1950 εἰς 259 ἑκατ. \$ τὸ 1958, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐμφανίζουσαν σχετικὴν στασιμότητα. Αἱ ἑλληνικαὶ ἐξαγωγαὶ ἐξακολουθοῦν νὰ παρουσιάζουσαν ὑψηλὸν βαθμὸν ἐμπορευματικῆς συγκεντρώσεως, εἰς ὀλίγα γεωργικὰ προϊόντα, ἐνῶ αἱ εἰσαγωγαὶ ὑφίστανται ἔντονον ἐπίδρασιν ἐκ τῶν μεταβολῶν τοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐγχωρίων εἰσοδημάτων. Κατόπιν τῆς σοβαρᾶς διευρύνσεως τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου, νέα κρίσις τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν ἀπεσοβήθη χάρις εἰς τὴν ἐμφανιζομένην τάσιν ἀνόδου τῶν ἀδήλων εἰσπράξεων, ἤτοι τῶν μεταναστευτικῶν ἐμβασμάτων καὶ ἐσόδων ἐκ τῆς ναυτιλίας καὶ τοῦ τουρισμοῦ. Αἱ καθαραὶ ἄδηλοι εἰσπράξεις ἠϋξήθησαν ἐκ 27 ἑκατ. \$ τὸ 1950 εἰς 229 ἑκατ. \$ τὸ 1960, ἐνῶ κατὰ τὸ 1961 ἐξετόπισαν τὰς ἐξαγωγὰς ὡς τὴν κυριωτέραν πηγὴν συναλλαγματικῶν ἐσόδων. Ἀναμφιβόλως, ἡ διεύρυνσις τοῦ ἐμπορικοῦ ἐλλείμματος, θὰ ἀποτελῇ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Οἰκονομίαν ἐν ἐκ τῶν κρισιμωτέρων προβλημάτων τοῦ ἀμέσου μέλλοντος.

III

Διάρθρωσις τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας

Ἡ ἀνάλυσις τῶν στοιχείων τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος,* ἀποτελεῖ τὸν καλλίτερον δείκτην τῶν συνολικῶν ἐπιτευγμάτων τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας κατὰ τὴν περίοδον 1950-1960. Οὕτω κατὰ τὰ ἔτη 1952 - 60, τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἠϋξήθη μὲ μέσον ἐτήσιον ρυθμὸν 5.5%, ἐνῶ τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν μὲ 6.2%. Πρόκειται ὄντως περὶ λίαν ἱκανοποιητικῶν ρυθμῶν οἰκονομικῆς προόδου, ἡ ὁποία συμβαδίζει μὲ τὴν θεαματικὴν ἄνοδον τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμίευσεως. Ἐκφραζομένη ὡς ποσοστὸν τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος εἰς σταθερὰς τιμὰς (1954) συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς, ἡ ἐγχώριος ἀποταμίευσις ἠϋξήθη ἐκ 1.7% τὸ 1952 εἰς 12.8% τὸ 1960. Ἡ ἐξωτερικὴ χρηματοδότησις (μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν μεταφερθέντων πλοίων), ἐμειώθη ἀντιστοίχως ἐκ 8.3% τὸ 1952 εἰς 3.2% τὸ 1960. Αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου ἀνῆλθον ἐκ 14.3% τὸ 1952 εἰς 22.3% τὸ 1960 ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος εἰς τιμὰς 1954 συντελεστῶν παραγωγῆς.

Αἱ διαρθρωτικαὶ μεταβολαὶ τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας κατὰ τὴν περίοδον ταύτην εἶναι, ὡς τόσον, ἐν γένει χαρακτηριστικαὶ χώρας μὲ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα καὶ πληθυσμὸν ὅπως ἡ Ἑλλάς. Ἡ συμμετοχὴ τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς

---

* Οἱ πίνακες Α - 1.1 ἕως Α - 1.6 καὶ Α - 2.1 ἕως Α - 2.3 περιλαμβάνουν τὸ πλεῖστον τῶν σχετικῶν πληροφοριῶν.

εις τὸ ἀκαθάριστον ἐθνικὸν προϊόν ἐμειώθη ἐκ 33% κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκαετίας εἰς 30% περίπου κατὰ τὸ τέλος αὐτῆς, ἐνῶ τὸ ποσοστὸν τῆς μεταποιήσεως κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ἠϋξήθη ἐκ 16% περίπου εἰς 19%. Ἀνάλυσις τῆς συνθέσεως τῶν ἐπενδύσεων κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ἀποκαλύπτει ὅτι ἡ οἰκοδομικὴ δραστηριότης καὶ αἱ μεταφοραὶ καὶ ἐπικοινωνίαι ὑπῆρξαν οἱ δύο σπουδαιότεροι προωθητικοὶ τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλεται ὁ ὑψηλὸς ρυθμὸς ἀνάδοῦ τῆς Οἰκονομίας.

Τὸ σύνολον τῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων τῶν δύο τούτων τομέων ἀντιπροσωπεύει ἄνω τοῦ 50% τῶν συνολικῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων τῆς περιόδου, καὶ εὐρίσκειται εἰς ἄκραν ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἀνεπαρκεῖς ἐπενδύσεις εἰς τὸν τομέα τῆς μεταποιήσεως αἱ ὁποῖαι ἀπὸ 20% περίπου τοῦ συνόλου τὸ 1950 περιορίσθησαν εἰς 8% περίπου τὸ 1960. Ἡ ἐξέλιξις αὕτη προσλαμβάνει ἰδιάζουσαν βαρύτητα ἐφ' ὅσον αἱ δημόσιαι ἐπενδύσεις, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἰδιωτικὰς, ἀντεπροσώπευον τὸ 1950 τὸ 36% τοῦ συνόλου, τὸ δὲ 1960 τὸ 37%.

Ἀλληλένδετον πρὸς τὴν καθυστέρησιν τῶν ἰδιωτικῶν βιομηχανικῶν ἐπενδύσεων καὶ τὴν προϋῶσαν ἐξάρτησιν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας ἐκ τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων, εἶναι τὸ χαμηλὸν καὶ φθίνον ὕψος τῶν δαπανῶν διὰ τὴν παιδείαν ὡς ποσοστοῦ ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος. Ἐκ 2% τὸ 1948 τὸ ποσοστὸν τοῦτο κατῆλθεν εἰς 1.5% τὸ 1961, γεγονός ἐξαιρετικῶς βαρυσήμαντον λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι αἱ ἀμυντικαὶ δαπάναι ἦσαν ἴσαι μὲ τὸ 6% περίπου τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος τὸ 1960.

Ἀξιοπίστα στοιχεῖα περὶ τῆς ἀστυκῆς ἀνεργίας τῆς περιόδου ταύτης δὲν ὑφίστανται. Συμφώνως πρὸς ἐκτιμήσεις τῆς Ἀπογραφῆς Μαρτίου 1961, ἡ ἀνεργία ἀνέρχεται εἰς τὸ σοβαρὸν ποσοστὸν τοῦ 11% περίπου (ἴδε πῖνακα 1.1). Ἡ ἐποχιακὴ ἀγροτικὴ ἀνεργία ἐπὶ ἐτησίᾳ βάσεως ὑπελογίσθη τὸ 1960 ὡς κυμαινομένη περιφερειακῶς ἀπὸ 10% ἕως

25%.* Ούτω, εις τὸ τέλος μιᾶς δεκαετοῦς ταχείας οἰκονομικῆς προόδου, ἡ Ἑλλάς ἀντιμετωπίζει πάντοτε σοβαρὸν πρόβλημα ἀνεργίας. Ἡ μετανάστευσις ἀτόμων ἐκ τῶν παραγωγικῶν ἡλικιῶν (58.837 τὸ 1961) συμβάλλει μὲν εἰς τὴν προσωρινὴν μερικὴν λύσιν τοῦ προβλήματος, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ἀποστεροῦντα τὴν χώραν πολυτίμων ἐργατῶν, εἰδικευμένων, ἐν πολλοῖς. Ἡ μετανάστευσις δύναται, συνεπῶς, νὰ ἀποβῆ σοβαρὸν πρόσκομμα εἰς τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν ἐπομένην δεκαετίαν. (*Ἴδε πίνακα 1.2).

Τὰ στατιστικὰ δεδομένα περὶ τῆς κατανομῆς τοῦ εἰσοδήματος ἐν Ἑλλάδι, ἰδιαιτέρως τοῦ ἀτομικοῦ εἰσοδήματος, εἶναι ἀνεπαρκῆ καὶ ἀνακριβῆ. Βεβαίως ὑπάρχουν ὀρισμένα στοιχεῖα περὶ τῆς περιφερειακῆς κατανομῆς τοῦ εἰσοδήματος. Οὔτω, τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα εἰς τὴν περιοχὴν τῆς πρωτευούσης εἶναι πιθανῶς πενταπλάσιον ἐκείνου τῶν ὄρειων περιοχῶν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι, ἐνῶ αἱ Ἀθῆναι ἔχουν κατὰ μέσον ὄρον βιοτικὸν ἐπίπεδον ἀνάλογον πρὸς τὸ ἰταλικόν, ἡ στάθμη διαβιώσεως τῶν ὄρειων πληθυσμῶν προσεγγίζει ἐκείνην τῶν ἀσιατικῶν χωρῶν. Συνεπῶς, λίαν ἄνισος ὑπῆρξεν ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν οἰκονομικὴν πρόοδον τῆς τελευταίας δεκαετίας τόσον ἀπὸ ἀτομικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ περιφερειακῆς ἀπόψεως.

Τελικαὶ παρατηρήσεις

Ὡς ἐλέχθη ἤδη, ἡ Ἑλλάς ὑπέγραψεν προσφάτως συμφωνίαν συνδέσεως μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος, μὲ προοπτικὴν νὰ καταστῆ πλήρες μέλος αὐτῆς ἐντὸς 22 ἐτῶν ἀπὸ σήμερον. Ἐπιβάλλεται δὲ νὰ τονισθῆ καὶ πάλιν ὅτι, βάσει τῶν ὄρων τῆς συνδέσεως, ἡ Ἑλλάς ἔχει μικρὰν προθεσμίαν ἐντὸς τῆς ὁποίας δεόν νὰ πραγ-

* (Ἴδε Α. Πεπελάσης καὶ Π. Α. Παναγιωτόπουλος, τὸ Πλεονάζον Ἐργατικὸν Δυναμικὸν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Γεωργίαν, 1953-1960, Κ.Ο.Ε., Ἀθῆναι 1962).

ματοποίησή τήν απαιτουμένην διορθρωτικὴν ἀναμόρφω-
σιν διὰ τήν ἐπιβίωσίν τῆς ἐντὸς τοῦ χώρου τῆς Ε.Ο.Κ.

Ἡ παροῦσα μελέτη προσπαθεῖ νὰ διαγράψῃ τὰς ποικί-
λας δυνατότητας οἰκονομικῆς προόδου τῆς Ἑλλάδος κατὰ
τὴν ἐπομένην δεκαετίαν. Ἐπιδιώκει δὲ νὰ ἐπισημάνῃ τὰ
πρὸς ἐξουδετέρωσιν κυριώτερα ἐμπόδια. Ἡ μελέτη ἀσχο-
λεῖται μὲ μακροοικονομικὰ μεγέθη, καὶ ἰδιαιτέρως μὲ τὰ
χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα αὐτῶν τὰ ἐπιδεχόμενα μέτρησιν.
Τοιοτοτρόπως, εἶναι τὸ πρῶτον μόνον βῆμα πρὸς τὴν
κατεύθυνσιν τῆς χαράξεως τῆς ἐνδεδειγμένης πορείας τῆς
Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας.

ΠΙΝΑΞ 1.1. Ὑπολογισμὸς ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ ἔτους 1961

Ὀλικὸς ἐνεργὸς πληθυσμὸς (000)	3.663
Ἀστικὸς ἐνεργὸς πληθυσμὸς (000)	1.708
Ἀνεργοὶ (000)	239
Ἀνεργοὶ ὡς % τοῦ ὀλικοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ..	6.5%
Ἀνεργοὶ ἀστικῶν περιοχῶν (000)	185
Ἀνεργοὶ ἀστικῶν περιοχῶν ὡς % τοῦ ἀστικοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ	11%

ΠΙΝΑΞ 1.2. Ἀριθμὸς μονίμως μεταναστευσάντων ἐξ Ἑλλάδος
1955 — 1961.

1955	29,787
1956	35,349
1957	30,428
1958	24,521
1959	23,684
1960	47,768
1961	58,837

Πηγή: Ἐθνικὴ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἑλλάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2

**Ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ
ΠΟΡΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΝ**

I

Οικονομική ανάπτυξις: Πρόβλημα ἐπιλογῆς διὰ τοὺς φορεῖς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς

Προσφάτως ἀκόμη οἱ οἰκονομολόγοι, οἱ κοινωνιολόγοι καὶ πολιτειολόγοι εἶχον ἐμπλακῆ εἰς ὀξείαν διαμάχην περὶ τῆς ὑπεροχῆς τῆς προγραμματισμένης οἰκονομίας ἔναντι τῆς ἀποκεντρωτικῆς ἐλευθέρας οἰκονομίας, καὶ ἀντιστρόφως. Μολονότι ἐκ τῆς διαμάχης ταύτης προέκυψαν ἀξιολογοὶ ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι, ἐν τούτοις ὁ τόνος τῆς ὅλης συζητήσεως ἐχαρακτηρίζετο ὑπὸ δεοντολογικῆς ἀξιολογήσεως τῶν δύο συστημάτων. Ἐπίσης τὰ ὑπὸ ἐξέτασιν συστήματα οἰκονομικῆς ὀργανώσεως ἀντεπροσώπευον, σχεδὸν κατὰ κανόνα, ἀκραίας μορφᾶς τῆς διευθυνομένης καὶ τῆς ἐλευθέρας οἰκονομίας ἀντιστοίχως. Φυσικῶ τῷ λόγῳ, διὰ τοὺς ἀντιμαχομένους ἢ ἐκλογὴ ἐφαίνετο νὰ περιορίζεται ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει μεταξὺ Ἐλευθερίας ἢ Δουλείας.

Ἡ διαμάχη αὕτη συνεχίζεται καὶ σήμερον, πλὴν ὅμως μετεστράφη ριζικῶς ὁ ὅλος χαρακτήρ αὐτῆς ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι κατέστη πραγματιστικῆ. Σήμερον δὲν συζητεῖται πλέον ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ἐνδείκνυται ὁ σχεδιασμός μονολιθικῆς κοινωνικῆς ὀργανώσεως ἢ ἡ ἄρσις ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν περιορισμῶν ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς δράσεως. Ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ πρόβλημα ἐντοπίζεται εἰς τὴν μέθοδον σχεδιασμοῦ οἰκονομικῆς ὀργανώσεως, ἢ ὅποια νὰ συνδυάζῃ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀποδεκτῶν ὑλικῶν σκοπῶν μὲ τὴν περιφρούρησιν τῶν ἠθικῶν ἀξιών.

Ὡς συνέβη καὶ εἰς ἄλλας ἀναλόγους περιπτώσεις, ἡ ἐξέλιξις τῆς πραγματικότητος προηγήθη τῆς μεταστροφῆς τοῦ

πνευματικοῦ κλίματος. Συγκεκριμένως, κατὰ τὰς δύο δεκαετίας ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου, αἱ ὑπανάπτυκτοι χῶραι τῆς ὑδρογείου ἀπεφάσισαν, ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, νὰ κινητοποιήσουν τοὺς πλουτοπαραγωγικούς των πόρους διὰ τὴν ταχεῖαν οἰκονομικὴν των πρόοδον. Ἀφ' ἧς ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις αὐτή, ὁ κῦβος ἐρρίφθη. Καὶ ἐπικρατεῖ πλέον ἡ ἀποψις ὅτι ἡ ταχεῖα οἰκονομικὴ πρόοδος τῶν καθυστερημένων χωρῶν δὲν εἶναι δυνατὴ ἄνευ συνειδητοῦ σχεδίου. Συνεπῶς τὸ ὄλον πρόβλημα δὲν ἐμφανίζεται πλέον ὑπὸ μορφὴν τοῦ διλήμματος μεταξὺ προγράμματος ἢ ἄνευ προγράμματος, ἀλλὰ ἀφορᾷ τὴν μεθόδον τοῦ προγραμματισμοῦ.

Ἡ ἐπικράτησις τῆς πεποίθησεως περὶ τῆς ἀνάγκης παρεμβάσεως τοῦ κράτους εἰς τὴν ὀλικὴν κατανομὴν τῶν πόρων διὰ τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὰς ἐξῆς δύο κατηγορίας αἰτίων: Πρῶτον, ὑπάρχουν ἐμφανεῖς ἀτέλειαι τοῦ μηχανισμοῦ τῆς ἀγορᾶς εἰς τὰς ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένας χώρας, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουν:

1. Τὴν σπάνιν ἐπιχειρηματικῶν στελεχῶν (τοῦ ἐπιθυμητοῦ τύπου).
2. Τὴν ἀβεβαιότητα διὰ τὴν σταθερότητα τοῦ θεσμολογικοῦ πλαισίου.
3. Τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς οἰκονομικῆς ὑποδομῆς.
4. Τὴν τεχνολογικὴν καθυστέρησιν καὶ τὴν χαμηλὴν ἀποδοτικότητα.
5. Τὴν ἔλλειψιν πληροφοριῶν περὶ τῆς ἀγορᾶς.
6. Τὴν εὐρείαν ἔκτασιν τῶν μονοπωλίων.
7. Τὴν ἄκρως ἄνισον κατανομὴν τοῦ πλούτου.

Ἡ ἐξουδετέρωσις τῶν ἀτελειῶν αὐτῶν ἀποτελεῖ τεράστιον ἔργον ἀπαιτοῦν τὸν προγραμματισμόν. Ἐπὶ πλέον, τοῦτο δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ μόνον παραλλήλως πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν.

Δεύτερον, ύφίστανται επίσης ώρισμένοι γενικαί άτέλειαι τοϋ μηχανισμού τής άγορᾶς ιδιαζούσης σημασίας δια τās επιδιωκούσας ταχείς ρυθμούς οικονομικῆς άναπτύξεως χώρας. Αϋται περιλαμβάνουν τά εξῆς :

1. Ἀκόμη και ἡ πλήρως ανταγωνιστική οικονομία άδυνατεῖ νά εξασφαλίσῃ τήν ὀρθήν (άποδοτικὴν) κατανομήν τῶν πόρων ἐν ὄψει τής ύπάρξεως έξωτερικῶν οικονομιῶν. Τοϋτο ἐνέχει μεγίστην σημασίαν δια τās ύπαναπτύκτους χώρας, ὅπου ύφίστανται οὐσιώδη περιθώρια άξιοποιήσεως τῶν έξωτερικῶν οικονομιῶν.

2. Περιορισμένοι εἶναι αἱ γνώσεις μας περὶ τῶν δυναμικῶν ιδιοτήτων τοϋ συστήματος τοϋ ἐλευθέρου ανταγωνισμού. Ἡ ύπάρχουσα πείρα, ἐν τούτοις, απέδειξεν τήν άδυναμίαν τοϋ συστήματος τούτου νά εξασφαλίσῃ τήν εἰς μαζικὴν κλίμακα άποδοτικὴν άνακατανομήν τῶν συντελεστῶν τής παραγωγῆς εἰς βραχὺ διάστημα ὡς συμβαίνει π.χ. ἐν καιρῷ πολέμου. Ἀφ' ἧς αἱ ύπανάπτυκτοι χώραι ρητῶς διεδήλωσαν τήν ἐπιθυμίαν ταχείας οικονομικῆς προόδου εἶναι ὑποχρεωμένοι νά άπαλλαγοῦν τῶν άδυναμιῶν τοϋ συστήματος τοϋ ἐλευθέρου ανταγωνισμού ὡσάκις τὸ ἐπιβάλλει ἡ περίστασις.

II

‘Ο προγραμματισμός τῆς κατανομῆς τῶν πόρων ὡς πρᾶβλημα ἀριστοποιήσεως

Κατὰ τὴν συζήτησιν περὶ τοῦ προγραμματισμοῦ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τὸ προσκῆνιον κατέχεται ὑπὸ τῆς ἐρεύνης τῶν κριτηρίων ἐπιλογῆς τῶν ἐπενδύσεων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὑπὸ τοῦ φορέως τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Ἐπ’ αὐτοῦ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα : διατὶ ἡ τὴν σημασία εἰς τὰ κριτήρια τῶν ἐπενδύσεων ἀντὶ εἰς τὴν κατανομὴν τῶν διαθεσίμων πόρων ; Ἡ ἀπάντησις εἶναι ὅτι, ἐὰν ἀκριβολογήσωμεν, ἡ κατανομή τῶν διαθεσίμων πόρων ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην σημασίαν πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὸ ἐπίκεντρον τῶν συζητήσεων αὐτῶν. Παρὰ ταῦτα ἡ κατανομή τῶν διαθεσίμων πόρων συχνάκις περιορίζεται εἰς τὸ θέμα τῆς κατανομῆς τῶν ἐπενδύσεων, διὰ τοὺς ἐξῆς κυρίως λόγους :

1. Τὸ κεφάλαιον θεωρεῖται συχνάκις, ὀρθῶς ἢ ἐσφαλμένως, ὡς ὁ πρωταρχικός, ἂν ὄχι ὁ μοναδικός, ἐν ἀνεπαρκείᾳ συντελεστῆς τῆς παραγωγῆς εἰς τὰς ὑπαναπτύκτους χώρας.

2. Αἱ ἀποφάσεις περὶ κατανομῆς τῶν ἐπενδύσεων θεωροῦνται ὡς τὸ κρίσιμον ἐπίκεντρον πλείστων ἀποφάσεων κατανομῆς τῶν διαθεσίμων πόρων.

3. Ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις, ὡς ἔχει καθιερωθῆ νὰ μετᾶται, συνδέεται στενῶς πρὸς τὴν διαδικασίαν τοῦ σχηματισμοῦ κεφαλαίου.

Τὸ πρόβλημα τῆς κατανομῆς τῶν συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς, τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζει ὁ φορεὺς τῆς πολιτικῆς εἰς πᾶσαν οἰκονομίαν ἐπιδιώκουσαν ταχὺν ρυθμὸν ἀναπτύξεως,

δύναται νὰ ἐξετασθῆ ὡς πρόβλημα ἀριστοποιήσεως. Ἡ ὑπὸ τὴν γενικὴν ταύτην μορφήν τοποθέτησις τοῦ προβλήματος εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ στερεῖται λειτουργικῆς χρησιμότητος καὶ συνεπῶς νὰ εἶναι περιορισμένου μόνον ἐνδιαφέροντος διὰ τὸν φορέα τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Παρὰ ταῦτα ἐνδείκνυται ἡ λεπτομερεστέρα ἐξέτασις τοῦ προβλήματος τούτου.

Ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς ἀριστοποιήσεως, τὸ πρόβλημα τῆς ἐπιλογῆς διὰ τὸν φορέα τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, πρέπει νὰ περιλαμβάνη πληροφορίας ἐπὶ τῶν ἐξῆς θεμάτων :

1. Σύνολον δυνατοτήτων μεταξὺ τῶν ὁποίων ὀφείλει νὰ ἐκλέξη. Τὸ σύνολον τοῦτο δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς τὸ σύνολον ἐπιλογῆς (*coice set*).

2. Ἐκ τῶν περιλαμβανομένων δυνατοτήτων εἰς τὸ σύνολον ἐπιλογῆς δὲν εἶναι ὅλοι πραγματοποιησίμοι (*feasible*). Συνεπῶς πρέπει ἡ ἐπιλογή νὰ ἐντοπισθῆ μεταξὺ τῶν πραγματοποιησίμων δυνατοτήτων. Οὕτως ἔχομεν ἓν ὑποσύνολον (*sub-collection*) πραγματοποιησίμων δυνατοτήτων (*feasible subset*).

3. Τέλος, δεόν νὰ ἐπιβληθῆ ἱεράρχησις ἢ ἀξιολόγησις τῶν δυνατοτήτων τοῦ συνόλου ἐπιλογῆς (οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ὑποσυνόλου τῶν πραγματοποιησίμων δυνατοτήτων). Ἡ κλιμάκωσις αὕτη κατὰ σειράν προτιμήσεως ὑπὸ τοῦ φορέως τῆς πολιτικῆς δύναται νὰ παρασταθῆ διὰ μιᾶς ἀριθμητικῆς συναρτήσεως (ἡ ὅποια προσδίδει τιμὰς εἰς ἐκάστην δυνατότητα ἐκλογῆς κατὰ τρόπον ὥστε, ἡ προτιμουμένη δυνατότης ἔχει πάντοτε ἀνωτέραν τιμὴν), ἡ ὅποια καλεῖται συνάρτησις τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας.

Ἐννοιολογικῶς τὸ σύνολον ἐπιλογῆς δύναται νὰ προσδιορισθῆ ποικιλοτρόπως. Οὕτω ἐὰν ἐπιδιώκομεν ἄκρως λεπτομερειακὴν ἀνάλυσιν, δυνάμεθα νὰ τὸ ὀρίσωμεν ὡς τὸ σύνολον τῆς διαχρονικῆς (ἐπ' ἄπειρον) κατανομῆς τῶν διανυσμάτων, ἅτινα προσδιορίζουν τὴν σύνθεσιν τῆς καταναλώσεως

δι' ἅπαντα τὰ παρόντα καὶ μέλλοντα μέλη τῆς κοινωνίας. Ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον, δύναται ἐπίσης νὰ ὀρισθῇ ὡς τὸ σύνολον τῆς διαχρονικῆς (ἐπ' ἄπειρον) συνθέσεως τῆς κατὰ κεφαλὴν καταναλώσεως. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ὁ χρονικὸς ὀρίζων εἶναι ἄπειρος, ἀλλὰ εἰς τὴν δευτέραν περιπτώσειν ἡ σημαντικὴ ἀπλούστευσις ἐπιτυγχάνεται ἐὰν ἀγνοήσωμεν τὰς πλευρὰς τόσον τῆς διαρθρώσεως τοῦ διαθεσίμου διὰ τὴν κατανάλωσιν παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος, ὅσον καὶ τῆς διανομῆς αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ἀποτελούντων τὴν κοινωνίαν μελῶν.

Εἰς τὴν πρῶξιν, κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ προβλήματος χρησιμοποεῖται συνήθως πεπερασμένος χρονικὸς ὀρίζων. Τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἐνδιαφέρεται κυρίως διὰ τὴν τύχην τῆς παρούσης γενεᾶς, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ συμμέτασχη αὕτη εἰς τὰ πλεονεκτήματα τῆς οἰκονομικῆς προόδου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὅμως, ὁ φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ ὕψος τοῦ κεφαλαίου τῆς τελικῆς περιόδου, διότι τὸ μέγεθός του θὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ἐξέλιξιν τῆς μελλοντικῆς καταναλώσεως. Ὑποθέτομεν, βεβαίως, ὅτι ὁ φορεὺς τῆς πολιτικῆς δὲν ἀδιαφορεῖ τελείως διὰ τὴν τύχην τῆς ἐπομένης γενεᾶς. Οὕτω, ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνατοτήτων ἐπιλογῆς προκειμένου περὶ πεπερασμένων χρονικῶν ὀρίων, πρέπει νὰ ἀποτελῆται ἐκ στοιχείων, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον εἶναι ἡ *διαχρονικὴ σύνθεσις (time pattern)* τῆς κατὰ κεφαλὴν καταναλώσεως (ἢ τὰ διανύσματα τῶν διαχρονικῶν διαρθρώσεων ὡς ἀνωτέρω), ἐνῶ τὸ δεύτερον στοιχεῖον εἶναι τὸ κεφάλαιον τῆς τελικῆς περιόδου. (Τὸ κεφάλαιον δύναται νὰ θεωρηθῇ, εἴτε ὡς συνολικὸν οἰκονομικὸν μέγεθος, εἴτε ὡς *διάνυσμα*, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ λεπτομερειακῆς ἐπεξεργασίας τοῦ προτεινομένου ὑποδείγματος). Ἐὰν διευρύνωμεν τὴν ἔννοιαν τοῦ κεφαλαίου διὰ νὰ περιλάβωμεν καὶ τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα, τότε τὸ ὑπόδειγμα ἐπιλογῆς δύναται νὰ περιλάβῃ — ὕπως καὶ προ-

κειμένου περί τοῦ ὕλικου κεφαλαίου — ὡς συστατικὸν τοῦ κεφαλαίου τῆς τελικῆς περιόδου καὶ τὰς δαπάνας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ προγράμματος διὰ τὴν παιδείαν, τὴν δημοσίαν ὑγείαν καὶ παρομοίους σκοπούς, τῶν ὁποίων αἱ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαδικασίας θὰ γίνουσι αἰσθηταὶ μετὰ τὴν λήξιν τῆς τελικῆς περιόδου. Ἐὰν ἐπιθυμῶμεν νὰ προγραμματίσωμεν ἐντὸς πεπερασμένου χρονικοῦ διαστήματος, ἀποφεύγοντες ταυτοχρόνως τὸν προσδιορισμὸν τοῦ μεγέθους τοῦ κεφαλαίου τῆς τελικῆς περιόδου, τότε δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν τὸ σύνολον τῶν δυνατοτήτων ἐπιλογῆς, ὡς σύνολον διαχρονικῆς κατανομῆς τοῦ κατὰ κεφαλὴν εισοδήματος, ὑπὸ τὴν ρητὴν προϋπόθεσιν ὅπως ἡ *διαχρονικὴ σύνθεσις τοῦ συνόλου* ἐμφανίζει ὀρισμένον βαθμὸν ὁμοιομορφίας ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Τοῦτο, πράγματι, ἀποτελεῖ τὴν συνήθη μέθοδον.

Ὁ φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς δὲν δύναται ἐλευθέρως νὰ ἐκλέξῃ οἰονδηποτε στοιχεῖον ἐκ τοῦ συνόλου τῶν δυνατοτήτων, ἀνεξαρτήτως τοῦ πῶς ὀρίζεται τοῦτο. Ἡ ἐκλογή του περιορίζεται εἰς τὸ ὑποσύνολον τῶν πραγματοποιησίμων δυνατοτήτων. Βεβαίως ποῖα διαχρονικὰ κατανομαὶ εἶναι πραγματοποιησίμοι ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ ὕψους τῶν διαθέσιμων πόρων, τοῦ ἀρχικοῦ ἐπιπέδου τῆς τεχνικῆς καὶ τῆς ἀρχικῆς μορφῆς τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ὀργανώσεως. Οἱ οἰκονομολόγοι ἐπραγματοποίησαν οὐσιώδη πρόοδον εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ *ἐφικτοῦ* (feasibility) βάσει τῶν ἀρχικῶς διαθέσιμων πόρων καὶ τῆς τεχνικῆς. Μικροτέραν ὅμως πρόοδον παρουσιάζει ἡ στάθμισις τῆς ἐπιδράσεως τῶν κοινωνικῶν θεσμῶν καὶ τῆς οἰκονομικῆς ὀργανώσεως ἐπὶ τοῦ ἐφικτοῦ τῶν ἐπιλεγόμενων δυνατοτήτων. Ὡς ἐκ τούτου, οἱ οἰκονομολόγοι ὁμιλοῦν συχνάκις περὶ τῆς *ἀπορροφητικῆς ἰκανότητος* δεδομένης οἰκονομίας, ἐν τῇ προσπαθείᾳ νὰ συνοψίσουν τὴν σημασίαν τοῦ παράγοντος τούτου.

Δι' οἰονδηποτε σοβαρὰν προσπάθειαν περιγραφῆς τοῦ

ὑποσυνόλου τῶν πραγματοποιησίων δυνατοτήτων ἀπαιτεῖται οὐσιώδης ἐπιμερισμὸς καὶ ἀνάλυσις τῆς διαχρονικῆς συνθέσεως τῆς παραγωγῆς. Ἡ ἀνάλυσις δραστηριότητος, ἢ μέθοδος τῶν εἰσροῶν - ἐκροῶν, ὡς καὶ παρόμοιαι ὑπὸ ἐξέλιξιν μέθοδοι, ἐπέτυχον νὰ διαμορφώσουν λειτουργικὸν πλαίσιον τοῦ ὡς ἄνω τύπου. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ συνόλου δυνατοτήτων ἐπιλογῆς ἀντανακλᾶται εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ὑποσυνόλου τῶν πραγματοποιησίων δυνατοτήτων. Ἐὰν τὸ σύνολον ἐπιλογῆς προσδιορίζεται εἰς ὄρους διαχρονικῆς κατανομῆς τῆς κατὰ κεφαλὴν καταναλώσεως, ἢ διαχρονικῆ κατανομῆ τῆς καταναλώσεως συνδέεται μὲ τὸ πρόβλημα τοῦ ἐφικτοῦ, ὡς ἐκ τοῦ λόγου τῆς ἐπιδράσεως τὴν ὁποίαν ἀσκεῖ ἐπὶ τῆς διαχρονικῆς μορφῆς τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐὰν ἄλλιν, τὸ σύνολον ἐπιλογῆς προσδιορίζεται εἰς ὄρους διαχρονικῆς κατανομῆς τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος, τότε προκύπτει ἐν πρόσθετον πρόβλημα συνδεόμενον μὲ τὴν πλευρὰν τοῦ ἐφικτοῦ. Πράγματι, εἰς ἐκάστην διαχρονικὴν σύνθεσιν τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος ἀντιστοιχεῖ ἓνα σύνολον διαχρονικῶν κατανομῶν τοῦ εἰσοδήματος — συγκεκριμένως τὸ σύνολον ὅλων ἐκείνων τῶν διαχρονικῶν κατανομῶν τοῦ εἰσοδήματος, ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει (διαχρονικῶς) συνολικὴ ἀποταμίευσις ἴση πρὸς τὴν ἀπαιτουμένην διὰ τὴν χρηματοδότησιν (διαχρονικῶς) τοῦ ἀντιστοίχου σχηματισμοῦ κεφαλαίου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει αἱ ἀντίστοιχοι διαχρονικαὶ συνθέσεις τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος θὰ θεωρηθοῦν ὡς μὴ πραγματοποιησίμοι.

Ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἱεράρχησιν τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν τοῦ φορέως τῆς πολιτικῆς (δηλαδὴ τὴν συνάρτησιν τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας), ὀλίγα μόνον δύναται νὰ παρατηρήσῃ τις *a priori*. Ὁρισμέναι ἐνδείξεις προκύπτουν, ἐν τούτοις ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, *ceteris paribus*, περισσότερον εἰσόδημα (ἢ κατανάλωσις) εἶναι προτιμώτερον ἀπὸ ὀλιγότερον.

Τὸ ὑποσύνολον τῶν πραγματοποιησίμων δυνατοτήτων περιλαμβάνει ἐν ἑτερον ὑποσύνολον μὴ δεσποζομένων διαχρονικῶν τύπων. Ὡς μὴ δεσποζομένη (*unaminated*) καλεῖται πᾶσα διαχρονικὴ κατανομή τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος (ἢ καταναλώσεως), π.χ. Υ, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται ἑτέρα διαχρονικὴ κατανομή περιλαμβάνουσα ἕστω καὶ μίαν τιμὴν ἀνωτέραν ἢ κατωτέραν τῆς ἀντιστοίχου (διαχρονικῶς) τιμῆς τοῦ Υ.

Ἡ συμβολὴ τοῦ οἰκονομολόγου ὑπὸ αὐστηρὰν ἔννοιαν περιορίζεται εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ μὴ δεσποζομένου ὑποσυνόλου τῶν δυνατοτήτων, ἀφιεμένης εἰς τὸν φορέα τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς ἐκλογῆς στοιχείου τινὸς ἐκ τοῦ ὑποσυνόλου τούτου. Εἰς τὴν πραγματικότητα, ὅμως, αἱ ἀρμοδιότητες τοῦ οἰκονομολόγου ἐπεκτείνονται συνήθως καὶ εἰς κατάστροφαι ἀριθμοῦ ἱεραρχημένων ἀντικειμενικῶν σκοπῶν πρὸς ἐπιλογὴν ὑπὸ τοῦ φορέως τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Ἐπίσης ὁ οἰκονομολόγος ἀσκεῖ οὐσιώδη ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐπιλογῆς τῶν δυνατοτήτων τούτων διὰ τοῦ τρόπου ὑποδείξεώς των.

III

Οικονομική ανάπτυξις, κατανομή τοῦ Εἰσοδήματος καὶ ἀπασχόλησις

Θὰ ἦτο παράδοξον ἐὰν ὁ φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἤσχολεῖτο ἀποκλειστικῶς μὲ τὴν διαχρονικὴν κατανομὴν τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος. Κατὰ κανόνα καὶ ἕτεραι πλευραὶ τῆς ὑφισταμένης πραγματικότητος ἀφοροῦν τὰς ἀποφάσεις του καὶ πρωτίστως ἡ ἀπασχόλησις καὶ ἡ κατανομὴ τοῦ εἰσοδήματος. Τὰ πρόσθετα ταῦτα στοιχεῖα ἐνσωματοῦνται ὡς ἐξῆς εἰς τὸν μηχανισμόν ἐπιλογῆς μεταξὺ τῶν διαφόρων δυνατοτήτων δράσεως. Εἰς ἐκάστην πραγματοποιήσιμον διαχρονικὴν κατανομὴν κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος ἀντιστοιχεῖ σύνολον διαχρονικῶν τύπων διανομῆς τοῦ εἰσοδήματος καὶ ἀπασχολήσεως, οἱ ὅποιοι συμφωνοῦν πρὸς τὴν ἐν λόγῳ διαχρονικὴν κατανομὴν τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος, δοθέντος τοῦ ὑφισταμένου τεχνολογικοῦ (καὶ κοινωνικοῦ) πλαισίου καὶ τῶν διαθέσιμων πόρων. Ἡ συνάρτησις τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας δύναται μὲν νὰ ὀρίζεται μόνον ὑπὸ μορφήν διαχρονικῶν τύπων τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος, πλὴν ὅμως ὁ φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς ὑποτίθεται ὅτι μεγιστοποιεῖ ταύτην, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἡ ἀνεργία (διαχρονικῶς) δὲν ὑπερβαίνει δεδομένον ἐπίπεδον, καὶ ὅτι ἡ κατανομὴ τοῦ εἰσοδήματος (διαχρονικῶς) παρουσιάζει ὠρισμένα χαρακτηριστικά.

Παρατηρήθη ἤδη (Μέρος II), ὅτι εἰς ἐκάστην (πραγματοποιήσιμον) διαχρονικὴν κατανομὴν τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος, ἀντιστοιχεῖ σύνολον διαχρονικῶν τύπων διανομῆς τοῦ εἰσοδήματος. Κατὰ συνέπειαν ἡ ἐπιλογή ὠρι-

σμένης μορφῆς διανομῆς τοῦ εἰσοδήματος δέον νὰ ἀναμέ-
νεται ὅτι θὰ περιορίσῃ τὴν εὐχέρειαν ἐπιλογῆς τοῦ φο-
ρέως τῆς πολιτικῆς ὡς πρὸς τὸν ρυθμὸν αὐξήσεως τοῦ
κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος. Ὑποστηρίζεται, συχνάκις, ὅτι
ἡ ἀμβλυσίς τῆς ἀνίσου κατανομῆς τοῦ εἰσοδήματος θὰ
μειώσῃ τὸν συνολικὸν σχηματισμὸν κεφαλαίου, καὶ τοιου-
τρόπως θὰ προκαλέσῃ κάμψιν τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τοῦ
κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος. Ἡ παρατήρησις αὕτη δυνατὸν
νὰ ἀληθεύῃ, ἀλλὰ παραβλέπει τὸ ἐνδεχόμενον ὅτι, ἡ διατή-
ρησις μεγάλης εἰσοδηματικῆς ἀνισότητος ἐνδέχεται νὰ κα-
ταστήσῃ μὴ πραγματοποιησίμους ὑψηλοτέρους ρυθμούς αὐ-
ξήσεως τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος, διότι μέγα μέρος
τοῦ πληθυσμοῦ θὰ χάσῃ κάθε ἐνδιαφέρον διὰ τὴν οἰκονομι-
κὴν πρόοδον. Δὲν εἶναι, ἐπίσης, βέβαιοι ἐὰν καὶ κατὰ πό-
σον ἡ ἄνισος κατανομή τοῦ εἰσοδήματος εἰς τὰς ὑπαναπτύ-
κτους χώρας τείνει νὰ ἐνισχύσῃ τὴν οἰκονομικὴν ἀνά-
πτυξιν. Οὕτω ἡ διὰ λόγους κοινωνικῆς ἐπιδείξεως κατα-
νάλωσις καὶ ἡ στροφὴ τῆς ζήτησεως πρὸς ἄλλοδαπὰ
εἶδη πολυτελείας, αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζουν τὰς κατα-
ναλωτικὰς συνηθείας τῶν «ὀλίγων εὐνοουμένων» εἰς
τὰς καθυστερημένας χώρας, τείνουν ἐπίσης νὰ ἐπι-
βραδύνουν τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν. Ἰδιαιτέρως ὅμως
πρέπει νὰ τονισθῇ, ὅτι ἡ πρόσφορος δημοσιονομικῆς
πολιτικῆς, ἐν συνδυασμῷ πρὸς εἰδικὰ μέτρα ἀναπτύ-
ξεως τῆς κεφαλαιαγορᾶς διὰ τῆς εὐρείας συμμετοχῆς
μεγάλου ἀριθμοῦ ἀτόμων, δύναται νὰ διευρύνῃ τοὺς τύπους
διανομῆς τοῦ εἰσοδήματος, οἱ ὁποῖοι ἐναρμονίζονται μὲ δε-
δομένον ρυθμὸν ἀναπτύξεως. Μὲ ἄλλας λέξεις, αὕτη αὕτη
ἡ γενικὴ ροπὴ πρὸς ἀποταμίευσιν τῆς κοινωνίας, ἀποτελεῖ
μεταβλητὴν, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ὑπολογίζεται κατὰ τὴν δια-
τύπωσιν τοῦ συνόλου τῶν πραγματοποιησίμων δυνατοτήτων
ἐπιλογῆς.

Ἀνάλογα προβλήματα δύνανται ν' ἀνακύψουν ἀναφορι-
κῶς μὲ τὴν ἀνεργίαν. Εἰδικώτερον τίθεται τὸ ἐρώτημα τοῦ

ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ὑψηλὸν ποσοστὸν αὐξήσεως τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος συμβιβάζεται μετὰ τὴν ταχειὰν ἐξουδετέρωσιν τῆς ἀκουσίας ἀνεργίας. (Δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι τοιαύτη ἀντίφασις δὲν ἀνακύπτει μακροχρονίως μεταξὺ τῶν δύο ἀντικειμενικῶν σκοπῶν).

Ὁ λόγος κεφαλαίου — ἐργασίας χρησιμεύει ὡς δείκτης τῆς ἐπιδράσεως τῆς ἐπενδύσεως ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῆς ἀπασχολήσεως. (Ἐνταῦθα δὲν διακρίνομεν μεταξὺ μέσου καὶ ὀριακοῦ λόγου κεφαλαίου καὶ ἐργασίας). Ἡ ἐν λόγῳ σχέσις δύναται νὰ μεταβληθῇ, εἴτε διὰ τῆς ὑποκαταστάσεως μεταξὺ κεφαλαίου καὶ ἐργασίας εἰς τὴν παραγωγὴν δεδομένου προϊόντος (μεταβολὴ τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας), εἴτε διὰ τῆς μεταβολῆς τῆς διαρθρώσεως τῆς παραγωγῆς (μεταβολὴ τῆς συνθέσεως τῶν τελικῶν προϊόντων). Ἡ ἔκτασις τῆς ἀπαιτουμένης θυσίας εἰς βάρος τῆς αὐξήσεως τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος χάριν ὀρισμένης μειώσεως τοῦ ὄγκου τῆς ἀκουσίας ἀνεργίας, ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ἐξῆς :

α) τῆς μορφῆς τῆς συναρτήσεως παραγωγῆς ἐνὸς ἐκάστου προϊόντος καὶ β) τοῦ βαθμοῦ, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ μετατόπισις ἐκ προϊόντων ὑψηλοῦ λόγου κεφαλαίου — ἐργασίας πρὸς προϊόντα χαμηλοῦ λόγου, δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ἄνευ μειώσεως τῆς κοινωνικῆς ἀξίας τοῦ προκύπτοντος παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος.

Σχετικῶς μετὰ τὴν συνάρτησιν τῆς παραγωγῆς, δύναται νὰ τεθοῦν ποικίλαι προϋποθέσεις, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ κάτωθι φαίνονται εὐλογοί. Δι' ἐκάστην κλίμακα παραγωγῆς, ὁ συνδυασμὸς ἐργασίας καὶ κεφαλαίου, ὁ ὁποῖος ἐλαχιστοποιεῖ τὸ κόστος παραγωγῆς, δὲν θὰ παρουσιάσῃ μεγάλην εὐαισθησίαν εἰς μετρίας μεταβολὰς τῶν τιμῶν τῶν συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς. Ἐπὶ πλεόν, ὁ ἐν λόγῳ συνδυασμὸς ἐκφραζόμενος διὰ τοῦ λόγου κεφαλαίου — ἐργασίας εἶναι πιθανὸν νὰ παρουσιάσῃ θετικὴν συσχέτισιν μετὰ τὴν κλίμακα παραγωγῆς καὶ τὴν τυποποίησιν. Οὕτω δυνάμεθα νὰ ἀναμένωμεν ὅτι μετὰ τὴν διεύρυνσιν τῶν ἀγορῶν μιᾶς ἀναπτυσσομένης οἰ-

κονομίας, ὁ λόγος κεφαλαίου — ἐργασίας θὰ αὐξάνεται ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς συνδυασμοὺς συντελεστῶν παραγωγῆς, οἱ ὅποιοι ἐλαχιστοποιοῦν τὸ κόστος. Συνεπῶς, ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ἡ υἰοθέτησις μεθόδων παραγωγῆς ἐντατικῆς ἀπασχολήσεως ἐργατικῶν χειρῶν, φαίνεται ὅτι θὰ πραγματοποιηθῆ εἰς βάρους τῶν ρυθμῶν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Δύναται βεβαίως νὰ ἀντιταχθῆ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι, εἰς τὰς ὑπαναπτύκτους χώρας τὰ ἀγοραῖα ἡμερομίσθια ἀποκλίνουν οὐσιαστικῶς τῶν ὀρθῶν «πλασματικῶν» ἡμερομισθίων καὶ ὅτι αἱ ἐντάσεως ἐργασίας μέθοδοι παραγωγῆς θὰ συνεβιβάζοντο μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν, ἐὰν ἡ ἐργασία ἀπετιμᾶτο ὀρθῶς ἀπὸ κοινωνικοοικονομικῆς ἀπόψεως. Αἱ πλασματικαὶ ὅμως τιμαὶ τοῦ τύπου αὐτοῦ, πρέπει νὰ συναχθοῦν ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ προγράμματος ἀναπτύξεως, ὅπερ σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ ὑπολογισθῆ ὁ ἀντίκτυπος τῆς βαθμιαίας ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος ἀναπτύξεως ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας. Τοῦτο θὰ τείνῃ νὰ περιορίσῃ σοβαρῶς τὴν βασιμότητα τῆς ὡς ἄνω ἀντιρρήσεως.

Ἐὰν εἶναι ὑψηλὴ ἡ ἐλαστικότης εἰσοδήματος καὶ τιμῆς τῆς διεθνοῦς ζητήσεως προϊόντων, εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν ὁποίων ἡ ὑπανάπτυκτος χώρα διαθέτει συγκριτικὰ πλεονεκτήματα (λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὑπάρχει σχετικῶς ἄφθονος προσφορά ἐργατικῶν χειρῶν), τότε ἡ μετατόπισις τῆς παραγωγῆς ἐκ προϊόντων ὑψηλοῦ συντελεστοῦ κεφαλαίου, πρὸς ἐκεῖνα χαμηλοῦ συντελεστοῦ, δύναται νὰ πραγματοποιηθῆ ἄνευ σοβαρᾶς ἐπιβραδύνσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Πολὺ πιθανόν, ὅμως, νὰ μὴ ἰσχύῃ ἡ προϋπόθεσις αὕτη, ὅποτε διὰ τὴν διατήρησιν ὑψηλοῦ ρυθμοῦ ἐξαγωγῶν συμβαδίζοντος πρὸς τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐθνικοῦ τῶν εἰσοδήματος, αἱ ὑπανάπτυκτοι χῶραι θὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ διατηρήσουν τοιαύτην διάρθρωσιν παραγωγῆς, ἡ ὅποια δὲν δύναται ταχέως νὰ ἀπορροφήσῃ τοὺς ἐν σχετικῇ ἀφθονίᾳ διαθέσιμους συντελεστὰς τῆς παραγωγῆς.

Εἶναι αὐτονόητον ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ ἐπίπεδον τῆς ἀκουσίας

ἀνεργίας εἶναι ὑψηλόν, πᾶσα προσπάθεια πρέπει νὰ καταβληθῆ διὰ τὴν ἀναζήτησιν καὶ ἀξιοποίησιν τῶν δυνατοτήτων καθιερώσεως τεχνικῶν μεθόδων παραγωγῆς ὑψηλοῦ συντελεστοῦ ἐργασίας ἄνευ μειώσεως τοῦ ρυθμοῦ ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας. Τοιαύτας δυνατότητας ἐνδέχεται νὰ προσφέρῃ ὁ τομεὺς τῶν οἰκοδομῶν καὶ κατασκευῶν (κτίσματα κατοικιῶν, δημόσια ἔργα) καὶ γενικῶς ἡ ἐλαφρὰ βιομηχανία. Πρέπει ἐπίσης νὰ ἐπιδιωχθῆ ἡ ἀνεύρεσις μεταβολῶν τῆς συνθέσεως τοῦ συνολικοῦ προϊόντος, αἱ ὁποῖαι χωρὶς νὰ παρεμποδίζουσι τὸν ρυθμὸν ἀναπτύξεως μειώνουσι τὸν λόγον κεφαλαίου — ἐργασίας. Ὡς προκύπτει ἀπὸ τὴν προηγηθεῖσαν ἀνάλυσιν, εἶναι πιθανόν, ὅτι παρὰ τὰς καταβληθισομένας προσπάθειας, ὁ φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς θὰ εὐρεθῆ πρὸ τοῦ διλήμματος ἐκλογῆς μεταξὺ ταχύτερας ἀναπτύξεως καὶ μεγαλυτέρας ἀρχικῶς ἀκουσίας ἀνεργίας ἐφ' ἐνὸς καὶ βραδυτέρας ἀναπτύξεως καὶ μικροτέρου ἀρχικῶς ὄγκου ἀκουσίας ἀνεργίας ἀφ' ἑτέρου. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, εἶναι σκόπιμος ἡ ἀντιμετώπισις τῆς ἀνεργίας ὡς προβλήματος διανομῆς τοῦ εἰσοδήματος καὶ εὐκαιρίας ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐργατῶν. Συμφέρουσαι, λοιπόν, εἶναι αἱ δημόσιαι ἐπενδύσεις εἰς προγράμματα ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀναπτύξεως τῶν ἱκανοτήτων τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Τοῦτο, διότι, δὲν πρέπει νὰ παραβλέπωμεν ὅτι, εἰς τὰς ὑπαναπτύκτους χώρας ὠρισμέναι κατηγορίαι εἰδικότητων ἐργατῶν εὐρίσκονται ἐν ὀξυτάτῃ ἀνεπαρκείᾳ ἐνῶ ἄλλαι πλεονάζουσι. Ἡ αὔξησις τοῦ κατωτάτου ὁρίου εἰσόδου εἰς τὴν ἐργατικὴν δύναμιν, ὁ ὑποβιβασμὸς τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀποχωρήσεως καὶ ἡ δικαιωτέρα κατανομὴ τῆς ἀπασχολήσεως (διὰ τῆς καταργήσεως ἢ τοῦ περιορισμοῦ τῶν ὑπερωριῶν) ἀποτελοῦν ἐνδεδειγμένα μέτρα. Ἐάν, τέλος, ὅλα τὰ μέτρα αὐτὰ ἀποδειχθοῦν ἀτελέοφορα, ὁ φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς δύναται νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένων εἰδικῶν ἔργων ἀπορροφήσεως ἐργατικῶν χειρῶν. Προφανῶς, ὅλα τὰ μέτρα ταῦτα συνεπάγονται ἐνδεχομένως ὠρισμένον

περιορισμὸν τῶν ἀμέσων δυνατοτήτων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Συνεπῶς, ὁ φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς θὰ διερευνήσῃ ἐμπεριστατωμένως τὴν σχέσιν μεταξύ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἀνεργίας ἐντὸς τοῦ συγκεκριμένου αὐτῆς ἱστορικοῦ πλαισίου, θὰ διατυπώσῃ ρητῶς τοὺς ἐπιλεγέντας σκοποὺς, καὶ τότε θὰ προβῇ εἰς τὴν λήψιν τῆς ἀποφάσεώς του. Ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος τμήματος ἐλέχθη ὅτι ἡ συνάρτησις τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας (ἢ ὁποῖα ἀντιπροσωπεύει τὴν ἱεράρχησιν τῶν σκοπῶν τοῦ φορέως τῆς πολιτικῆς), δύναται νὰ ἐκφρασθῇ διὰ τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος, καὶ νὰ μεγιστοποιηθῇ ὑπὸ τὴν περιοριστικὴν προϋπόθεσιν ὅτι (διαχρονικῶς) ἡ ἀνεργία δὲν ὑπερβαίνει δεδομένον ἐπίπεδον. Εἶναι ἐπίσης δυνατόν, ἐφ' ὅσον ἡ ἀνεργία ἀποτελεῖ τὸ κεντρικὸν πρόβλημα, νὰ ὑπολογισθῇ ἡ συνάρτησις τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας εἰς μονάδας ἀπασχολήσεως, καὶ νὰ μεγιστοποιηθῇ, ὑπὸ τὴν περιοριστικὴν προϋπόθεσιν, ὅτι ὁ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας δὲν ὑπολείπεται ὀρισμένου δοθέντος ρυθμοῦ.

IV

Ἡ μερική ἀριστοποίησις εἰς τὴν μικτὴν οἰκονομίαν

Κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν ἀνάλυσιν, ἡ διαδικασία τῆς κατανομῆς τῶν διαθεσίμων πόρων διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν, ἐνεφανίσθη ὡς διαδικασία ἀριστοποιήσεως ὑπὸ τοῦ φορέως τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Ἡ ἀριστοποίησις, ἐν τούτοις, ἀποτελεῖ δυσχερέστατον τύπον συμπεριφορᾶς, καθ' ὅτι ἀπαιτεῖ α) τὴν γνῶσιν τῶν συνεπειῶν πάσης δυνατῆς ἀποφάσεως ἢ ἐπιλογῆς καὶ β) τὴν ἱκανότητα ἀξιολογήσεως ὅλων αὐτῶν τῶν συνεπειῶν. Θεωρεῖται, μᾶλλον, ἀπίθανον ὅτι οἱ φορεῖς τῆς πολιτικῆς θὰ διαθέτουν τὸ εἶδος αὐτὸ τῶν γνώσεων περὶ τῶν ἐπιπτώσεων ἐκ τῶν διαφόρων ἀποφάσεων καὶ ὅτι θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀξιολογήσουν ὅλας αὐτάς. Συνεπῶς, ἡ διαδικασία τῆς ἐπιλογῆς ἢ ἀποφάσεως τοῦ φορέως τῆς πολιτικῆς θὰ εἶναι πιθανῶς τοῦ τύπου, ὁ ὁποῖος περιέχει τὸ πολὺ τὸ στοιχεῖον τῆς περιορισμένης ὀρθολογικότητος. Ἄντι, λοιπόν, νὰ τίθεται θέμα ἀρίστων καταστάσεων, εἶναι προτιμώτερον νὰ ὁμιλῶμεν περὶ ἀποδεκτῶν καταστάσεων, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς μὴ ἀποδεκτάς. Ἄντι νὰ γίνεταί λόγος περὶ τελείας γνώσεως τῶν συνεπειῶν ἐκάστης δυνατῆς ἀποφάσεως, εἶναι σκοπιμώτερον νὰ ἀναφερόμεθα εἰς τὴν περιορισμένην γνῶσιν τῶν ἐπιπτώσεων τῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται ἐντὸς τοῦ κύκλου ἐμπειρίας τοῦ φορέως οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Τοιοῦτοτρόπως, ἡ ὅλη διαδικασία συνίσταται εἰς τὴν σταδιακὴν καὶ δοκιμαστικὴν ἀναζήτησιν βελτιώσεων, ἡ ὁποία δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἀριστοποίησιν ἢ ὄχι, ἀναλόγως τῶν δυναμικῶν αὐτῆς ἰδιοτήτων.

Ἐνταῦθα τίθεται τὸ πρόβλημα περὶ τοῦ βαθμοῦ ἀναλυτικότητος (ἢ λεπτομερείας) τῶν ὑπὸ τοῦ φορέως τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τιθεμένων στόχων. Ὁ βαθμὸς λεπτομερείας τῶν στόχων ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ εἴδους τῆς κοινωνικο - οἰκονομικῆς ὀργανώσεως, ἐντὸς τῆς ὁποίας δρᾷ. Εἰς συγκεντρωτικὴν, κατὰ τὸ μᾶλλον, οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν, οἱ στόχοι τοῦ φορέως τῆς πολιτικῆς τίθενται ὡς λεπτομερεῖς ἐπὶ μέρους ἐπιδιώξεις τῆς παραγωγῆς. Ἀντιθέτως, εἰς ἐντόνως ἀποκεντρωτικὴν ἀνταγωνιστικὴν οἰκονομίαν, οἱ στόχοι διατυποῦνται ὑπὸ μορφήν γενικῶν μακροοικονομικῶν μεγεθῶν, ὡς π.χ. κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα, κατὰ κεφαλὴν κατανάλωσις καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἐνταῦθα θὰ ἐξετάσωμεν τὸν ἐνδιάμεσον τύπον ἢ τὴν μικτὴν οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν εἰς τὴν ὁποίαν οἱ στόχοι τοῦ φορέως τῆς πολιτικῆς διαγράφονται μὲ σημαντικὸν βαθμὸν ἀναλυτικότητος. Κατ' ἐλάχιστον ὄριον, οἱ στόχοι οὗτοι πρέπει νὰ περιλαμβάνουν στοιχεῖα περὶ τῆς συμβολῆς ἐκάστου τῶν σπουδαιότερων τομέων τῆς οἰκονομίας (π.χ. γεωργίας, βιομηχανίας, κατασκευῶν, ὑπηρεσιῶν κλπ.). Βεβαίως, ἡ λεπτομερὴς ἔρευνα τοῦ ἐφικτοῦ τοῦ προγράμματος ἀπαιτεῖ τὴν ἐπὶ μέρους ἀνάλωσιν τῶν μεγεθῶν τούτων.

Ἡ διαδικασία ἐπιλογῆς τοῦ φορέως τῆς πολιτικῆς εἰς τὴν μικτὴν οἰκονομίαν συνοψίζεται ὡς ἑξῆς: Πρῶτον, ἐξετάζει σειρὰν διαζευκτικῶν στόχων, οἱ ὅποιοι θεωροῦνται ἱκανοποιητικοὶ βάσει τοῦ υἱοθετηθέντος συστήματος ἀξιολογήσεως. Δεύτερον, ἐξετάζει διαδοχικῶς τὸ ἐφικτὸν ἐκάστου στόχου, καὶ μετὰ ταῦτα καθορίζει τὰ ὄργανα, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν ἐπίτευξιν ἐκάστου στόχου. Ἐφ' ὅσον οἱ ἀποδεκτοὶ πραγματοποιησίμοι στόχοι εἶναι δύο ἢ περισσότεροι, ἐνδέχεται νὰ χρειασθῆ ἢ χρησιμοποίησις προσθέτων κριτηρίων ἐπιλογῆς διὰ νὰ περιορισθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποψηφίων προγραμμάτων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἰς ἓνα. Τὰ κριτήρια ταῦτα δυνατὸν νὰ ἀναφέρωνται εἰς τὸν ρυθμὸν αὐξήσεως τοῦ κατὰ κεφαλὴν

είσοδήματος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ὠρισμένα χαρακτηριστικὰ τῆς οἰκονομικῆς διαρθρώσεως καὶ κατανομῆς τὰ ὁποῖα σχετίζονται μὲ τὴν μορφήν τῆς ἀναπτύξεως. Τοιοιτοτρόπως, ὁ φορεὺς τῆς πολιτικῆς δύναται νὰ ἐκλέξῃ ἐν μεταξὺ τῶν περισσοτέρων ἀποδεκτῶν πραγματοποιησίμων προγραμμάτων. Καθὼς προχωρεῖ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ προγράμματος, ὁ φορεὺς τῆς πολιτικῆς ἐνδέχεται νὰ συγκεντρώνῃ προσθέτους πληροφορίας, αἱ ὁποῖαι νὰ ἐπηρεάζουν ἀκόμη καὶ τὴν ἀξιολόγησιν τῶν στόχων. Τοιοιτοτρόπως, τὸ ὅλον πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τελεῖ εἰς κατάστασιν συνεχοῦς ἀναθεωρήσεως βάσει τῆς ἐξελισσομένης ἀλληλεπιδράσεως τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος καὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ προγράμματος.

Εἰς τὴν μικτὴν οἰκονομίαν ἡ τοποθέτησις στόχων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἐγείρει τὸ παλαιὸν πρόβλημα τῶν συγκριτικῶν πλεονεκτημάτων, ἂν καὶ ὑπὸ λίαν γενικὴν μορφήν. Ἐνταῦθα τίθεται τὸ πρόβλημα, τοῦ ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ὅλοι οἱ τομεῖς τῆς οἰκονομίας θὰ ἀναπτυχθῶν ἐξ ἴσου ταχέως μὲ τὴν οἰκονομίαν ἢ ἄλλοι ταχύτερον καὶ ἄλλοι βραδύτερον αὐτῆς. Χαρακτηριστικὸν τῶν γνωστοτέρων τυπικῶν ὑποδειγμάτων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως (von Neumann) εἶναι ὅτι ὑποδηλοῦν ἰσόμετρον ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν τομέων. Τὸ συμπέρασμα τοῦτο προκύπτει ἐκ τῆς μὴ διερευνήσεως τοῦ προβλήματος τῶν διαθέσιμων πόρων, τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου, τῶν μεταβολῶν τῆς ποιότητος καὶ ποσότητος τῶν προσφερομένων συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς, τῶν οἰκονομιῶν κλίμακος, τῆς ἀνομοιογενείας τῆς συναρτήσεως καταναλώσεως κλπ. Οὐδόλως, λοιπόν, ἐκπλήσσει τὸ ὅτι οἱ διάφοροι τομεῖς τῶν ἀναπτυσσομένων οἰκονομιῶν παρουσιάζουν διαφόρους ρυθμοὺς ἀξίσεως. Εἶναι ἐνδιαφέρον, ἐν τούτοις, ὅτι αἱ διαφοραὶ τῶν ρυθμῶν ἀναπτύξεως τῶν ἐπὶ μέρους τομέων ἐμφανίζουσιν ἔντονον διεθνῆ ὁμοιομορφίαν. Ἐκ προσφάτων ἐργασιῶν (τῶν Clark, Kuznets, Hoffman,

Chenery) * προκύπτει ότι υφίσταται ἐν τυπικὸν πρότυπον ἀναπτύξεως τῶν τομέων τῆς οἰκονομίας. Ὁ Chenery ὑπολογίζει τὸ πρότυπον τοῦτο εἰς μονάδας κατὰ κεφαλὴν προστιθεμένης ἀξίας ἀνὰ ἕκαστον τομέα ὡς συνάρτησιν τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος καὶ τοῦ πληθυσμοῦ. (Ἀνάλογοι ὑπολογισμοὶ ἐγένοντο διὰ τὰς εἰσαγωγάς). Ἡ ἀπόκλισις ἐκ τῶν «προβλεπομένων» αὐτῶν τιμῶν διὰ τὰς διαφόρους ὑπὸ ἐξέτασιν χώρας, εἶναι πολὺ μικροτέρα παρ' ὅσον θὰ ἀνέμενέ τις a priori. Τὸ ποσοστὸν τῆς προστιθεμένης ἀξίας ἐκ τῆς βιομηχανίας ἐμφανίζει τὸν ὑψηλότερον ρυθμὸν αὐξήσεως, ἐνῶ ὁ τομεὺς τῶν ὑπηρεσιῶν παρουσιάζει τὸν χαμηλότερον (θετικὸν) ρυθμὸν αὐξήσεως. Τὸ μερίδιον, ἀφ' ἑτέρου, τοῦ τομέως τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς παρουσιάζει πτωσιν καθὼς ἀνέρχεται τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα. Τὰ πρότυπα αὐτὰ ἀντικατοπτρίζουν τὴν μεταβαλλομένην διάρθρωσιν τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, δηλ. τόσον τὴν αὐξήσιν τῆς τελικῆς χρησιμοποίησεως τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, ὅσον καὶ τὴν ὑποκατάστασιν τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς εἰς τὰς εἰσαγωγάς, αἱ ὁποῖαι συνοδεύουν τὴν αὐξήσιν τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος. Τὸ μέγεθος τῆς ἐπιδράσεως τῶν γενικῶν, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τοὺς εἰδικούς, προσδιοριστικῶν παραγόντων ἐπὶ τῆς διαδικασίας ἀναπτύξεως τῶν διαφορῶν χωρῶν εἶναι ὄντως ἐντυπωσια-

---

* C. Clark, *The Conditions of Economic Progress*, 3rd ed. London, 1957.

S. Kuznets, «Quantitative Aspects of the Economic Growth of Nations : II. Industrial Distribution of National Product and Labor Force». *Economic Development and Cultural Change*, July 1957, 5, suppl.

W. G. Hoffman, *The Growth of Industrial Economies*, Manchester, 1958.

H. B. Chenery, «Patterns of Industrial Growth», *American Economic Review*, September 1960.

κόν. Τοῦτο, ὅμως, δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῆ ὡς ὑπονοοῦν ὅτι στεροῦνται σημασίας οἱ εἰδικοί συντελεσταί, οἱ ὁποῖοι ἐνσωματώνουν τὰ συγκριτικὰ πλεονεκτῆματα ὠρισμένης χώρας. Ἀπλῶς σημαίνει, ὅτι οἱ συντελεσταὶ οὗτοι ἐξηγοῦν πολὺ μικρότερον ποσοστὸν τῶν φαινομένων, παρ' ὅσον κατ' ἀρχὴν θὰ ἀναμένετο

Ἐν ὄψει τῶν ἰσχυρῶν τούτων γενικῶν παραγόντων, ἐνδείκνυται νὰ ὑπολογισθοῦν οὗτοι εἰς τὴν κατάστρωσιν τῶν στόχων τῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως. Οὕτω, ὁ ὑπεύθυνος τῆς πολιτικῆς πρέπει νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἐξέτασιν τῆς «προτύπου» διαρθρώσεως (ὑπὸ μορφήν σχετικῆς συμβολῆς τῶν διαφόρων τομέων), ἡ ὁποία ἀντιστοιχεῖ πρὸς ὠρισμένον ἀποδεκτὸν στόχον κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος. Μετὰ ταῦτα, δύναται νὰ «ἀλλοιώσῃ» τὸ πρότυπον τοῦτο, οὕτως ὥστε νὰ συμπεριλάβῃ, τόσον τὴν ἱστορικῶς δεδομένην ἀφετηρίαν τῆς ἐν λόγῳ οικονομίας, ὅσον καὶ τὴν κατεύθυνσιν, πρὸς τὴν ὁποίαν θὰ ἐπιδιωχθῆ προσφορώτερον ἢ ἀξιοποίησις τῶν συγκριτικῶν πλεονεκτημάτων αὐτῆς. Χώρα, διαθέτουσα ἀφθονίαν φυσικῶν πόρων εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπιτύχῃ οὐσιαστικῶς μεγαλύτεραν συμμετοχὴν τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς ἐπὶ τῆς συνολικῆς τοιαύτης. Ἀντιστρόφως, χώρα πτωχὴ εἰς φυσικοὺς πόρους πρέπει νὰ θεωρήσῃ συμφερωτέραν τὴν προτεραιότητα ἀναπτύξεως τῶν ἱκανοτήτων τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ προγραμματίσῃ τὴν «ὑπερανάπτυξιν» τοῦ τομέως τῆς μεταποιήσεως. Κατὰ τὴν ἐπιλογὴν τῶν «ἀποκλίσεων» ἐκ τῆς «προτύπου» διαρθρώσεως ὁ φορεὺς τῆς πολιτικῆς δύναται, ἀρχικῶς, νὰ χρησιμοποιοῦσθαι ὡς γνώμονα τὴν ἐμπειρίαν παρομοίων οικονομῶν, τῶν ὁποίων τὸν ρυθμὸν ἀναπτύξεως θεωρεῖ ὡς ἀποδεκτόν. Ἡ ἐπιλογὴ τῆς διαρθρώσεως (ὑπὸ μορφήν σχετικῆς συμβολῆς τῶν διαφόρων τομέων) διὰ τὸ τελικὸν ἔτος τοῦ προγράμματος καὶ ὁ ἐτήσιος λόγος τῶν ἀκαθάριστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου πρὸς τὸ ὀλικὸν παραγωγικὸν ἀποτέλεσμα (ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν), προσδιορί-

ζουν τὸν ἐτήσιον ρυθμὸν αὐξήσεως τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος, δοθέντος ἀφ' ἑνὸς τοῦ λόγου προϊόντος - ἐπενδύσεων κατὰ τομέα, καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ συντελεστοῦ αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐπιπροσθέτως προσδιορίζει πληθῆρες πρόγραμμα ἐπενδύσεων κατὰ τομέα ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος.

Βεβαίως, τοιοῦτον πρόγραμμα ἐνδέχεται νὰ μὴ εἶναι πραγματοποιήσιμον, διότι π.χ. ὁ ὄγκος τῆς ἐγχωρίου ἀποταμίευσως, (ιδιωτικῆς καὶ δημοσίας), καὶ τὸ ὕψος τῆς ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως δυνατὸν νὰ ὑπολείπονται τῶν προγραμματισθέντων στόχων. Ὁ φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ θεωρήσῃ τὴν ροπὴν πρὸς ἀποταμίευσιν ὡς ἄπαξ διὰ παντὸς ἱστορικῶς δεδομένην, πρέπει ὅμως νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὑφίστανται ὄρια (θεσμολογικὰ καὶ πολιτικὰ), ἐντὸς τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ ταύτην διὰ διαφόρων μέτρων. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει διὰ τὴν ἐξωτερικὴν χρηματοδότησιν. Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις τὸ ἰσοζύγιον τῶν πληρωμῶν ἐνδέχεται νὰ δημιουργήσῃ ἐμπλοκάς. Τὸ ὕψος τῶν εἰσαγωγῶν, τὸ συνδεδεμένον μὲ τὸ πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, δύναται νὰ ὑπολογισθῇ ἀκριβέστερον τοῦ ὕψους τῶν ἐξαγωγῶν, τῶν ὁποίων ἡ πρόγνωσις εἶναι γενικῶς δυσχερεστέρα. Ἐπομένως, τὸ πρόγραμμα ἐνδείκνυται νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν διαφόρους ρυθμοὺς αὐξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν. Τέλος, δυνατὸν νὰ ἀνακύψουν δυσχερεῖαι ἐκ τῆς προσφορᾶς ἐργασίας. Ἐὰν ἔχουν γίνεи ὑπολογισμοὶ τῆς παραγωγικότητος τῆς ἐργασίας κατὰ τομεῖς, δύναται νὰ ἐκτιμηθοῦν αἱ ἀνάγκαι εἰς ἐργατικὰς χεῖρας τοῦ προγράμματος οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, κατὰ τὴν πορείαν ἐκτελέσεως αὐτοῦ, αἱ ὁποῖαι μετὰ ταῦτα νὰ ἀντιπαραβληθοῦν πρὸς τὸ διαθέσιμον ἐργατικὸν δυναμικόν.

Ἐφ' ὅσον ἡ μελλοντικὴ διαμόρφωσις ὠρισμένων μεγεθῶν (π.χ. τῆς ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως κλπ) δὲν δύναται νὰ προβλεφθῇ μετὰ βεβαιότητος, ὁ φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς πρέπει νὰ καθιερώσῃ κανόνα ἀποφάσεων ἢ στρατηγικὴν, ἡ ὁποία θὰ προσδιορίζῃ τὸ ἐπιλεκτέον πρό-

γραμμα εἰς ἑκάστην διαζευκτικὴν κατάστασιν, βάσει τῶν κριτηρίων τοῦ ὕψους τῆς ἐγγωρίου ἀποταμιεύσεως, τῆς διαρθρώσεως τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν, κλπ.

Βεβαίως, πρόγραμμα ὡς τὸ ἀνωτέρω, ἐνδέχεται νὰ μὴ εἶναι πραγματοποιήσιμον, λόγῳ ἀφανῶν διαρθρωτικῶν ἀντιφάσεων. Μόνον ἡ ἐμπεριστατωμένη ἀνάλυσις τῆς ζητήσεως, ἐν σχέσει πρὸς τὴν συμβολὴν ἑκάστου τομέως καὶ τὴν διάρθρωσιν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἐξαγωγῶν, παρέχει ἐγγύησιν, ὅτι τὸ πρόγραμμα δὲν θὰ προσκρούσῃ εἰς διαρθρωτικὰς ἀδυναμίας. Ἐὰν ὑπάρχουν τὰ πληροφοριακὰ δεδομένα καὶ αἱ δυνατότητες ἐκτελέσεως τῶν σχετικῶν ὑπολογισμῶν, αἱ λεπτομερεῖς αὐταὶ μελέται πρέπει νὰ συνοδεύουν ἕκαστον πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἐὰν, ὅμως, ἔλλείπουν, τότε ἡ συμφερωτέρα λύσις ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ὑπευθύνου τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς εἶναι ἐν μακροοικονομικῶν πρόγραμμα τοῦ ἀνωτέρω ἐξετασθέντος τύπου.

Εἶναι φανερόν, ὅτι ἡ ἀνωτέρω περιγραφεῖσα μέθοδος ἐπιλογῆς προγραμμάτων δὲν εἶναι, κατ' ἀνάγκην, μέθοδος ἀριστοποιήσεως. Κατὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν στόχων του, ὁ φορεὺς τῆς πολιτικῆς τὸ πρῶτον κατηυθύνθη ὑπὸ ἀναλογιῶν. Τὸ στοιχεῖον τοῦτο οὐδὲν ὅπως ὑπονοεῖ ἀριστοποίησιν. Κατὰ τὴν δευτέραν φάσιν, οἱ στόχοι ἀναθεωρήθησαν κατὰ τρόπον λαμβάνοντα ὑπ' ὄψιν τὴν κατεύθυνσιν, πρὸς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν ἢ νὰ ἀξιοποιηθοῦν τὰ συγκριτικὰ πλεονεκτήματα. Ἡ δευτέρα αὐτῆ φάσις ὑποδηλοῖ ὅτι, ἡ ὅλη μέθοδος δὲν στερεῖται τοῦ στοιχείου τῆς ἀναζητήσεως βελτιώσεων τῶν στόχων, ἐὰν ὅχι τῶν ἀρίστων στόχων. Πράγματι, ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχῃ ὠρισμένη διαδικασία ἀριστοποιήσεως, ἣτις θὰ κατέληγε εἰς ἀποτελέσματα οὐχὶ οὐσιωδῶς διάφορα (π ο ι ο τ ι κ ῶ ς) τῶν προκυπτόντων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς περιγραφείσης μεθόδου. Ἡ μέθοδος αὕτη συνοψίζεται ὡς ἐξῆς: Ὁ λόγος παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος καὶ ἐπενδύσεων διὰ τὴν Ἑθνικὴν Οἰκονομίαν, εἶναι ὁ μέσος σταθμητὸς τοῦ λόγου παραγωγικοῦ ἀποτε-

λέσματος καὶ ἐπενδύσεων κατὰ τομέα. Ἐφ' ὅσον ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος ἀποδεικνύεται ἴσος πρὸς τὸ γινόμενον δεδομένου ποσοστοῦ συνολικῶν ἐπενδύσεων πρὸς τὸ ἐθνικὸν προϊόν ἐπὶ τὴν συνολικὴν σχέσιν προϊόντος—ἐπενδύσεων, προκύπτει ὅτι ἡ μεγιστοποίησις τῆς σχέσεως προϊόντος—ἐπενδύσεων ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν μεγιστοποίησιν τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος. Ἡ μεγιστοποίησις αὕτη πραγματοποιεῖται διὰ τῆς ἀνακατανομῆς τῶν ἐπενδύσεων κατὰ τομεῖς. Φυσικῶς τῷ λόγῳ, ἡ τοιαύτη μεγιστοποίησις τῆς σχέσεως προϊόντος—ἐπενδύσεων ἐπιβάλλεται νὰ πραγματοποιηθῇ ὑπὸ ὀρισμένης περιοριστικῆς προϋποθέσεως, ἥτοι τῆς ἐξασφαλίσεως ἐλαχίστου ποσοστοῦ παραγωγῆς ὑφ' ἐκάστου τομέως διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς καταναλώσεως. Ἡ προσπάθεια «ὑπεραναπτύξεως» τῶν τομέων ἢ δραστηριοτήτων, οἱ ὅποιοι περικλείουσι τὰ συγκριτικὰ πλεονεκτήματα δεδομένης χώρας, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνάλογος πρὸς τὴν προσπάθειαν «ὑπεραναπτύξεως» τῶν τομέων μὲ τὴν ὑψηλοτέραν σχέσιν προϊόντος—ἐπενδύσεων. Ἡ παρατήρησις αὕτη γίνεται παρεπιπτόντως διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ὑπαρξίν λογικῆς ἐρμηνείας μιᾶς φαινομενικῶς αὐθαιρέτου διαδικασίας.

Ἡ ἐκλογή στρατηγικῆς τοῦ τύπου αὐτοῦ ἐντὸς τῆς μικτῆς οἰκονομίας, καὶ συνεπῶς ἐνὸς προγράμματος (δεδομένων τῶν ἐξελίξεων τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐγχωρίου ἀποταμιεύσεως κλπ), ἐνέχει δοκιμαστικὸν χαρακτῆρα. Αἱ κατὰ τομεῖς ἐπενδύσεις ἔχουσι καθορισθῆναι βάσει γενικῶν κριτηρίων, οὐδὲν ὅμως ἔχει ἀποφασισθῆναι σχετικῶς μὲ τὰς ἐπενδύσεις κατὰ προϊόν, τόπον ἐγκαταστάσεως, κλπ. Ἐν τούτοις, ἡ μακροοικονομικὴ μορφή τῶν ἐπενδύσεων προσδιορίζεται ὑπὸ πολυαριθμῶν ἐπενδυτικῶν ἀποφάσεων ἐπὶ τοῦ μικροοικονομικοῦ ἐπιπέδου, δημιουργουμένης οὕτω τῆς ἀνάγκης ἐναρμονίσεως τούτων εἰς ἓν ἐνιαῖον σύνολον. Χαρακτηριστικὸν τοῦ τύπου τῶν ὑπὸ ἐξέτασιν μικτῶν οἰκονομιῶν εἶναι, ὅτι ἐπιδιώκεται μὲν ἡ ἐναρμόνισις αὕτη, χωρὶς ὅμως

νά είναι βεβαία ή επίτευξις αὐτῆς. Τὸ πρόγραμμα τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως διὰ νὰ ἔχη ἔννοιαν πρέπει νὰ διαθέτῃ τὸ στοιχεῖον τῆς ἀποτελεσματικότητος. Ὁ φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς πρέπει νὰ ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν νὰ προωθήσῃ καὶ νὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν χρηματοδότησιν ἐπενδύσεων τοιαύτης γενικῆς μορφῆς καὶ τάξεως, ὡς συμπεριλαμβανόμεναι εἰς τὸ πρόγραμμά του. Αἱ ἐπιχειρήσεις ἀναπτύξεως τῶν ἐπὶ μέρος τομέων τῆς οἰκονομίας, δύνανται νὰ ἰδρυθοῦν ὑπὸ μικτὴν μορφήν διὰ τῆς συμμετοχῆς ἰδιωτῶν ἐπιχειρηματιῶν καὶ πιστωτικῶν ἰδρυμάτων. Τὰ κυριώτερα πιστωτικὰ ἰδρύματα πρέπει νὰ πεισθοῦν ἢ νὰ ὑποχρεωθοῦν ὅπως ἀποδεχθοῦν τὴν γενικὴν διάρθρωσιν τῶν ἐπενδύσεων τοῦ προγράμματος ἀναπτύξεως. Παρὰ τὰ μέτρα ταῦτα, οὐδεμία ὑφίσταται ἐγγύησις ὅτι ὁ ἰδιωτικὸς τομεὺς θὰ προσαρμοσθῇ καθ' ὀλοκληρίαν πρὸς τὴν γραμμὴν τοῦ προγράμματος. Τὸ περισσότερο τὸ ὅποιον δύναται τις νὰ ἐλπίζῃ εἶναι ὅπως, ἢ διάρθρωσις τῶν πραγματοποιουμένων ἐπενδύσεων ἀκολουθήσῃ τὴν γραμμὴν καὶ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ ὕψος, τῶν ὑπὸ τοῦ προγράμματος προβλεπομένων ἐπενδύσεων.

Εἰς τὴν πραγματικότητα, ὑπάρχουν σοβαροὶ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι ἐπιθυμητὴ ἡ ἀ κ ρ ι β ῆ ς ἀντιστοιχία τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἐπενδύσεων πρὸς τὰς προγραμματισθείσας. Τοῦτο διότι, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, τὰ κριτήρια προσδιορισμοῦ τῶν συνολικῶν στόχων τοῦ προγράμματος εἶναι μᾶλλον δοκιμαστικοῦ χαρακτῆρος. Ἐὰν χρησιμοποιηθοῦν ὀρθὰ κριτήρια διὰ τὴν κατανομὴν τῶν ἐπενδύσεων ἐπὶ τοῦ μικροοικονομικοῦ ἐπιπέδου, ἐνδέχεται νὰ προκύψῃ καλλιτέρα διάρθρωσις ἐπενδύσεων τῆς ἀναμενομένης (ἐπὶ τοῦ μακροοικονομικοῦ ἐπιπέδου). Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐνδείκνυται, ἐν τούτοις, ὅπως υἰοθετηθοῦν ὑπὸ τῶν φορέων τῶν ἐπενδυτικῶν ἀποφάσεων καὶ τῶν πιστωτικῶν ἰδρυμάτων ἐξηλεγμένα καὶ κοινωνικο-οικονομικῶς ἀποδεκτὰ κριτήρια ἐπενδύσεων. Τοιαῦτα κριτήρια πρέπει νὰ ὑπολογίζουσι τὸ σύνολο

λον τῶν ἐπιπτώσεων ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ἐκ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἐν λόγῳ ἐπενδύσεων. Ἡ ἐκτίμησις τῶν ἐπιπτώσεων τούτων βασιζέται ἐπὶ τῆς ὀρθῆς ἀξιολογήσεως τῶν ἀπορροόντων πλεονεκτημάτων καὶ τῶν συνεπαγομένων ἐπιβαρύνσεων. Ἡ οἰκονομικὴ βιβλιογραφία περιλαμβάνει ποικιλίαν τοιούτων κριτηρίων. Τὸ προέχον ζήτημα εἶναι, ὅτι διὰ τὰς καθυστερημένας οἰκονομίας, οἰοδήποτε σχεδὸν ἐκ τῶν κριτηρίων αὐτῶν, εἶναι προτιμώτερον τῆς ἀπουσίας παντὸς κριτηρίου κατανομῆς τῶν ἐπενδύσεων. Δοθείσης μιᾶς σειρᾶς πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων, ἡ ἐφαρμογὴ ὠρισμένου κριτηρίου ἐπιλογῆς τῶν ἐπενδύσεων συνεπάγεται ἱεράρχησιν ἢ διάταξιν τῶν ἔργων βάσει τοῦ βαθμοῦ τῆς κοινωνικο-οικονομικῆς αὐτῶν σκοπιμότητος. Ποσοστὸν αὐθαιρεσίας ὑπείσέρχεται, βεβαίως, εἰς τὴν μέθοδον ἐπιλογῆς. Τὸ χρησιμοποιοῦμενον κριτήριον κατατάσσει τὰ ποικίλα ἔργα τῆς δοθείσης σειρᾶς, χωρὶς ὅμως νὰ θίγη τὸ πρόβλημα τῶν μὴ συμπεριληφθέντων ἔργων. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν, ἡ ἐπιλογὴ μεταξὺ τῶν ποικίλων δυνατοτήτων ἐπενδύσεων ἐνέχει κρίσιμον σημασίαν διὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῶν κριτηρίων. Ἐπιπροσθέτως, αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἐξειδίκευσις τῶν ποικίλων δυνατῶν ἐπενδύσεων, ἔχει ζωτικὴν σημασίαν διὰ τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα. Τοῦτο, διότι ὁ τρόπος περιγραφῆς τοῦ ἔργου, αἱ λεπτομέρειαι τοῦ τί περιλαμβάνει καὶ τί παραλείπει τὸ ἔργον τοῦτο, θὰ ἔχουν προφανῶς ἀποφασιστικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἢ μὴ. Ἐὰν ὑπάρχουν ἐξωτερικαὶ οἰκονομίαι (ἢ ἀρνητικαὶ οἰκονομίαι ὅπως εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν μεταφορῶν) ἢ δέουσα διεύρυνσις τοῦ ἔργου συνεπάγεται τὴν ἐνσωμάτωσιν τῶν ἐν λόγῳ ἐξωτερικῶν φαινομένων, ὅποτε διευκολύνεται ἡ προσπάθεια σταθμίσεως τῶν ἐπιπτώσεων των. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἀποβαίνει πιθανωτέρα ἡ ἐπιλογὴ τοῦ ἔργου τούτου.

Δὲν ἀρκεῖ νὰ υἰοθετῆ ὁ ἰδιωτικὸς τομεὺς τὰ κοινωνικοοικονομικῶς σκόπιμα κριτήρια ἐπενδύσεων. Πρέπει νὰ ἀνακαλυφθῶν δυνατότητες ἐπενδύσεων, καὶ οἱ κατάλογοι τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων πρέπει νὰ παρουσιάζουν εὐρύτητα

συλλήψεως. Είναι συνεπώς ούσιώδες, όπως προγραμματισθή μία άρκεύοντως άποκεντρωτική όργάνωσις, με άντιπροσώπευσιν τών τομέων και τών περιφερειών. 'Η όργάνωσις αύτη πρέπει να έχη ως κυρίαν άπασχόλησιν την άναζήτησιν εύκαιριών έπενδύσεως. 'Η άναζήτησις, ή άνακάλυψις, ή έπιλογή και ή προώθησις, άποτελοϋν ζωτικής σημασίας λειτουργίας δια την οικονομίαν, αι όποϊαι πρέπει να πραγματοποιηθοϋν. Αι λειτουργίαι αύται άποτελοϋν τά χαρακτηριστικά στοιχεΐα του δυτικής μορφής έπιχειρηματίου, ο όποιος σπανίζει ιδιαιτέρως εις τας καθυστερημένας οικονομίας.

Δια την άποδοτικήν λειτουργίαν του ιδιωτικού τομέως, πρέπει να λειτουργή ο μηχανισμός άμοιβής τής έπιτυχίας και τιμωρίας τής άποτυχίας. Τοιουτοτρόπως, πρέπει να προωθηθῆ ο μηχανισμός άνταγωνιστικής πίεσεως, να κλονισθοϋν αι προνομιακαί θέσεις και να έξουδετερωθοϋν τά έμπόδια έπι τής εισόδου νέων έπιχειρηματικών στελεχών. Μόνον υπό την πίεσιν του είδους αυτού πραγματοποιεΐται ή άποδοτική άναζήτησις τών εύκαιριών έπενδύσεων. Τοϋτο δέν σημαίνει ότι υποδεικνύεται ή άρσις όλων τών περιορισμών και πάσης προστασίας. 'Αποτελεΐ μάλλον προειδοποίησιν, του ότι ή προστασία είναι ισχυρόν φάρμακον, τδ όποιον εις μεγάλας δόσεις ένδέχεται να φονεύση τόν άσθενή.

'Η πρότασις αύτη σχετίζεται άμέσως με την προσπάθειαν άποτελεσματικής λειτουργίας του μηχανισμού τής άγοράς. Δια να έπιτελέσουν τόν ρόλον των εις την κατανομήν τών συντελεστών τής παραγωγής, αι άγοραΐαι τιμαί πρέπει να παρέχουν ένδείξεις περι τής σχετικής άνεπαρκείας τών συντελεστών. Εις ώρισμένας περιπτώσεις, ότε ύφίστανται έξωτερικαί άλληλεξαρτήσεις, τοϋτο πιθανώς να μη είναι δυνατόν, όποτε ο φορεϋς τής οικονομικής πολιτικής πρέπει να έπιβάλῃ την ιδικήν του εκτίμησιν τών «όρθών» λογιστικών ή πλασματικών τιμών, άμέσως ή έμμέσως δια δημοσιονομικών μέτρων. 'Ετι δέ σπουδαιότερον, πρέπει να διερευ-

νήση εϋρύτερον κύκλον δυνατοτήτων προωθήσεως τῆς ιδιωτικῆς δραστηριότητος πρὸς τὴν ἐπιθυμητὴν κατεύθυνσιν διὰ τῆς προσφορᾶς διαφόρων δραστηριοτήτων καὶ ὑπηρεσιῶν, αἱ ὁποῖαι, (βάσει τοῦ ὑφισταμένου μηχανισμοῦ τῆς ἀγορᾶς), θὰ ὀδηγήσουσι τὸν ιδιωτικὸν τομέα εἰς τὴν λήψιν ὀρθῶν ἐπενδυτικῶν ἀποφάσεων. Τοῦτο ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἐσωτερικὴν ἀξιοποίησιν τῶν ἐξωτερικῶν οἰκονομιῶν, ὅταν ληφθοῦν ὁμοῦ ὁ δημόσιος καὶ ιδιωτικὸς τομεύς. Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὁ μηχανισμὸς τῆς ἀγορᾶς δύναται νὰ κινηθῆ ἄποδοτικῶς, πρέπει νὰ ἀφεθῆ νὰ λειτουργήσῃ ἀπροσκόπτως. Τοῦτο δὲν σημαίνει μόνον ἐφαρμογὴν πολιτικῆς κατὰ τῶν μονοπωλίων, ἀλλὰ συνεπάγεται ἐπίσης ἐμπεριστατωμένην μελέτην μεγάλου ἀριθμοῦ κρατικῶν ἐλέγχων καὶ ρυθμίσεων, περιλαμβανομένων ἰδίως τῶν πάσης φύσεως ἐμμέσων φόρων, οὕτως ὥστε ἡ συνολικὴ αὐτῶν ἐπίδρασις νὰ μὴ μειώσῃ τὴν ἀποτελεσματικότητα τοῦ μηχανισμοῦ τῶν τιμῶν. Ὑπεράνω ὅλων, ὁ φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς δὲν πρέπει νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ ἐπιλύσῃ προβλήματα διανομῆς τοῦ εἰσοδήματος διὰ παρεμβάσεων εἰς τὸν μηχανισμόν τῶν τιμῶν, ὡσάκις τοῦτο εἶναι θεσμολογικῶς καὶ πολιτικῶς ἐφικτόν.

Δέον νὰ τονισθῆ ὅτι, ἡ ἐξέτασις τῆς σχέσεως μεταξὺ τοῦ γενικοῦ προγράμματος καὶ τῶν ἐπὶ μέρους μικροοικονομικῶν ἀποφάσεων, ὑπῆρξεν μᾶλλον γενικὴ. Ἡ γενικότης αὕτη ἀντικατοπτρίζει τὸ ἐπίπεδον τῶν γνώσεών μας ἢ μᾶλλον τῆς ἀγνοίας. Ὁ συντονισμὸς τῆς οἰκονομικῆς ὀργανώσεως — ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπεξεργασίας, τῶν πληροφοριῶν, τῆς ἐπικοινωνίας καὶ τῶν ἀποφάσεων — πρὸς τὴν κατανομήν τῶν διαθέσιμων πόρων εἶναι πρόβλημα κείμενον εἰς τὰ ὅρια τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης. Ἡ ἀνάγκη ἐξευρέσεως λύσεων διὰ τὰ πιεστικὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας, πιθανὸν νὰ μᾶς ἐξαναγκάσῃ νὰ βελτιώσωμεν τὴν κατανόησιν τοῦ προβλήματος. Ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας διαθέτομεν ἐπαρκῆ γνώσιν τοῦ τρόπου, διὰ τοῦ ὁποίου

ἡ ὀργάνωσις σχετίζεται μὲ τὴν κατανομὴν τῶν πόρων μόνον εἰς τὰς δύο ἀκραίας περιπτώσεις, δηλ. τῆς πλήρως συγκεντρωτικῆς καὶ τῆς πλήρως ἀποκεντρωτικῆς οἰκονομίας. Ἀπομένει εἰσέτι ἀνεξερεύνητος ἡ σχέσις οἰκονομικῆς ὀργανώσεως καὶ κατανομῆς τῶν πόρων εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς μικτῆς οἰκονομίας. Συνεπῶς, ὁ πειραματισμὸς μὲ διάφορα συστήματα ὀργανώσεως εἶναι λίαν ἐνδεδειγμένος διὰ τὸν φορέα τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, διότι τὰ ὀφέλη ἐκ τοῦ πειραματισμοῦ τούτου προβλέπεται νὰ ἐξουδετερώσουν τὰς ζημίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ:
1963-1972

I

Εισαγωγή

Κατωτέρω παρουσιάζομεν τὰ πορίσματα ποσοτικής έρευνας τῶν ποικίλων δυνατῶν κατευθύνσεων ἀναπτύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας, συμφώνως πρὸς τὴν μέθοδον, ἡ ὁποία ἐξετέθη εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον. Ἡ ἐφαρμοσθεῖσα μέθοδος ἀναπτύσσεται εὐθύς κατωτέρω.

1) Ἀρχίζομεν ἐκ μιᾶς συγκρίσεως τῆς διαρθρώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας διὰ δύο ἐπιλεγέντα ἔτη (1952, 1960) πρὸς τὴν τυπικὴν ἢ πρότυπον διάρθρωσιν, τὴν προκύπτουσαν ἐκ τῶν διεθνῶν συντελεστῶν τοῦ Chenery*, διὰ χώρας μὲ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα καὶ πληθυσμὸν ἀνάλογον πρὸς τὸν τῆς Ἑλλάδος διὰ τὰς δύο ἐπιλεγείσας χρονικὰς περιόδους. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἡ «διάρθρωσις» παρίσταται διὰ πίνακος ἐμφανίζοντος τὴν συμμετοχὴν τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς (γεωργίας καὶ μεταλλείων), βιομηχανίας, ἠλεκτρισμοῦ, ἀερίοφωτος καὶ ὑδρεύσεως, μεταφορῶν καὶ ἐπικοινωνιῶν καὶ ὑπηρεσιῶν εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος (εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς).

Ἐνάλογος σύγκρισις γίνεται μεταξύ δύο διαφορετικῶν κατ' ἐπέκτασιν προβλέψεων περὶ τῆς διαρθρώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας διὰ τὸ 1972 πρὸς τὴν ἀντίστοιχον πρότυπον διάρθρωσιν (Chenery) διὰ τὸ 1972. Αἱ συγκρίσεις αὗται ἀποσκοποῦν νὰ ἀποκαλύψουν τὰς διαρθρωτικὰς ἰδιομορφίας τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας.

2) Διαγράφομεν τοὺς διαφόρους στόχους οἰκονομικῆς ἀ-

* Chenery, op. cit.

ναπτύξεως καὶ διαρθρωτικῶν μεταβολῶν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας διὰ τὸ 1972. Οἱ διαζευκτικοὶ στόχοι οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἐκφράζονται εἰς μονάδας ποσοστοῦ τῶν ἀκαθάριστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου ἐπὶ τοῦ ἀκαθάριστου ἐγχωρίου προϊόντος εἰς τιμὰς συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς, ἀντὶ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ μορφήν ἑτησίου ρυθμοῦ ἀνόδου τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος ἢ τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος. Εἰς τὸ ποσοστὸν τοῦτο δίδονται τέσσαρες τιμαί, ἐξ ὧν μία εἶναι προφανῶς μικροτέρα, ἐνῶ ἡ ἄλλη ἀνωτέρα τῶν ἐπιτευχθειῶν τὰ ἔτη 1960 καὶ 1961. "Ἀπασαὶ αἱ τιμαὶ εἶναι ἀνώτεροι τῶν πραγματοποιηθειῶν πρὸ τοῦ 1960. Ἐξετάζονται τρεῖς διαφορετικοὶ στόχοι διαρθρωτικῶν μεταβολῶν, οἱ ὅποιοι ἐκφράζονται ὡς ποσοστιαία συμβολὴ τῆς μεταποιήσεως καὶ τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς εἰς τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν. Καὶ εἰς τὰς τρεῖς περιπτώσεις, ἡ ἐπιδιωκομένη συμμετοχὴ τῆς μεταποιήσεως ὑπερβαίνει τὴν κατὰ προέκτασιν προβλεπομένην, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν τυπικὴν τοιαύτην, ἥτις ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ σχετικὸν κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα καὶ τὸν πληθυσμὸν. Τοιοῦτοτρόπως, εἰσάγεται εἰς τὸ ὑπόδειγμα ἀνιούσα ἀπόκλισις τόσον ἐκ τῆς τυπικῆς, ὅσον καὶ τῆς κατὰ προέκτασιν προβλεπομένης συμβολῆς τῆς μεταποιήσεως εἰς τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν. Ἡ ἀπόκλισις αὕτη ὑποδηλοῖ ὅτι ἡ Ἑλλάς ἀνήκει εἰς ἐκείνην τὴν ὁμάδα τῶν χωρῶν, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ἐπιδιώξουν τὴν ἀξιοποίησιν τῶν συγκριτικῶν τῶν πλεονεκτημάτων εἰς παραγωγικὰς δραστηριότητας, ἀπαιτούσας ὑψηλόν, σχετικῶς, ποσοστὸν ἀνθρωπίνης ἐπιδεξιότητος.

Ὁ στόχος διὰ τὴν συμβολὴν τῆς γεωργίας εἶναι ἐξ ἴσου ὑψηλὸς ὡς ὁ κατὰ προέκτασιν προβλεφθεὶς, ἀλλὰ ἀποφασιστικῶς ἀνώτερος τοῦ τυπικοῦ τοιοῦτου (δεδομένου τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος καὶ τοῦ πληθυσμοῦ). Τοῦτο σημαίνει, ὅτι κατὰ τὴν ὑπὸ ἐξέτασιν περίοδον, ἡ μείωσις τῆς συμβολῆς τῆς γεωργίας ἐκ τοῦ σημερινοῦ ὕψους πρὸς τὸ τυπικὸν τοιοῦτον, δὲν εἶναι πραγματοποιήσιμος, μολονότι

κατ' ἀρχὴν ἐπιθυμητή.

Ὁ ὑπολογισμὸς 12 διαφορετικῶν προγραμμάτων ἐκτελεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐξῆς πληροφοριακοῦ ὕλικου : α) τῶν ποικίλων «δεδομένων» σχέσεων τῶν ἀκαθάριστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου πρὸς τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν (εἰς τιμὰς συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς) καὶ β) τῆς σειρᾶς τῶν ἐπιδιωκομένων διαρθρωτικῶν μεταβολῶν διὰ τὸ 1972.

3) Ἐλέγχομεν τὸν βαθμὸν τοῦ ἐφικτοῦ ἐκάστου προγράμματος βάσει τοῦ κριτηρίου τῆς ἀπαιτούμενης χρηματοδοτήσεως. Διὰ τοῦ καταστρωθέντος ἀπλοῦ οἰκονομικοῦ ὑποδείγματος ὑπολογίζεται τὸ κατ' ἐπέκτασιν προβλεπόμενον ὕψος τῆς ἰδιωτικῆς καὶ κρατικῆς ἀποταμιεύσεως, καὶ τῶν ἀποσβέσεων βάσει τῆς προσφάτου πείρας ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας. Ἐκ τῶν προβλέψεων αὐτῶν προσδιορίζεται ὡς ὑπόλοιπον (δι' ἐν ἑαστον ἐκ τῶν 12 προγραμμάτων), τὸ ἀναγκαῖον μέγεθος τῆς ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως. Τιοιουτοτρόπως, ἀποβαίνει δυνατὴ ἡ ἀξιολόγησις τοῦ ἐφικτοῦ ἐκάστου προγράμματος μὲ κριτήριον τὴν ἱκανότητα τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ χρηματοδοτήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τούτου.

Τὸ ἐν λόγῳ κριτήριον, δέον νὰ τονισθῇ, ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τὰ πρῶτα τέσσαρα ἔτη ἐκάστου προγράμματος, ἤτοι εἰς τὴν περίοδον 1963 - 1966. Ὁ περιορισμὸς τοῦ ἐλέγχου τούτου ἐγένετο δι' εὐνοήτους λόγους. Αἱ προβλέψεις, δηλ. περὶ τῆς μελλοντικῆς διαμορφώσεως τῆς ἐγχωρίου ἀποταμιεύσεως, δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἀξιόπιστοι διὰ τὴν προσεχῆ τετραετίαν, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἐπεκτείνονται χρονικῶς ἀποβαίνουν ὀλιγώτερον βέσιμοι.

4) Καθ' ὅμοιον τρόπον ὑπολογίζεται ἡ ἀξία τῶν εἰσαγωγῶν (ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν) ἐκάστου προγράμματος διὰ τὴν τετραετίαν 1963 - 1966. Συσχετίζοντες δι' ἑαστον πρόγραμμα τὴν ὑπολογιζομένην ἀξίαν τῶν εἰσαγωγῶν πρὸς τὴν ἀναγκαίαν ἐξωτερικὴν χρηματοδότησιν (ὡς ἀνεφέρθη

εις τὸ προηγούμενον μέρος), καὶ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν καθαρῶν ἀδήλων πόρων, προσδιορίζομεν τὸ ἀναγκαῖον ὕψος τῶν ἐξαγωγῶν ἢ καὶ τῆς ὑποκαταστάσεως τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς εἰς τὰς εἰσαγωγὰς κατὰ τὴν ἐξεταζομένην τετραετίαν. Ἡ σύγκρισις τοῦ ἀναγκαίου ὕψους τῶν ἐξαγωγῶν πρὸς τὴν πρόσφατον ἐξέλιξιν αὐτῶν παρέχει τὸ μέτρον τοῦ μεγέθους τοῦ προβλήματος «τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν» δι' ἕνα ἕκαστον τῶν προγραμμάτων.

5) Τέλος, αἱ ἀνάγκαι εἰς ἐργατικὰς χεῖρας ἑκάστου προγράμματος προσδιορίζονται συμφώνως πρὸς τὴν ὑπολογισθεῖσαν παραγωγικότητα τῆς ἐργασίας ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὑπὸ ἐξέτασιν τομέων. Ἡ οὕτως ἐκτιμωμένη ζήτησις ἐργασίας συγκρίνεται μὲ τὴν συνολικὴν προσφορὰν διὰ τὸ ἔτος 1972. Τοῦτο ἀντιπροσωπεύει τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον κριτήριον τοῦ ἐφικτοῦ τῶν προγραμμάτων.

Ἐνταῦθα ἐνδείκνυνται ὠρισμένα γενικὰ παρατηρήσεις περὶ τῆς ἀκολουθουμένης μεθόδου.

1) Οἱ στόχοι ἑνὸς ἑκάστου τῶν προγραμμάτων δὲν προέκυψαν ἐκ τῆς μεθόδου τῆς τυπικῆς ἀριστοποιήσεως, ἀλλὰ μᾶλλον ὑπελογίσθησαν α) ἐκ τῆς προσφάτου ἐλληνικῆς πείρας, β) κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν τυπικὴν ἢ πρότυπον διεθνῆ διάρθρωσιν καὶ γ) ἐξ ὠρισμένων γενικῶν κριτηρίων ὡς πρὸς τὴν κατεύθυνσιν πρὸς τὴν ὁποίαν δέον νὰ ἀναζητηθῇ ἡ «ἀρίστη» διάρθρωσις τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας. Ἐτονίσθη εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον, ὅτι, ἐὰν ὑπῆρχεν μήτρα τεχνολογικῶν συντελεστῶν καὶ ἦσαν γνωστὰ τὰ μεγέθη τῆς ἐλαστικότητος τῆς ζήτησεως, θὰ ἠδύνατο νὰ καταστρωθῇ ἕν γραμμικὸν πρόγραμμα τὸ ὁποῖον θὰ παρεῖχεν τὴν ἀρίστην λύσιν.

2) Οἱ στόχοι ἐκφράζονται ὑπὸ μορφήν γενικωτάτων συνολικῶν μεγεθῶν, τοῦτο δὲ ἀποκαλύπτει τὴν ἀνυπαρξίαν ἀξιολόγων στατιστικῶν δεδομένων μικροοικονομικοῦ χαρακτῆρος. Ἐκφράζει ἐπίσης τὴν ἄποψιν, ὅτι ἡ ὀργάνωσις τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας εἶναι περισσότερον πρόσφορος

διὰ προγραμματισμὸν ἐπὶ τοῦ γενικοῦ τούτου ἐπιπέδου.

3) Εἰς ὅλας τὰς χρονολογικὰς σειρὰς τῶν διαφορῶν προγραμμάτων (προστιθεμένη ἀξία κατὰ οἰκονομικὸν τομέα, ὕψος ἐπενδύσεων κλπ.), προσδίδεται «ἡ μακροχρόνιος» αὐτῶν τιμὴ. Ἀντιθέτως, δὲν διερευνῶνται αἱ βραχυχρόνιοι διακυμάνσεις τῶν μεγεθῶν τούτων.

4) Ἡ χρησιμοποιομένη μέθοδος διαφέρει οὐσιωδῶς τῆς συνήθως ἐφαρμοζομένης κατὰ τὴν κατάστρωσιν προγράμματος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συνολικῶν τούτων μεγεθῶν. Ὅλαι αἱ προβλεπόμεναι (προγραμματισθεῖσαι) τιμαὶ δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς τιμαὶ μακροχρονίου ἰσορροπίας. Εἶναι εὐνόητον, ὅτι ἐλλείψει κριτηρίων περὶ τῆς διαρθρωτικῆς ἰσορροπίας (συνεπείας) ὑπὸ μορφήν τεχνολογικῆς μήτρας καὶ διαρθρώσεως τῆς ζήτησεως, ἢ ὑπόθεσις αὕτη εἶναι ἐπισηφιλής. Ὡς ἐκ τούτου, ὁ ἀναγνώστης καλεῖται νὰ θεωρήσῃ τὰ ὑπὸ τῆς ἐργασίας ταύτης προβαλλόμενα προγράμματα ὡς γενικὴν σκιαγράφησιν τοῦ τί δέον νὰ ἀντιπροσωπεύῃ ἐν πλήρῳ ἐπεξεργασμένον πρόγραμμα.

5) Πλὴν τοῦ κυρίου ἐπιχειρήματος, διάφορα μέτρα ἀναφορικῶς πρὸς ὠρισμένας πλευρὰς τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας ἐχρησιμοποιήθησαν ὡς ὄργανα καταστρώσεως, συμπληρώσεως καὶ ἐλέγχου τῶν προγραμμάτων. Ἐλπίζομεν, ὅτι ταῦτα θὰ ἀποδειχθοῦν χρήσιμα δι' ἄλλους ἐρευνητάς.

II

Διαρθρωτικά τινές συγκρίσεις

Ἡ μελέτη τοῦ πίνακος 3.1 (καὶ τῶν σχετικῶν πινάκων Α - 3.1 ἕως καὶ Α - 3.8 τοῦ Παραρτήματος) ἀποκαλύπτει ὀρισμένα ἐντυπωσιακὰ δεδομένα. Ἡ πρώτη σημαντικὴ παρατήρησις προκύπτει ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν στηλῶν 1 πρὸς 2 καὶ 3 μὲ 4. Συγκεκριμένως οἱ τυπικοὶ διεθνεῖς συντελεσταὶ τοῦ Chenery δίδουν μεγέθη τῆς διαρθρώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας, τὰ ὅποια προσεγγίζουν ἐκπληκτικῶς τὰ πραγματοποιηθέντα διὰ τὰ ἔτη 1952 καὶ 1960. Τοῦτο ἰδίως ἰσχύει διὰ τὴν μεταποίησιν καὶ τὴν γεωργίαν τὸ 1960, δηλ. τοὺς δύο κρίσιμους σημασίας τομεῖς διὰ τὴν παρούσαν μελέτην. Προκύπτει, λοιπόν, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκονομία ὑπέστη κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον «τυπικὰς» διαρθρωτικὰς μεταβολὰς κατὰ τὴν περίοδον 1950 ἕως 1960.

Εἶναι, παρὰ ταῦτα, ἄξιον προσοχῆς ὅτι ἡ ἀπόκλισις τῆς πραγματικῆς συμβολῆς τῆς γεωργίας καὶ μεταποιήσεως ἐκ τῆς προτύπου συμβολῆς τοῦ 1952, ἡ ὅποια ἐν πολλοῖς ἐξηφανίσθη τὸ 1960, ἦτο πρὸς τὴν «ἐπιθυμητὴν» κατεύθυνσιν, δηλ. ὑπὲρ τῆς μεταποιήσεως καὶ εἰς βάρος τῆς γεωργίας. Ἡ ἐξέλιξις αὕτη ἐπιβεβαιοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν στηλῶν 5 καὶ 6 πρὸς τὴν στήλην 7. Ἡ στήλη 5 βασίζεται εἰς προβλέψεις διὰ τὸ 1972 συμφώνως πρὸς τοὺς σχετικοὺς ρυθμοὺς ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων οἰκονομικῶν τομέων κατὰ τὴν περίοδον 1952 - 1960. (Ἴδε πίνακα Α - 2.3). Δέον νὰ ὑπογραμμισθῇ ὅτι ἡ προβλεπομένη κατ' ἐπέκτασιν συμμετοχὴ τῆς μεταποιήσεως αὐξάνεται εἰς 24%, ἐνῶ κατὰ τὴν τυ-

πικὴν ἐκτίμησιν ἴσου ρυθμοῦ αὐξήσεως (στήλη 7) ἀνέρχεται εἰς 25%, καὶ ὅτι, ἐνῶ ἡ προβλεπομένη συμμετοχὴ τῆς γεωργίας εἰς τὴν στήλην 5 εἶναι 24%, εἰς τὴν στήλην 7 ἀνέρχεται εἰς 21%. Ἡ ἀντίθεσις αὕτη ἐπιτείνεται ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν στηλῶν 6 καὶ 7. Τὰ στοιχεῖα τῆς στήλης 6 ἀντιπροσωπεύουν τὴν προβλεπομένην καθαρὰν προστιθεμένην ἀξίαν κατὰ παραγωγικὸν τομέα, ὑπολογισθεῖσαν ἐ μ μ έ σ ω ς ἐκ τῆς προβολῆς τῆς διαχρονικῆς κατὰ τομεῖς κατανομῆς τῶν ἐπενδύσεων τῆς περιόδου 1952 - 1960. (Ἴδε πίνακας Α-3.7, Α - 3.8). Συμφώνως πρὸς τὴν στήλην 6, φαίνεται ὅτι, ἡ συνέχισις τῆς διαρθρώσεως τῶν ἐπενδύσεων, ἥτις ἴσχυσε κατὰ τὴν περίοδον 1952 - 60, θὰ ὀδηγήσῃ εἰς κάμψιν τῆς συμβολῆς τῆς μεταποιήσεως ἐκ 19.1% τὸ 1960, εἰς 18.1% τὸ 1972. Οὕτω, φαίνεται νὰ εὐρίσκωνται ἐν λειτουργίᾳ δυνάμεις αἱ ὁποῖαι, ἐὰν δὲν ἐξουδετερωθοῦν, θὰ προκαλέσουν ἀπόκλισιν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας ἐκ τῆς διεθνῶς «τυπικῆς» θέσεώς της, καὶ πρὸς «ἀσύμφορον» κατεύθυνσιν.

Ἐο πίναξ Α - 1.2 εἶναι λίαν εὐγλωττος ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθ' ὅσον ἐκ τῆς μελέτης του προκύπτουν ἀμέσως αἱ ἐξῆς παρατηρήσεις : 1) Ὅτι τὸ σύνολον τῶν ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς, τῆς μεταποιήσεως, ἠλεκτρισμοῦ, ἀερίοφωτος καὶ ὑδρεύσεως, ἠύξήθη ἐκ τοῦ 1/3 ἐπὶ τοῦ συνόλου τὸ 1948, εἰς τὸ 1/2 τοῦ συνόλου τὸ 1951, ἔκτοτε δὲ μειούμενον σταθερῶς ἔφθασεν καὶ πάλιν εἰς τὸ 1/3 περίπου τοῦ συνόλου τὸ 1961. 2) Αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου εἰς τὴν μεταποίησιν παρέμειναν ἀμετάβλητοι εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ 1/5 τοῦ συνόλου μέχρι τοῦ 1952, ἐμειώθησαν δὲ εἰς τὸ 1/10 τοῦ συνόλου τὸ 1961. 3) Αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου εἰς κατοικίας, ἤρχισαν ἐκ τοῦ 1/4 περίπου ἐπὶ τοῦ συνόλου τὸ 1948, ἀνῆλθον εἰς 1/2 τὸ 1955, κατόπιν δὲ ἐμειώθησαν καὶ πάλιν εἰς τὸ 1/4 περίπου τὸ 1961. 4) Αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου εἰς τὸν τομέα τῶν μεταφορῶν καὶ ἐπικοινωνιῶν εὐρίσκοντο κάτω

ΠΙΝΑΞ 3.1. Διαρθρωτικά τινες συγκρίσεις : Σύνθεσις τοῦ Ἀκαθαρίστου

Ἔτος	1 9 5 2	1 9 5 2	
Κλάδοι	Ἐπισημασμένη διάρθρωσις (1)	Τυπική διάρθρωσις (2)	Ἐπισημασμένη διάρθρωσις (3)
Πρωτογενῆς Παραγωγή.....	33.8	36.8	30.2
Μεταποιήσις	16.3	15.3	19.8
Ἐπιχειρήσεις Κοινῆς Ὀφελείας ..	1.2	2.0	2.0
Κατασκευαί	3.0	4.7	5.6
Μεταφοραί - Ἐπικοινωνίαι	8.8	5.8	8.0
Ἐπηρεσίαι	36.9	35.4	34.4
Σύνολον	100.0	100.0	100.0

Παρατηρήσεις :

Διὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς ἐλήφθησαν στοιχεῖα ἐκ τῶν Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν τῆς Ἑλλάδος. Δημ. ὑπ' ἀριθ. 9, 10, πρβλ. ἐπίσης Πίνακας Α - 1.1, Α - 1.2.

Στ ἤ λ α ι (2), (4), (7) : Οἱ ὑπολογισμοὶ ἐβασίσθησαν ἐπὶ τῶν συντελεστῶν παλινδρομήσεως τοῦ *Chenery*. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα καὶ ὁ πληθυσμὸς ἰσοῦνται πρὸς τὸν ὑφιστάμενον ἢ προβλεθθέντα τοιοῦτον διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ διὰ τὴν ὠς ἄνω ἔτη. Πρβλ. σχετικῶς *H. Chenery* «Patterns of Industrial Growth» *American Economic Review*, Σεπτέμβριος 1960, σελίς 624 ἔ. ἀ. βλ. Πίνακας Α - 2.1, Α - 2.2.

Στ ἤ λ η (8) : Αἱ ἐκτιμήσεις ἐβασίσθησαν ἐπὶ τῶν συντελεστῶν παλινδρομήσεως τοῦ *Chenery*. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα προέκυψεν ἐκ τοῦ ἀντιστοίχου τοῦ ἔτους 1960, ἀξήθηδεν μὲ ρυθμὸν 7% ἑτησίως. Βλ. Πίνακας Α - 2.1, Α - 2.3.

Στ ἤ λ α ι (2), (4), (7), (8) : Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συντελεστῶν τοῦ *Chenery* διὰ εἰσοδήματα καὶ πληθυσμούς, ἐξετιμήθησαν αἱ κατὰ κεφαλὴν ἀξίαι εἰς δολλάρια διὰ τοὺς ἀκολουθοῦντας κλάδους τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐγχωρίου Προϊόντος Πρωτογενῆς παραγωγῆς, Μεταποιήσις, Κατασκευαί, Μεταφοραί - Ἐπικοινωνίαι.

Έγχωριου Προϊόντος εις τιμάς συντελεστών παραγωγής 1952, 1960, 1972.

6 0

1 9 7 2

Τυπική διάφθρωςις (4)	Άμεσος προβολή (5)	Έμμεσος προβολή (6)	«Χαμηλή» Τυπική προβολή (7)	«Υψηλή» Τυπική προβολή (8)
30.2	24.0	23.1	21.0	19.0
19.1	24.0	18.1	25.0	27.0
2.0	4.0	3.0	3.0	3.0
5.1	13.0	13.7	5.0	5.0
6.6	6.0	8.8	8.0	8.0
37.0	29.0	33.3	38.0	38.0
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

και Ύπηρεσία. Εις την περίπτωσιν τών Έπιχειρήσεων Κοινής Ώφελείας δια τās όποιās ό *Chenery* δέν δίδει άντιστοιχούς παραμέτρους, έγένετο άποδεκτη ή ύπόθεσις ότι κατά τά έτη 1952 και 1960 ή συμμετοχή των εις τó 'Ακαθάριστον Έγχώριον Προϊόν ήτο 2% και ότι δια λόγους άπλοποιήσεως, αύτη δύναται νά θεωρηθῆ ότι θα άνέλθη τó έτος 1972 εις 3% αύτου.

Λαμβανομένου ύπ' όψιν ότι τó άθροισμα τών άξιών τών πέντε κλάδων δια τά έτη 1952, 1960 ίσοῦται πρós τó 98% και 97% του 'Ακαθαρίστου Έγχωρίου Προϊόντος άντιστοιχώς, ύπελογίσθη ή συνολική άξία αύτου. Έν συνεχεία ή άξία ένός έκάστου έκ τών έξ κλάδων έξεφράσθη ώς ποσοστόν του 'Ακαθαρίστου Έγχωρίου Προϊόντος.

Σ τ ή λ η (5): Η προβολή έβασίσθη επί του μέσου έτησίου ρυθμού αύξήσεως ένός έκάστου κλάδου δια τά έτη 1952 - 1960. Βλ. Πίνακας Α - 2.3, Α - 3.1.

Σ τ ή λ η (6): Βλ. Πίνακας Α - 3.7, Α - 3.8.

Αί Μεταφοραι — Έπικοινωνία εις τās στήλας (1), (3), (5), (6) περιλαμβάνουν τó συνολικόν εισόδημα έκ τών θαλασσίων μεταφορών.

τοῦ 1/3 τοῦ συνόλου τὸ 1948, ἐμειώθησαν εἰς τὸ 1/10 τὸ 1952 καὶ ἔκτοτε ὑπερέβησαν ἕκ νέου τὸ 1/4 τοῦ συνόλου τὸ 1961.

Ἡ διαχρονικὴ ἐξέλιξις τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν μεταποίησιν εἶναι ἡ πλεόν ἀνησυχητικὴ ἕκ τῶν τεσσάρων τομέων. Εἶναι δὲ ἀρκούντως φανερὸν ὅτι, κατὰ τὴν διαρεῦσασαν δεκαετίαν δὲν ἠϋξήθη ἡ ἀπορροφητικὴ ἱκανότης τοῦ τομέως τῆς μεταποιήσεως. Εἶναι συνεπῶς ἀπαραίτητον ὅπως, οἰοδήποτε πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς προσεχοῦς δεκαετίας, ἀποδώσῃ προτεραιότητα εἰς τὴν μεταποίησιν παραλλήλως πρὸς τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν αἰτίων τῆς χαλάρωσεως τῶν ἐπενδύσεων εἰς αὐτὸν τὸν τομέα.

Ὁ πίναξ Α - 1.5 παρέχει νέαν ἀφορμὴν δι' ἀνησυχίαν. Αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου τοῦ Δημοσίου ἀνήρχοντο τὸ 1948 εἰς 52% τοῦ συνόλου, ἐνῶ τὸ 1954 εἶχον μειωθεῖ εἰς 20% διὰ τὰ αὐξηθοῦν ἕκ νέου εἰς 37% τὸ 1961. Ἡ πτώσις τῆς συμμετοχῆς τῶν ἰδιωτικῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων ἐπὶ τοῦ συνόλου ἀπὸ τοῦ 1954 μέχρι τοῦ 1961, προκαλεῖ ὠρισμένας ἀνησυχίας διὰ τὸ μέλλον, ἐὰν ἀντιπαραβληθῇ πρὸς τὴν πτωτικὴν τάσιν τοῦ ποσοστοῦ τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν μεταποίησιν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου.

III

Ἀριθμὸς διαφορῶν προγραμμάτων ἐπενδύσεων

Αἱ διαρθρωτικαὶ μεταβολαὶ, αἱ ὁποῖαι ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰ διαφορὰ προγράμματα, τὰ ὁποῖα κατεστρώθησαν ὑπὸ τῆς παρούσης μελέτης διέπονται ὑπὸ δύο διαπιστώσεων. Πρῶτον, τοῦ ὅτι ἡ διαχρονικὴ σύνθεσις τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν μεταποίησιν τῆς περιόδου 1950 - 1960 εἶναι ἐλάχιστα ἱκανοποιητικὴ. Δεύτερον, ὅτι διὰ χρόραν σχετικῶς πτωχὴν εἰς φυσικ-

ΠΙΝΑΞ 3.2. Ὅριακοὶ λόγοι Κεφαλαίου - Προϊόντος
χρησιμοποιηθέντες εἰς τὰς προβολὰς *

---

1. Πρωτογενὴς παραγωγή.....	3.5
2. Μεταποίησις	2.0
3. Ἐπιχειρήσεις Κοινῆς Ὀφελείας.....	8.0
4. Μεταφορὰὶ & Ἐπικοινωνία	9.0
5. Κατοικίαι - Ἐνοίκια	11.0
6. Λοιπαὶ Ὑπηρεσίαι	2.0

---

* Οἱ ὡς ἄνω λόγοι λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀύξησιν τοῦ ἀκαθάριστου παγίου κεφαλαίου εἰς ἀγοραίας τιμὰς καὶ τὴν καθαρὰν προστιθεμένην ἀξίαν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς. Βλ. σχετ. λεπτομερεῖς πίνακας Α-4.1 ἕως Α-4.6.

Πηγή: Ἐθνικοὶ Λογαριασμοὶ τῆς Ἑλλάδος, Δημ. ὑπ' ἀρ. 9, 10. Διὰ τὰ ἔτη 1958 - 1960 ὑφίστανται ἤδη ἀναθεωρημένα στοιχεῖα. Ὁ ὑπολογισμὸς καὶ ἡ χρησιμοποίησις τῶν ὡς ἄνω λόγων διὰ τὰς προβολὰς ἐγένετο πρὶν ἢ δοθοῦν εἰς τὴν δημοσιότητα τὰ ἀναθεωρημένα στοιχεῖα. Αἱ ἐξ ἀναθεωρήσεως προκύψασαι διαφοραὶ δὲν ἐπηρεάζουν σημαντικῶς τὰ ἀποτελέσματα, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐκρίθη ἀναγκαῖα ἡ ἀναπροσαρμογὴ των.

ΠΙΝΑΞ 3.3.1. Διαζευκτικά διαθρωτικά έπιδιώξεις
διὰ δώδεκα προγράμματα *

Κλάδος	Σκοπός 24/26	Σκοπός 23/27	Σκοπός 22/28
Πρωτογενής παραγωγή	24	23	22
Μεταποιήσις	26	27	28
Κατασκευαί	6	6	6
Έπιχειρήσεις Κοινής Ώφελείας ..	3	3	3
Μεταφοραί - Έπικοινωνιαί	8	8	8
Ένοίκια	6	6	6
Λοιπαί Έπηρεσίαι	27	27	27
Σύνολον	100	100	100

* Συμμετοχή εις τὸ Ἀκαθάριστον Έγχώριον Προϊόν εις τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς.

κοὺς πόρους, ὡς ἡ Ἑλλάς, ** ἡ μεταποιήσις δέον νὰ τύχη ειδικῆς προτεραιότητος, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ὁ πραγματικὸς ρυθμὸς ἀναπτύξεως αὐτῆς, πρέπει νὰ ὑπερβῆ τὸν «τυπικόν» ρυθμόν, ὡς οὗτος προκύπτει, π.χ. ἐκ τῶν διεθνῶν συντελεστῶν τοῦ Chenery.

Ὁ πίναξ 3.3.1 περιλαμβάνει τρεῖς διαφόρους στόχους συμβολῆς τῆς ἑλληνικῆς μεταποιήσεως εις τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν διὰ τὸ 1972, ἧτοι ἀντιστοίχως 26%, 27% καὶ 28%. Ἡ μικροτέρα ἐκ τῶν τριῶν τιμῶν, ἧτοι τὸ 26%, ὑπερβαίνει ἤδη ἑκατέραν τῶν δύο προβληθεισῶν τιμῶν (στῆλαι 5 καὶ 6, τοῦ πίνακος 3.1). Εἶναι ἐπίσης ἀνωτέρα τῆς τιμῆς, ἡ ὁποία προκύπτει ἐκ τοῦ τυπικοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος, ἴσου πρὸς τὸν σημειωθέντα ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν παρελθοῦσαν δεκαετίαν. (Στήλη 7 τοῦ πίνακος 3.1). Ἡ ἐπίτευξις τοῦ

** Ὡς ἦτο δυνατόν νὰ ληθῆ τὸ ἴδιον καὶ διὰ τὰς περιπτώσεις τῆς Ἰταλίας καὶ Ἰαπωνίας.

ΠΙΝΑΞ 3.3.2. Έτησιος ρυθμός αύξησης του 'Ακαθάριστου Έγχώρου Προϊόντος εις τιμές συντελεστών παραγωγής : 1963-1972 και των 'Ακαθάριστων Έπενδύσεων Παγίου Κεφαλαίου: 1963-1970 κατά κλάδον οικονομικής δραστηριότητας

S*	21				22				23				23.5 - 25			
	24/26	23/27	22/28	%	24/26	23/27	22/28	%	24/26	23/27	22/28	%	24/26	23/27	22/28	%
Διάθρεσας Α.Ε.Π.**	2.9	2.4	1.9	3.1	2.6	2.2	2.2	3.4	2.9	2.4	2.4	3.7	3.2	2.7	3.2	2.7
Κλάδοι Οικον. Δραστηριότητος	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Πρωτογενής Παραγωγή... Υ _{0p}	2.9	2.4	1.9	3.1	2.6	2.2	2.2	3.4	2.9	2.4	2.4	3.7	3.2	2.7	3.2	2.7
Υ _p	0.1	-2.1	-5.2	0.7	-1.4	-4.6	-4.6	1.1	-0.7	-3.6	3.1	1.6	4.6	-0.6	1.6	-0.6
Μεταποίησης..... Υ _{0m}	9.4	9.9	10.4	9.7	10.2	10.7	10.1	10.5	10.9	10.3	10.8	11.3	10.8	11.3	10.8	11.3
Υ _m	8.3	8.5	8.7	8.6	8.8	9.0	8.9	9.2	9.4	9.9	10.1	10.3	10.1	10.3	10.1	10.3
Κατασκευαί..... Υ _{0r}	5.9	5.9	5.9	6.2	6.2	6.2	6.2	6.5	6.5	6.5	6.8	6.8	6.8	6.8	6.8	6.8
Υ _r																
Έπιχειρήσεις Κοινής																
Ώφελείας..... Υ _{0e}	10.0	10.1	10.1	10.3	10.3	10.3	10.3	10.6	10.6	10.6	10.9	10.9	10.9	10.9	10.9	10.9
Υ _e	8.5	8.6	8.6	8.9	8.9	8.9	9.0	9.2	9.2	9.2	10.1	10.1	10.1	10.1	10.1	10.1
Μεταφοραί — Έπιπλω- νομία..... Υ _{0c}	7.1	7.1	7.1	7.4	7.4	7.4	7.4	7.7	7.7	7.7	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0
Υ _c	7.2	7.3	7.3	7.4	7.5	7.6	7.6	7.7	7.8	7.9	8.7	8.8	8.9	8.9	8.9	8.9
Ένοίκια..... Υ _{0d}	3.9	3.9	3.9	4.2	4.2	4.2	4.2	4.5	4.5	4.5	4.8	4.8	4.8	4.8	4.8	4.8
Υ _d	3.4	3.4	3.6	3.7	3.8	3.9	3.9	4.0	4.1	4.2	5.5	5.6	5.7	5.7	5.7	5.7
Έγγραςάι..... Υ _{0s}	5.9	5.9	6.0	6.2	6.2	6.2	6.2	6.5	6.5	6.5	6.8	6.8	6.8	6.8	6.8	6.8
Υ _s	6.2	6.3	6.4	6.5	6.6	6.6	6.6	6.8	6.9	6.9	7.9	8.0	8.1	8.1	8.1	8.1
Σύνολον..... Υ ₀	5.9	5.9	5.9	6.2	6.2	6.2	6.2	6.4	6.5	6.5	6.8	6.8	6.8	6.8	6.8	6.8
I	5.9	5.9	5.9	6.1	6.2	6.2	6.2	6.4	6.4	6.4	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6

* Λόγος του 'Ακαθάριστου Παγίου Κεφαλαίου προς 'Ακαθάριστον Έγχώρον Προϊόν εις τιμές συντελεστών παραγωγής.

** Μεταβολή της συμμετοχής της πρωτογενούς παραγωγής και της μεταποίησης αντίστοιχως εις το 'Ακαθάριστον Έγχώρον Προϊόν εις τιμές συντελεστών παραγωγής.

Π η γ ή : Πίνακες Α - 5.1 έως Α - 5.12.

ΠΙΝΑΞ 3.3.3. Έγγραφο ρυθμής αδήφσεως του 'Ακαθάριστου Έγγώριου Προτόντος εως τιμής συντελεστών παραγωγής: 1961 - 1972 και των 'Ακαθάριστων Έπενδύσεων Παγίου Κεφαλαίου: 1961 - 1970 κατά κλάδον οικονομικής δραστηριότητας

S*	21			22			23			23.5 - 25		
	24/26	23/27	22/28	24/26	23/27	22/28	24/26	23/27	22/28	24/26	23/27	22/28
Διάφρθωσις Α.Ε.Π.**	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Κλάδοι Οικον. Δραστηριότητας	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Πρωτογενής Παραγωγή Υ_{Op}	2.9	2.6	2.2	3.2	2.8	2.3	3.4	3.0	2.6	3.6	3.2	2.8
Υ_p	-0.2	-3.5	-8.1	1.1	-2.0	-6.1	2.3	-0.5	-2.4	4.4	1.8	-1.3
Μεταποίησης . . . . . Υ_{Om}	8.6	9.1	9.4	8.9	9.3	9.6	9.1	9.5	9.9	9.4	9.8	10.2
Υ_m	14.0	14.9	15.8	14.6	15.6	16.5	15.2	16.2	17.2	16.2	17.1	18.0
Κατασκευαί . . . . . Υ_{Or}	5.3	5.4	5.4	5.6	5.6	5.6	5.8	5.8	5.8	6.1	6.1	6.1
Υ_r												
Έπιχειρήσεις Κοινής Ώφελείας . . . . . Υ_{Oe}	10.5	10.5	10.5	10.8	10.8	10.8	11.0	11.0	11.0	11.2	11.3	11.3
Υ_e	10.1	10.2	10.2	10.8	10.8	10.8	11.3	11.4	11.4	12.3	12.3	12.3
Μετοφοράι - Έπιχειρ- νωταί . . . . . Υ_{Oc}	7.5	7.5	7.5	7.7	7.7	7.7	7.9	7.9	7.9	8.2	8.2	8.2
Υ_c	3.7	3.7	3.7	4.3	4.4	4.4	5.0	5.0	5.1	6.0	6.1	6.1
Ένοίκια . . . . . Υ_{Od}	4.6	4.6	4.6	4.8	4.8	4.8	5.0	5.0	5.0	5.3	5.3	5.3
Υ_d	-3.3	-3.3	-3.2	-2.4	-2.3	-2.2	-1.4	-1.4	-1.3	0.1	0.1	0.2
Έπιρροεταί . . . . . Υ_{Os}	5.8	5.8	5.8	6.0	6.0	6.0	6.2	6.2	6.2	6.5	6.5	6.5
Υ_s	7.5	7.5	7.5	8.2	8.2	8.3	9.0	9.0	9.0	10.2	10.2	10.2
Σύνολον . . . . . Υ_O	5.8	5.8	5.8	6.0	6.0	6.0	6.2	6.2	6.2	6.4	6.5	6.5
Υ	4.4	4.3	4.2	5.3	5.1	5.0	6.0	5.9	5.8	7.2	7.1	7.0

* Λόγος του 'Ακαθάριστου Παγίου Κεφαλαίου πρὸς 'Ακαθάριστον Έγγώριον Προϊόν εως τιμής συντελεστών παραγωγής.
 ** Μεταβολή της συμμετοχής της πρωτογενούς παραγωγής και της μεταποίησης αντίστοιχως εως το 'Ακαθάριστον Έγγώριον Προϊόν.
 Π η γ ή : Πίνακες Α - 5.1 έως Α - 5.12.

στόχου τούτου απαιτεῖ ὀπωσδήποτε μεγάλην προσπάθειαν καὶ προγραμματισμόν. Ἡ ἐνδιάμεσος τιμὴ τοῦ 27% εἶναι ἔτι περισσότερο δύσκολον νὰ πραγματοποιηθῆ, πρέπει ὅμως νὰ τύχη σοβαρᾶς μελέτης, ἐν ὄψει τῆς συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος. Ἡ ὑψηλὴ τιμὴ τῶν 28% θὰ εἶναι μᾶλλον ἀνέφικτος. Τὸ πραγματοποιησίμων τῶν τριῶν τούτων διαζευκτικῶν στόχων εἶναι, πρωταρχικῶς, ζήτημα ἐξασφαλίσεως ἐπιχειρηματικῶν καὶ τεχνικῶν στελεχῶν ὑψηλοῦ ἐπιπέδου γενικῆς μορφώσεως καὶ καταλλήλου νοσοτροπίας ἔναντι τῶν μεταβολῶν καὶ τῆς ἀναλήψεως κινδύνων. Εἶναι ἐπίσης θέμα πεφωτισμένης κρατικῆς πολιτικῆς καὶ ἐπαρκοῦς μηχανισμοῦ προγραμματισμοῦ καὶ Δημοσίας Διοικήσεως.

Οἱ θεθέντες στόχοι διὰ τὴν συμμετοχὴν τῆς γεωργίας εἰς τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν εἶναι 24%, 23% καὶ 22% ἀντιστοίχως. Ἄπαντες δὲ ὑπερβαίνουν τοὺς προκείμενους ἐκ τῆς σχετικῆς τυπικῆς διαρθρώσεως. Τοιοῦτοτρόπως καὶ οἱ τρεῖς στόχοι διὰ τὸ 1972 συνεπάγονται ταχυτέραν αὐξήσιν τῆς συμμετοχῆς τῆς μεταποιήσεως καὶ βραδύτερον ρυθμὸν μειώσεως τῆς συμμετοχῆς τῆς γεωργίας ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀντίστοιχον τυπικὴν διάρθρωσιν. Παρεμπιπτόντως, τὰ προτεινόμενα διάφορα πρότυπα ἀναπτύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας ὁμοιάζουν πρὸς ἐκεῖνα τῆς Ἰταλικῆς Οἰκονομίας ἢ ὅποια, ἐξαιρέσει τῶν συνολικῶν μεγεθῶν καὶ τῆς ἐκκινήσεως πρὸ δέκα ἕως δεκαπέντε ἐτῶν, ὁμοιάζει οὐσιωδῶς πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν.

Οἱ στόχοι διὰ τὴν συμβολὴν τῶν ἄλλων μεγάλων τομέων καθωρίσθησαν εἰς τιμὰς, αἱ ὅποια φαίνονται πιθαναὶ τόσον ἀπὸ ἀπόψεως προβλεπομένων κατ' ἐπέκτασιν ποσοστῶν (στήλαι 5 καὶ 6 τοῦ πίνακος 3.1) — ἐξαιρέσει τῶν κατασκευῶν — ὅσον καὶ τυπικῆς διαρθρώσεως (στήλη 7 τοῦ πίνακος 3.1) — πλὴν τοῦ τομέως τῶν ὑπηρεσιῶν.*

* Θὰ ἦτο δυνατόν νὰ προταθῆ μία ἄλλη διάρθρωσις τῶν κυριω-

Αί κυριώτεροι επικρίσεις ἐπὶ τῆς μεθόδου μας τῆς ἐπιλογῆς τῶν στόχων διαρθρωτικῶν μεταβολῶν εἶναι ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει ἐγγύησις ὅτι ἐξασφαλίζουν ἐνδεχομένως «ἰσορροπημένην» ἀνοικτὴν οἰκονομίαν. Μὲ ἄλλας λέξεις, ἕκαστος τῶν τριῶν διαρθρωτικῶν στόχων ἐνδέχεται νὰ περικλείῃ στοιχεῖα ἐλλείψεως ἰσορροπίας. Ἐλλείπει πληροφοριῶν περὶ τῶν τεχνολογικῶν συντελεστῶν καὶ τῶν ἐλαστικότητων τῆς ζήτησεως εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ ἡ βεβαίότης ὅτι αἱ ἐπιδιωκόμεναι διαρθρωτικαὶ μεταβολαὶ εἶναι ἀπηλλαγμέναι ἀνισορροπιῶν. Παρὰ ταῦτα εἰς τὸ ὑφιστάμενον ἐπίπεδον γενικεύσεως, τὰ κρίσιμα κριτήρια τῆς «ἰσορροπίας» περιλαμβάνουν τὴν προσφορὰν ἐγχωρίου ἀποταμιεύσεως, τὴν ἐξωτερικὴν χρηματοδότησιν, τὴν διάρθρωσιν τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν καὶ τὴν προσφορὰν ἐργατικῶν χειρῶν. Τὰ κριτήρια ταῦτα ἐφαρμόζονται καὶ ἀναπτύσσονται λεπτομερῶς εἰς τὰ ἐπόμενα τμήματα τῆς ἐργασίας ταύτης.

Τέσσαρες ρυθμοὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἐπελέγησαν, ἐκφραζόμενοι ὡς λόγοι τῶν ἀκαθάριστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου πρὸς τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν (εἰς τιμὰς συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς).* Τὰ ποσοστὰ ταῦτα εἶναι 21%, 22%, 23% καὶ 23.5 - 25%, ὑπερβαίνουν

τέρων κλάδων οἰκονομικῆς δραστηριότητος (μὴ περιλαμβανομένων τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς καὶ τῆς μεταποιήσεως) ἔχουσα ὡς ἀκολουθῶς : Κατασκευαὶ 5%, ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας 2%, μεταφοραὶ - ἐπικοινωνίαι 7% καὶ ὑπηρεσίαι (περιλαμβανομένου τοῦ εἰσοδήματος ἐκ κατοικιῶν) 36%. Τὸ κύριον πλεονέκτημα τῆς ἐν λόγῳ διαρθρώσεως πηγάζει ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι δὲν ὑποτιμᾷ τὰς ὑπηρεσίας ὅσον ἡ ἐπιλεγείσα διάρθρωσις. Δεδομένου ὅμως ὅτι αἱ πρὸς ὑπολογισμὸν δυνατότητες ἦσαν κάπως περιορισμέναι, ἐκρίθη σκόπιμον νὰ μὴ ἐπιβαρυνθῇ ἡ ἐργασία καὶ διὰ προσθέτων διαρθρωτικῶν στόχων.

* Τὸ εἰδικὸν τοῦτο ποσοστὸν ἐπελέγη ἕνεκα τοῦ ἐνδιαφέροντός μας διὰ τὴν διάρθρωσιν τῶν οἰκονομικῶν τομέων, ἡ ὁποία δίδεται μὲ βᾶσιν τὴν τιμὴν τῶν συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς.

ΠΙΝΑΞ 3.3.4. Αύξησης του 'Ακαθάριστου 'Εγχωρίου Προϊόντος εις τιμάς συντελεστών παραγωγής και των επενδύσεων Παγίου Κεφαλαίου

Ρυθμός αύξησης 1. του 'Ακαθάριστου 'Εγχωρίου Προϊόντος εις τιμάς συντελεστών παραγωγής (Υ₀) μεταξύ α. 1961 Ιστορικά τιμά και 1972 'Εκτίμησις Προγραμμάτων *

β. 1963 και 1972 'Εκτίμησις Προγραμμάτων

2. των 'Επενδύσεων Παγίου Κεφαλαίου

α. 1961 Ιστορικά τιμά και 1970 'Εκτίμησις Προγραμμάτων *

β. 1963 και 1970 'Εκτίμησις Προγραμμάτων

S	21		22		23		23.5 - 25	
	Ρυθμός αύξησης 'Ετος βάσεως α 1961 β 1963 %	Ρυθμός αύξησης 'Ετος βάσεως α 1961 β 1963 %	Ρυθμός αύξησης 'Ετος βάσεως α 1961 β 1963 %	Ρυθμός αύξησης 'Ετος βάσεως α 1961 β 1963 %	Ρυθμός αύξησης 'Ετος βάσεως α 1961 β 1963 %	Ρυθμός αύξησης 'Ετος βάσεως α 1961 β 1963 %		
Κατανομή 'Ακαθάριστου 'Εγχωρίου Προϊόντος * *								
Υ ₀	5.8	5.9	6.0	6.2	6.2	6.5	6.5	6.8
I	4.4	5.9	5.2	6.2	6.0	6.4	7.2	7.6
23/27	5.8	5.9	6.0	6.2	6.2	6.5	6.5	6.8
I	4.3	5.9	5.1	6.2	5.9	6.4	7.1	7.6
22/28	5.8	5.9	6.0	6.2	6.2	6.5	6.5	6.8
I	4.2	5.9	5.0	6.2	5.8	6.4	7.0	7.6

* 'Εκτίμησις διὰ δώδεκα επιδιωκόμενους σκοπούς αναφερομένους εις τρεῖς ποσοστιαίως κατανομάς του 'Ακαθάριστου 'Εγχωρίου Προϊόντος και εις τέσσαρας τιμάς του S. Λόγος του 'Ακαθάριστου Παγίου Κεφαλαίου πρὸς τὸ 'Ακαθάριστον 'Εγχώριον Προϊὸν εις τιμάς συντελεστών παραγωγής.

** Μεταβολαὶ εἰς τὴν συμμετοχὴν τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς και τῆς μεταποιησεως ἀντιστοίχως εἰς τὸ 'Ακαθάριστον 'Εγχώριον Προϊὸν εις τιμάς συντελεστών παραγωγῆς.

Π η γ δ : Πίνακες Α - 5.1 ἕως Α - 5.12.

δὲ ἅπαντα τὰ πρὸ τοῦ 1960 πραγματοποιηθέντα. (Ἴδε πίνακα Α - 1.6). Ἐν ποσοστὸν, ἦτοι τὸ 21% ὑστερεῖ τῶν πραγματοποιηθέντων κατὰ τὸ 1960 καὶ 1961. Ἔτερον, δηλ. τὸ 22% ἰσοῦται πρὸς ἐκεῖνο τοῦ 1961 ἐνῶ ἄλλον, ἦτοι τὸ 23% ἀντιστοιχεῖ πρὸς ἐκεῖνο τοῦ 1961. Τέλος, «τὸ κυμαίνομενον» ποσοστὸν ἐκ 23.5-25% ὑπερβαίνει οἰονδήποτε πραγματοποιηθὲν ποσοστὸν.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν τριῶν διαφόρων στόχων διαρθρωτικῶν μεταβολῶν μετὰ τῶν τεσσάρων διαφόρων ρυθμῶν ἀναπτύξεως προκύπτουν δώδεκα «προγράμματα». Τὰ πλήρη ἀποτελέσματα τῶν ὑπολογισμῶν περιλαμβάνονται λεπτομερῶς εἰς τοὺς πίνακας Α - 5.1 ἕως καὶ Α - 5.12. Αἱ μέθοδοι ὑπολογισμοῦ ἀναπτύσσονται εἰς τὸ μαθηματικὸν παράρτημα. Ὁ πίναξ 3.2 καὶ οἱ πίνακες Α - 4.1 μέχρι καὶ Α - 4.6, ἀναγράφουν τοὺς ὀριακοὺς λόγους σχέσεως κεφαλαίου - προϊόντος (συγκεκριμένως πρόκειται περὶ τῶν λόγων τῆς ὀριακῆς αὐξήσεως τῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου πρὸς τὴν καθαρὰν προστιθεμένην ἀξίαν), οἱ ὁποῖοι ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς τοὺς ὑπολογισμούς, περιγράφουν δὲ καὶ τὴν μέθοδον ὑπολογισμοῦ των. Τέλος, συνοπτικαὶ πληροφορίες περιέχονται εἰς τοὺς πίνακας 3.3.2 μέχρι καὶ 3.3.5. *

Οἱ πίνακες οὗτοι εἶναι, ἐν πολλοῖς, αὐτονόητοι. Παρὰ ταῦτα, ἐνδείκνυνται ὠρισμένα σχόλια ἐπὶ τῶν πορισμάτων.

1) Τὰ δώδεκα προγράμματα ἀπὸ ἀπόψεως κατὰ κεφαλὴν ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς κυμαίνονται ἐκ 510 ἕως 550 \$ (εἰς σταθερὰς

---

* Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς τὸν κλάδον τῶν μεταφορῶν - ἐπικοινωνιῶν κατὰ ἔτη βάσεως (1961, 1963) δὲν περιλαμβάνεται τὸ εἰσόδημα ἐκ τῶν θαλασσίων μεταφορῶν, ἐνῶ ὁ στόχος διὰ τὸ ἔτος 1972 πρέπει νὰ ἐρμηνευθῇ ὅτι τὸ περιλαμβάνει. Ὡς ἐκ τούτου ἔπεται ὅτι ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῆς καθαρᾶς προστιθεμένης ἀξίας τοῦ ἐν λόγῳ κλάδου ἔχει ὑπερτιμηθῆ ἑλαφρῶς. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὰς ἐπενδύσεις τοῦ κλάδου.

ΠΙΝΑΚ 3.3.5. Εκτίμησις του 'Ακαθάριστου Έγγρασιου Προϊόντος εις τιμάς συντελεστών παραγωγής και του Πηγίου Κεφαλαίου δια δώδεκα Προγράμματα και δια τὰ έτη 1963, 1972 και 1963, 1970 αντίστοιχώς

Εις έκατομ. δρχ. εις σταθεράς τιμάς 1954

Μεταβολήσις % του Α.Ε.Π.	'Ακαθάριστον Έγγρασιον Προϊόν 1972, (1963)					Πίγιον Κεφάλαιον 1970, (1963)					
	21	22	23	23.5-25	21	22	23	23.5-25	21	22	23
26	142,806 (85,149)	146,088 (85,149)	149,425 (85,149)	153,519 (85,149)	26,833 (17,996)	28,685 (18,900)	30,580 (19,805)	33,971 (20,338)	26,833 (17,996)	28,685 (18,900)	30,580 (19,805)
27	142,922 (85,149)	146,210 (85,149)	149,555 (85,149)	153,661 (85,149)	26,623 (17,824)	28,471 (18,708)	30,365 (19,621)	33,744 (20,170)	26,623 (17,824)	28,471 (18,708)	30,365 (19,621)
28	143,067 (85,149)	146,364 (85,149)	149,719 (85,149)	153,843 (85,149)	26,403 (17,661)	28,248 (18,566)	30,446 (19,475)	33,517 (20,008)	26,403 (17,661)	28,248 (18,566)	30,446 (19,475)

Π η γ ή : Πίνακες Α - 5.1 έως Α - 5.12.

τιμὰς τοῦ 1954).

2) Λαμβανομένου τοῦ 1961 ὡς ἔτος βάσεως, καὶ διὰ τὰ δώδεκα προγράμματα :

α) Ὁ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀυξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς, ποικίλλει ἀπὸ 5.8% ἕως 6.5%, ἐνῶ ὁ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀυξήσεως τῶν ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου, ἀπὸ 4.2% ἕως 7.2%.

β) Ὁ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀυξήσεως τῆς καθαρᾶς προστιθεμένης ἀξίας εἰς τὴν μεταποίησιν κυμαίνεται ἀπὸ 8.6% ἕως 10.2%, ἐνῶ ὁ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀυξήσεως τῆς καθαρᾶς προστιθεμένης ἀξίας εἰς τὸν τομέα τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς, ἀπὸ 2.2% ἕως 3.6%.

γ) Ὁ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀυξήσεως τῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου εἰς τὴν μεταποίησιν κυμαίνεται μεταξὺ 14% ἕως 18%, ἐνῶ τῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς ἀπὸ 8.1% ἕως 4.4%.

3) Μὲ ἔτος βάσεως τὸ 1963 (τὸ πρῶτον ἔτος τῆς προγραμματισθείσης περιόδου) καὶ διὰ τὰ δώδεκα προγράμματα :

α) Ὁ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀυξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς κυμαίνεται μεταξὺ 5.9% ἕως 6.8%, ἐνῶ ἐκεῖνος τῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου μεταξὺ 5.9% ἕως 7.6%.

β) Ὁ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀυξήσεως τῆς καθαρᾶς προστιθεμένης ἀξίας τῆς μεταποιήσεως κυμαίνεται μεταξὺ 9.4% ἕως 11.3%, ἐνῶ ὁ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀυξήσεως τῆς καθαρᾶς προστιθεμένης ἀξίας εἰς τὴν πρωτογενῆ παραγωγὴν ποικίλλει ἀπὸ 1.9% ἕως 3.7%.

Τὸ ἐτήσιον ποσοστὸν ἀυξήσεως τῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου τῆς μεταποιήσεως ποικίλλει ἀπὸ 8.3% ἕως 10.3%. Ἐτέρου τὸ ἐτήσιον ποσοστὸν ἀνόδου τῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου τοῦ πρωτογενοῦς τομέως κυμαίνεται ἀπὸ 5.2% ἕως 3.1%.

4) Ὁ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀυξήσεως τῶν ἀκαθαρίστων ἐπεν-

δύσεων παγίου κεφαλαίου, (μὲ ἔτος βάσεως τὸ 1961) δι' ἕκαστον τῶν δώδεκα προγραμμάτων, παρουσιάζει ἐλαφρὰν κάμψιν καθὼς κινεῖται ἐκ τῶν «χαμηλῶν» πρὸς τὰ «ὑψηλά» ἐπίπεδα συμβολῆς τῆς μεταποιήσεως. (Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰ σχετικὰ μεγέθη τοῦ ὀριακοῦ λόγου κεφαλαίου - προϊόντος τοῦ ἀγροτικοῦ τομέως καὶ τῆς μεταποιήσεως).

5) Δι' ἕκαστον τῶν δώδεκα προγραμμάτων, ὁ συνολικὸς ὀριακὸς λόγος κεφαλαίου — προϊόντος παρουσιάζει ἐλαφρὰν πτωτικὴν τάσιν διαχρονικῶς. Οὕτω, καθίσταται σαφές, ὅτι ὑφίσταται σχέσις μεταξὺ τῆς ἐμπειρικῆς μᾶλλον αὐτῆς μεθόδου καθορισμοῦ τῶν στόχων καὶ ἐνὸς πλέον ὀλοκληρωμένου προγράμματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἐστηρίζετο εἰς τὴν ὑπὸ ὀρισμένους περιορισμούς, ἐλαχιστοποίησιν τοῦ λόγου κεφαλαίου — προϊόντος.

Τρεῖς πρόσθετοι παρατηρήσεις γενικῆς φύσεως ἐνδείκνυται ἐνταῦθα. Πρῶτον, ἡ ὑπόθεσις περὶ τῆς σταθερότητος τῶν λόγων κεφαλαίου - προϊόντος κατὰ τομέα οἰκονομικῆς δραστηριότητος συμφώνως πρὸς τὰς ἐπιλεγείσας τιμὰς καθ' ἅπασαν τὴν προσεχῆ δεκαετίαν, εἶναι μᾶλλον αὐθαίρετος. Πλὴν τούτου, κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν «λόγων» αὐτῶν ἐβασίσθημεν περισσότερον ἐπὶ κρίσεων ἐμπειρογνομόνων παρὰ ἐπὶ μεθόδων στατιστικῆς προσεγγίσεως. Διὰ τὴν διατηρηθῆ ὑπὸ τὴν ἀπλουστέραν δυνατὴν μορφήν τὸ ἐπιχειρημα δὲν ἐξητάσθησαν ἕτεροι δυνατοὶ «λόγοι» τῶν τομέων τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Προφανῶς, ἡ σύνθεσις τῶν ἀπαραιτήτων ἐπενδύσεων θὰ ἐπηρεασθῆ οὐσιωδῶς, εὐθύς ὡς τεθοῦν διαζευκτικαὶ ὑποθέσεις περὶ τῶν «λόγων» κατὰ τομεῖς οἰκονομικῆς δραστηριότητος, ἐνῶ αἱ ἀπαιτούμεναι συνολικαὶ ἐπενδύσεις (αἱ ἐξαρτώμεναι ἐκ τῶν σταθμικῶν μέσων «λόγων» τῶν τομέων) ἐνδεχομένως νὰ μὴν ὑποστοῦν δραστικὰς μεταβολάς. * Δεύτερον, ἡ χρησιμοποιηθεῖσα μέ-

---

* Δὲν στερεεῖται ἐνδιαφέροντος, ὅτι ὁ μέσος ἐτήσιος λόγος κεφαλαίου - προϊόντος διὰ τὴν δεκαετίαν 1952 - 1961 ἦτο 3.39 καὶ ὅτι

θοδος, αν και απλη, διαφέρει κατα τι της συνηθους. Ως εκ τούτου, ενδείκνυται να δοθῆ ἡ δέουσα προσοχή εἰς τὸ μαθηματικὸν παράρτημα. Τρίτον, ἐμελετήθησαν καὶ ἄλλα προγράμματα, χωρὶς ὅμως ταῦτα νὰ ἀναφέρονται εἰς τὴν παροῦσαν ἐργασίαν. Εἶναι ἄξιον μνείας τὸ ὅτι, ἐὰν ἡ σχέσις μεταξύ ἀκαθάριστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου πρὸς τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν (εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς) τεθῆ εἰς 25% καθ' ἅπασαν τὴν δεκαετίαν, τότε τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν θὰ ἐνεφάνιζεν, μὲ ἔτος βάσεως τὸ 1961, ἐτήσιον ρυθμὸν αὐξήσεως ἐξ 6.6%, καὶ μὲ ἔτος βάσεως τὸ 1963 ἐξ 7.1%.*

διὰ τὴν διερευνομένην δεκαετίαν θὰ ἐμφανίζῃ μέσον σφάλμα 0.6 περίπου. Τοῦτο ἐπιτρέπει νὰ ἀντιληφθῶμεν τὴν ἀβεβαιότητα τὴν ὅποιαν θὰ ἀντιμετωπίσωμεν ἀναφορικῶς πρὸς τὰς προβλέψεις μας διὰ τὸ σύνολον τῶν ἀπαιτουμένων ἐπενδύσεων. Εἰς τὴν πραγματικότητα, ἡ περίοδος 1951 - 1961 πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς τελείως ἀσυνήθης ἀπὸ ἀπόψεως προσδιοριστικῶν παραγόντων τοῦ λόγου κεφαλαίου - προϊόντος. Ὑπάρχουν βέσιμοι λόγοι νὰ πιστεύωμεν, ὅτι τὸ μέσον σφάλμα διὰ τὴν περιόδον 1963 - 1972, θὰ εἶναι μικρότερον τοῦ 0.6. Δέον, ἐπιπροσθέτως νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν, ὅτι αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου ὑπολογίζονται εἰς τρεχοῦσας τιμὰς, ἐνῶ ἡ καθαρὰ προστιθεμένη ἀξία εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς. Δεδομένης τῆς συστηματικῆς σχέσεως μεταξύ ὑπολογισμῶν εἰς τιμὰς συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς καὶ ἀγοραίων τιμῶν τοῦ ἀκαθάριστου ἐγχωρίου προϊόντος (λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῶν ἐμμέσων φόρων ἀνέρχεται μὲ τὴν αὐξήσιν τοῦ ἀκαθάριστου ἐγχωρίου προϊόντος), ἡ ὑποτιθεμένη σταθερότης τῶν ὀριακῶν λόγων κεφαλαίου - προϊόντος (ὡς ἐπελέχθησαν ὑπὸ τῆς παρουσίας ἐργασίας), καλύπτει μίαν μικρὰν πτῶσιν εἰς τοὺς «πραγματικοὺς» λόγους.

* Δυνάμεθα νὰ συνεχίσωμεν τοὺς ὑπολογισμοὺς μας ὡς κάτωθι :
Μὲ $S=26\%$, τὸ Υ_D θὰ αὐξηθῆ κατὰ 6.8% ἐτησίως (1961 ἔτος βάσεως), ἢ κατὰ 7.4% (1963 ἔτος βάσεως). Μὲ $S=27\%$, οἱ ἀντίστοιχοι ρυθμοὶ αὐξήσεως εἶναι 7.0% , 7.7% καὶ οὕτω καθεξῆς.

IV

Τὸ πραγματοποιήσιμον τῶν προγραμμάτων : Τὸ κριτήριον τῆς χρηματοδοτήσεως

Τὸ πρῶτον καὶ βασικὸν κριτήριον ἐκάστου προγράμματος οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἶναι ὁ βαθμὸς ἐφικτοῦ ἀπὸ ἀπόψεως ὄγκου ἐσωτερικῆς ἀποταμιεύσεως καὶ ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως. Πρὸς τούτοις, κατεσκευάσθη ἓνα ἀπλοῦν οἰκονομικὸν ὑπόδειγμα (καλούμενον Ὑπόδειγμα Ἐκτιμήσεως τῆς Χρηματοδοτήσεως τῶν Ἐπενδύσεων—ἴδε πίνακα 3.4.1 καὶ διάγραμμα 1). Ἐκ τῶν 12 ἐξισώσεων, 5 εἶναι ὀρισμοὶ (ἐξισώσεις 1.1, 2.1, 2.2, 2.3 καὶ 3.1). Εἰς τὰς ὑπολοίπους 7 ἐξισώσεις ἐφηρμόσθη ἡ μέθοδος τῶν ἐλαχίστων τετραγῶνων. Καθ' ὅλον τὸν ὑπολογισμὸν ἐχρησιμοποιήθησαν ἀποπληθωρισθέντα στατιστικὰ στοιχεῖα. Ὁ πίναξ 3.4.2 περιέχει πληροφορίας περὶ τῶν ὑπολογισθέντων παραμέτρων, τῶν μέσων σφαλμάτων, τῶν συντελεστῶν προσδιορισμοῦ, τῶν χρησιμοποιηθέντων συντελεστῶν ἀποπληθωρισμοῦ, τέλος δὲ διὰ τὸ ἐπιλεγέν ἀρχικὸν ἔτος ἐκάστης στατιστικῆς σειρᾶς. Ὁ πίναξ 3.4.3 περιγράφει τὸ χρησιμοποιηθὲν ὑπόδειγμα διὰ τὴν κατὰ προέκτασιν ἐκτίμησιν τοῦ ὕψους τῆς ἀπαιτουμένης ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως* (ὑπὸ μορφήν ὑπολοίπου) δι' ἓνα ἕκαστον πρόγραμμα. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν προβλέσεων αὐτῶν περιέχονται εἰς τὸν πίνακα A - 6 καὶ 3.4.5, ὑπὸ τροποποιημένην δὲ μορφήν εἰς τὸν πίνακα 3.4.4.

---

* Fs ἢ ἡ ἐξωτερικὴ χρηματοδότησις ὀρίζεται ὡς καθαρὰ τρέχουσα μεταβίβασις κεφαλαίου σὺν καθαρὸς ἐξωτερικὸς δανεισμός.

Ἐνταῦθα ἐνδείκνυνται ὀρισμένοι παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς χρησιμοποιοιθείσης μεθόδου. Πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι δὲν ὑπελογίσασμεν τὰ μεγέθη S_p καὶ S_g ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν ἐξωγενῶν μεταβλητῶν τοῦ συστήματος τῶν ἐξισώσεων (δηλ.

τοῦ $Y_0 \cdot \sum_{i=-5}^{i=-1} I_i$). Ἀντιθέτως, ἐχρησιμοποιήσαμεν τὴν μέ-

θοδὸν τῆς ὑποκαταστάσεως (ἴδε πίνακα 3.4.3). Ἡ μέθοδός μας ὑπερηγορεύθη ὑπὸ τῆς πεποιθήσεως, ὅτι ἡ γνώσις τῆς διαρθρώσεως ἀποτελεῖ οὐδιῶδες στοιχεῖον διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Τὰ διὰ τῆς μεθόδου τῆς ὑποκαταστάσεως προκύπτοντα μεγέθη εἶναι ἀμερόληπτα, ἐφ' ὅσον πληροῦν δύο συνθήκας: 1) ὅτι ἀλγεβρικῶς αἱ μεταβληταὶ τοῦ συστήματος ὀφείλουσιν νὰ εἶναι ἀλυσωτῶς - μονομερῶς ἰεραρχημένοι (recursive). Τὸ διάγραμμα ὑπ' ἀριθ. 1 ἀποδεικνύει τὴν ὑπαρξιν τῆς ὡς ἄνω ιδιότητος τοῦ κατασκευασθέντος ὑποδείγματος. 2) Ὅτι στοχαστικῶς αἱ μεταβληταὶ τοῦ συστήματος εἶναι ἀλυσωτῶς - μονομερῶς ἰεραρχημένοι. * Τοῦτο ἀπαιτεῖ ὅπως, εἰς κάθε ἐξίσωσιν ἢ ἀπόκλισις δὲν συσχετίζεται οὔτε μὲ τὰς ἐξωγενεῖς μεταβλητάς, οὔτε μὲ τὰς ἐνδιαμέσους ἐνδογενεῖς μεταβλητάς. Ἐὰν ἀμφότεραι αἱ συνθῆκαι πληροῦνται αἱ ἐκτιμήσεις τῆς «ἐμμέσου μεθόδου» εἶναι ἀμερόληπτοι. Ἡ σχετικὴ ἀποτελεσματικότης (efficiency) τῶν δύο μεθόδων (ἀμέσου, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὴν ἔμμεσον) ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς ἰδιαιτέρας τιμὰς τῶν παραμέτρων. Βεβαίως ἡ ἔμμεσος μέθοδος δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐσφαλμένας προβλέψεις ἐὰν παρεμβληθοῦν σφάλματα εἰς τὴν διατύπωσιν τοῦ συστήματος ἐξισώσεων. Ἐν προκειμένῳ τὰ ἀποτελέσματα τῶν δύο μεθόδων περίπου συμπίπτουν.

Αἱ προσαρμογαὶ ἦσαν ἐξαιρετικῶς καλαὶ (ἴδε πίνακα 3.4.2). Εἰς ὀρισμένας περιπτώσεις τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ δὴ-

* Πρβλ. σχετικῶς H. Wold, Demand Analysis, N. York, John Willey and Sons, 1953, σ. 50 - 51 ἔ.ἀ.

ΠΙΝΑΞ 3.4.1. Υπόδειγμα χρηματοδότησεως προγραμμάτων
 επενδύσεως. Μέρος Α'. ύπολογισμὸς

1.1	$S_p = Y_d - C$	2.4	$D = a_D + b_D \cdot 2 \sum_{t=-5}^{t=-1} I$
1.2	$C = a_C + b_C Y_d$	2.5	$y_a = a_y + b_y t$
2.1	$Y_d = Y_N - W + T_{fp}$	2.6	$T_{fp} = a_T + b_T t$
2.2	$Y_N = Y_D - D + y_a$	3.1	$S_g = W + IT - G + (T_{fgn})$
2.3	$W = DT + E_g - T_{gp} - i_g$	3.2	$IT = a_i + b_i Y_D$
2.3.1	$W = a_w + b_w Y_D$	3.3	$G = a_g + b_g Y_D$

Ένθα :

( )	Άναφέρεται εις άμελητέας άξίαις αι όποια δέν έπηρεάζουν σημαντικώς τα άποτελέσματα.	10) E_g	Πρόσοδοι εκ δημοσίων επιχειρήσεων
1) S_p	Ίδιωτική άποταμίευσις	11) T_{gp}	Μεταβιβάσεις του Δημοσίου προς τους ιδιώτας
2) Y_d	Διαθέσιμον εισόδημα	12) i_g	Τόκοι Δημοσίου χρέους
3) C	Κατανάλωσις	13) D	Άποσβέσεις
4) Y_N	Καθαρόν Έθνικόν Εισόδημα εις τιμάς συντελεστών παραγωγής	14) I	Άκαθάριστοι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, άνευ πλοίων
5) W	Ίδε εξίσωσιν 2.3.	15) S_g	Άποταμίευσις Δημοσίου
6) T_{fp}	Τρέχουσαι καθαραι μεταβιβάσεις τής άλλοδαπής προς τους ιδιώτας	16) IT	Έμμεσοι φόροι πλην έπιδοτήσεων
7) Y_D	Άκαθάριστον έγχώρον προΐον εις τιμάς συντελεστών παραγωγής	17) G	Τρέχουσαι δαπάναι Δημοσίου δι' άγαθά και ύπηρεσίας
8) y_a	Καθαρόν εισόδημα εκ τής άλλοδαπής	18) T_{fgn}	Τρέχουσαι καθαραι μεταβιβάσεις τής άλλοδαπής προς το Δημόσιον
9) DT	Άμεσοι φόροι	19) V	Άποθέματα
		20) t	Χρόνος

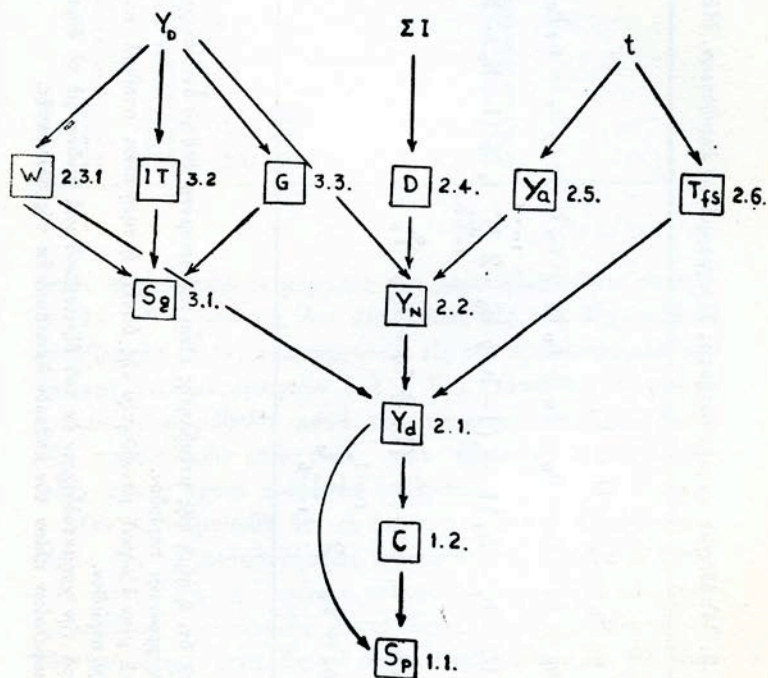
ΠΙΝΑΞ 3.4.2 Παράμετροι εξισώσεων καλινδρομήσεως Προγραμμάτων
Χρηματοδοτήσεως. Υπόδειγμα ύπολογισμού

Εξισώσεις	Μεταβλητά	a	b	r ²	S _b	
1.2 C ⁽¹⁾ ως προς Y _D ⁽²⁾		6303	0.820	0.9942	0.026	t = 0 1949
2.3.1 W ^{(2),(3)} » Y _D ⁽¹⁾		-945	0.053	0.9132	0.008	t = 0 1953
2.4 D ⁽¹⁾ » $\sum_{t=-5}^{t=-1} Y_t^{(1)}$		980	0.264	0.9900	0.011	t = 0 1953
2.5 y _a ⁽¹⁾ » t		528	297.6	0.5685	16.2	t = 0 1953
2.6 T _{IP} ⁽²⁾ » t		1274	151.8	0.9392	15.1	t = 0 1953
3.2 IT ⁽²⁾ » Y _D ⁽¹⁾		-2492	0.171	0.9932	0.005	t = 0 1952
3.3 G ⁽²⁾ » Y _D ⁽¹⁾		-1861	0.173	0.9817	0.009	t = 0 1953

1. Αί αποπληθωρισθείσαι σειραί ελήφθησαν εκ των Έθνικων Λογαριασμών τής Ελλάδος.
2. Ως αποπληθωριστής χρησιμοποιήθη ο λόγος του 'Ακαθάριστου Έγχωρου Προϊόντος εις τρεχούσας τιμάς προς το 'Ακαθάριστον Έγχωριον Προϊόν εις σταθεράς τιμάτας του έτους 1954.
3. Ως αποπληθωριστής χρησιμοποιήθη ο λόγος των ακαθάριστων επενδύσεων (ένω πλοίων) εις τρεχούσας τιμάς προς τās ακαθάριστους επενδύσεις εις σταθεράς τιμάτας του έτους 1954.

Διάγραμμα 1

Αιτιώδης διάταξις τών μεταβλητών
εἰς τὸ ὑπόδειγμα ἐκτιμήσεως

1. $\dot{I} + \dot{V} - S_p - S_g - D = F_s$
2. $S_p = (a_y + a_{\tau_1} - a_c - a_o - a_w + a_p b_c + a_w b_c - a_y b_c - a_{\tau} b_c) - (b_c b_y + b_c b_{\tau} - b_y - b_{\tau}) t - (1 - b_c) b_o \cdot 2 \sum_{t=-5}^{t=-1} I_t + (1 - b_c - b_w + b_c b_w) \dot{Y}_o$
3. $S_g = (a_w + a_i - a_g) - (b_w + b_i - b_g) \dot{Y}_o$
4. $D = a_o + b_o \cdot 2 \sum_{t=-5}^{t=-1} \dot{I}_t$

Σημειώσεις :

ο Παραστά ότι η τιμή της μεταβλητής είναι καθορισμένη από το αντίστοιχον Πρόγραμμα επενδύσεων διά κάθε χρονικήν περίοδον.

* Παραστά μίαν εξωγενή μεταβλητήν της οποίας η τιμή είναι σταθερά καθ' όλην τήν αντίστοιχον χρονικήν περίοδον.

F_s Παραστά τήν χρηματοδότησιν εκ του εξωτερικού και Ισούται με το άθροισμα των καθαρών μεταβιβάσεων κεφαλαίων πλέον τον καθαρών δανεισμών εκ τής άλλοδαπής.

ΠΙΝΑΞ 3.4.4 Έτησία απαιτούμενη χρηματοδότησις ἐκ τῆς
 ἀλλοδαπῆς δι' ἕνα ἕκαστον πρόγραμμα. Περίοδος 1963 - 1966

Εἰς ἕκαστ. \$ εἰς σταθεράς
 τιμὰς 1954

Πρόγραμμα	Έτησία απαιτούμενη χρηματοδότησις
1. 21 - 26	80
2. 21 - 27	70
3. 21 - 28	65
4. 22 - 26	105
5. 22 - 27	100
6. 22 - 28	95
7. 23 - 26	135
8. 23 - 27	130
9. 23 - 28	125
10. (23.5 - 25) - 26	165
11. (23.5 - 25) - 27	160
12. (23.5 - 25) - 28	155

ναται νὰ ἀποδοθῆ ἓν μέρει εἰς τὴν μεροληψίαν, ἥτις εἰσάγε-
 ται ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἀποκλίσεις εἰς τὰς ἐξηρητημένας
 μεταβλητάς (C,G) ὑπαισέρχονται εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῶν
 ἀνεξαρτήτων μεταβλητῶν (Y , Y_D). Ὡσαύτως, αἱ χρησι-
 μοποιούμεναι μέθοδοι κατὰ τὴν προετοιμασίαν τῶν βασι-
 κῶν στατιστικῶν στοιχείων τῶν ἐθνικῶν λογαριασμῶν
 ἐνδεχομένως ἔχουν ἀνάλογον ἐπίδρασιν.

Δέον νὰ σημειωθῆ, ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ ἀπαραιτήτου
 ὕψους τῆς χρηματοδότησεως ἐπεκτείνονται μέχρι τοῦ 1966,
 δηλ. μόνον διὰ τὴν πρώτην τετραετίαν τῶν σχετικῶν προ-
 γραμμάτων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς
 τὴν πεποιθησίμ μας, ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ οὗτοι δὲν θὰ ἦσαν
 ἐξ ἴσου ἀξιόπιστοι μακροχρονίως. Διὰ τὴν ὑπὸ ἐξέτασιν
 ὅμως τετραετίαν παρέχουν ἀξιόπιστον γνώμονα τῆς τάξεως
 τῶν σχετικῶν μεγεθῶν. Ὁ πίναξ 3.4.5 καὶ οἱ σχετικοὶ πί-
 νακες A - 6.1 ἕως καὶ A - 6.12 περιέχουν τὰ ἀποτελέσμα-

τα τῶν προβλέψεων. *

Ὁ πίναξ 3.4.4 συνετάγη ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἡ προβλεπομένη ἀποταμίευσις τοῦ πίνακος Α - 6 θὰ εἶναι κάπως «ὑψηλή». Εἶναι πιθανὸν καὶ ὅπωςδήποτε ἐπιθυμητόν, νὰ ἀναμένεται, ὅτι αἱ κρατικαὶ δαπάναι διὰ τὴν παιδείαν καὶ τὴν δημοσίαν ὑγείαν θὰ ἀυξηθοῦν κατὰ τὴν προσεχῆ τετραετίαν, καὶ ὅτι θὰ πραγματοποιηθῆ ὠρισμένη ἀναδιανομὴ τοῦ εἰσοδήματος ὑπὲρ τῶν ἀπορωτέρων τάξεων. Ἐπομένως, εἶναι σκόπιμον νὰ ληφθοῦν μεγέθη κατώτερα τῶν περιεχομένων εἰς τὸν πίνακα 3.4.5. Οὕτω, ἡ καθαρὰ ἐγχώριος ἀποταμίευσις ἐλήφθη ὡς ἴση πρὸς 13.5% τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς διὰ τὴν περίοδον 1963-66. Ἐπ' αὐτῆς δὲ τῆς βάσεως ὑπελογίσθη τὸ ὕψος τῆς ἀπαιτουμένης συνολικῆς ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως διὰ τὴν τετραετίαν.

ΠΙΝΑΞ 3.4.5. Περιεχόμενον τῶν πινάκων Α - 6.

(Δι' ὅλα τὰ προγράμματα τῶν ὁποίων ἡ συμμετοχὴ τῆς μεταποιήσεως εἰς τὸ Ἀκαθάριστον Ἐγχώριον Προϊὸν ἰσοῦται πρὸς 27%).

Ἔτος	S _p * %	S _g * %	Σύνολον
1963	10.1	3.2	13.3
1964	10.5	3.3	13.8
1965	10.9	3.4	14.3
1966	11.3	3.5	14.8

* Ποσοστὸν τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐγχωρίου Προϊόντος.

Αἱ ἐκτιμήσεις τῶν ἐτησίων ἀναγκῶν εἰς ἐξωτερικὴν χρηματοδότησιν ἐμφανίζονται εἰς τὸν πίνακα 3.4.4 καὶ μολονότι κάπως συντηρητικαὶ (ἐν συγκρίσει μὲ τὰ μεγέθη τοῦ

* Ἐξυπακούεται βεβαίως ὅτι αἱ ἐν λόγῳ προβλέψεις δὲν θὰ εἶναι ἱκανοποιητικαί, ἐφ' ὅσον λάβουν χώραν βασικαὶ διαρθρωτικαὶ μεταβολαί.

πίνακος Α - 6), υπογραμμίζουν τὸ γεγονός, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ Ἑλλάς ἐπαρουσίασεν ὑψηλὴν σχετικῶς ἐγχώριον ἀποταμιευτικὴν ἱκανότητα. **

Ἐτήσιος ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος (1963 ἔτος βάσεως), ἴσος περίπου πρὸς τὸν πραγματοποιηθέντα κατὰ τὴν παρελθοῦσαν δεκαετίαν, ἀντιστοιχεῖ πρὸς ποσοστὸν 23% τῶν ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος (εἰς τιμὰς συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς), δηλ. ἴσον πρὸς τὸ ποσοστὸν τοῦ 1961. Ἐὰν τοῦτο ληφθῆ ὡς τὸ κατώτατον ἀποδεκτὸν ποσοστὸν, προκύπτει ὅτι ἀπαιτεῖται κατ' ἐλάχιστον ἐτησίως ἐξωτερικὴ χρηματοδότησις τῆς τάξεως τῶν 130 ἑκατ. \$ περίπου.

Συγκεκριμένως, διὰ τὴν περίοδον 1963 - 66 καὶ διὰ τὸ πρόγραμμα 23 - 27 ($S = 23\%$ καὶ ἡ συμμετοχὴ τῆς μεταποιήσεως = 27%), ἡ ἀπαιτούμενη ἐξωτερικὴ χρηματοδότησις ἀνέρχεται εἰς 520 ἑκατ. \$ ἢ 4% τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος (εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς) δι' ὅλοκληρον τὴν περίοδον. Τὸ ὕψος τοῦτο εὐρίσκεται ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς διεθνοῦς πείρας (ἴδε U.N. World Economic Survey, 1960, σ. 65). Ἀκόμη καὶ ἐν φιλόδοξον πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ὡς τὸ (23.5 - 25) — 27 ($S = 23.5 - 25\%$ διὰ τὴν περίοδον 1963 - 1970 καὶ συμμετοχὴ τῆς μεταποιήσεως = 27%) εἶναι λογικόν, διότι τὸ συνδεδεμένον μὲ τὸ πρόγραμμα τοῦτο συνολικὸν ὕψος ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως ἀνέρχεται εἰς 640 ἑκατ. \$ ἢ 5% τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος (εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς) διὰ τὴν περίοδον 1963 - 66.

** Εἶναι δυνατόν νὰ ἀναμένωνται διαρθρωτικαὶ τινες ἀλλαγαὶ ἐν σχέσει πρὸς τὴν κρατικὴν ἀποταμίευσιν ὡς ἀποτέλεσμα τῆς συνδέσεως τῆς χώρας μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινὴν Ἀγοράν. Διὰ τὴν τετραετίαν 1963 - 1966 ἡ ἐπίπτωσις τῆς συνδέσεως ἐπὶ τῶν δημοσιονομικῶν τῆς χώρας δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀναμένεται ὅτι θὰ εἶναι λίαν σημαντικὴ.

Ούτω, και τὰ δώδεκα προγράμματα πληροῦν κατ' ἀρ-
 χὴν τὸ κριτήριον τοῦ πραγματοποιησίμου ὡς πρὸς τὸ ὕψος
 τῆς χρηματοδοτήσεως καὶ συνεπῶς ἡ Ἑλλάς πρέπει νὰ εἶναι
 εἰς θέσιν νὰ ἐπιτύχη ἐτήσιον ρυθμὸν αὐξήσεως τοῦ ἀκαθαρί-
 στου ἐγχωρίου προϊόντος τῆς ἐκ 6.5% ἕως 6.8% (1963 ἔτος
 βάσεως) ἢ ἀπὸ 6.2% ἕως 6.5% (ἔτος βάσεως 1961). Οἱ ρυ-
 θμοὶ οὗτοι θὰ ἀπαιτοῦν ἐτήσιον ὄγκον ἀκαθαρίστων ἐπενδύ-
 σεων παγίου κεφαλαίου ἐκ 6.4% ἕως 7.6% (ἔτος βάσεως
 1963), ἢ ἀπὸ 5.8% ἕως 7.2% (ἔτος βάσεως 1961), ἐξαρτω-
 μένων ἐπίσης εἰς ἐκάστην περίπτωσιν καὶ ἐκ τῆς συμμετοχῆς
 τῆς μεταποιήσεως εἰς τὸ ἀκαθαρίστον ἐγχώριον προϊόν (εἰς
 τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς) (ἴδε πίνακα 3.3.4). Δέον
 παρὰ ταῦτα νὰ τονισθῇ ὅτι, προκειμένου περὶ τῆς Ἑλλά-
 δος, ἡ ἐξωτερικὴ χρηματοδότησις ἀνῆλθεν κατὰ μέσον ὄρον
 εἰς 3.6% τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος (εἰς τιμὰς
 συντελεστῶν παραγωγῆς) κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιό-
 δου 1953 - 60. (ἴδε πίνακα Α - 1.3). Φαίνεται λοιπὸν ὅτι,
 ἡ διατήρησις τοῦ ὕψους τούτου εἰς τὸ μέλλον, θὰ ἐπιτρέψῃ
 εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ πολὺ, ρυθμὸν
 αὐξήσεως τοῦ ἐγχωρίου προϊόντος τῆς ἐκ 6.5% (ἔτος βά-
 σεως 1963). Ὡς ἐτονίσθη ἀνωτέρω, τὸ ποσοστὸν τοῦτο
 ἀντιστοιχεῖ περίπου εἰς ἀναλογίαν 23% μεταξύ ἀκα-
 θαρίστων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου καὶ ἀκαθαρί-
 στου ἐγχωρίου προϊόντος (εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγω-
 γῆς). Προκύπτει, οὕτω τὸ λογικὸν συμπέρασμα ὅτι τὸ
 ἐλάχιστον ἀποδεκτὸν πρόγραμμα (μὲ βάσιν τὸ $S = 23%$)
 ἐνδέχεται νὰ εἶναι ἐπίσης τὸ ἀνώτατον πραγματοποιησίμου
 τοιοῦτον, ἐφ' ὅσον αἱ προβλέψεις μας περὶ τοῦ ὕψους τῆς
 ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως δὲν εἶναι μᾶλλον αἰσιόδοξοι.
 Μὲ βάσιν τὸ 1961, τοῦτο συνεπάγεται ἐτήσιον
 ρυθμὸν αὐξήσεως τῶν ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων παγίου κε-
 φαλαίου μεταξύ 5.8% καὶ 6.0% (ἀναλόγως τοῦ ἐκάστοτε
 ὕψους συμμετοχῆς τῆς μεταποιήσεως) καὶ ρυθμοῦ αὐξή-
 σεως ἐκ 6.2% τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος εἰς

τιμὰς συντελεστοῦ παραγωγῆς.

Τὸ ἐὰν καὶ κατὰ πόσον εἰς τὴν πραγματικότη-
τα θὰ ἐξευρεθῇ ἡ ἐξωτερικὴ χρηματοδότησις τῆς τάξεως
τῶν 520 ἕως 640 ἑκατ. \$ διὰ τὴν περίοδον 1963 - 66, θὰ
ἐξαρτηθῇ τόσον ἐκ τῆς σοβαρότητος, μετὰ τῆς ὁποίας ἀνα-
λαμβάνεται εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἐκτέλεσις τοῦ προγράμματος
οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ὅσον καὶ ἐκ τῆς στάσεως τῶν ξέ-
νων κυβερνήσεων, τῶν διεθνῶν ὀργανισμῶν χρηματοδοτή-
σεως καὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἔναντι τῆς Ἑλλάδος,
ὡς καὶ ἐκ τῆς ἐκτιμῆσεως τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων
τῆς χώρας.*

Βεβαίως, ἀνεπάρκεια εἰς τὴν χρηματοδότησιν ἐκ τοῦ
ἐξωτερικοῦ δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἀναδειχθῇ εἰς ἀπο-
φασιστικὸν κώλυμα διὰ τὴν ἐπίτευξιν ἐπιθυμητῶν ρυθ-
μῶν ἀναπτύξεως. Ἡ ἐγκώριος ἀποταμίευσις εἶναι μίᾳ
μεταβλητῇ δυναμένη νὰ ἐπηρεασθῇ ἐντὸς ὀρισμένων
ὀρίων διὰ καταλλήλου οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Δὲν πρέπει
ὅμως νὰ παραβλεφθῇ καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἀνεπάρκεια ξέ-
νης χρηματοδοτήσεως δύναται νὰ καταστῇ κώλυμα μέσῳ
τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν.

---

* Ἐχει ἤδη ὑποδειχθῇ, ὅτι ἡ εἰς δολλάρια ἀπαιτούμενη χρηματο-
δότησις ἔχει ὑπολογισθῇ ἐκ σταθερῶν (1954) δραχμῶν. Ἴνα εὑρε-
θῇ ἡ «ἀναμενομένη» τρέχουσα ἀξία διὰ τὴν περίοδον 1963 - 66 ἀπαι-
τοῦνται εἰδικαὶ ὑποθέσεις καὶ εἰς ἕκαστος ἐρευνητῆς δύναται νὰ προ-
τεῖν τὰς εἰδικὰς του. Συμφώνως πρὸς τὰς ἰδικὰς μας ἐκτιμῆσεις, ἡ
εἰς δολλάρια ἀπαιτούμενη χρηματοδότησις εἰς τρεχούσας τιμὰς (διὰ
τὴν ὑπὸ συζήτησιν περίοδον), θὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ 118% ἕως 125% τῆς
ἀντιστοιχοῦ χρηματοδοτήσεως εἰς σταθερὰς τιμὰς.

V

Τὸ πραγματοποιήσιμον τῶν προγραμμάτων : Τὸ κριτήριον τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν

Τὰ πορίσματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν ὡς κριτηρίου τοῦ βαθμοῦ πραγματοποιήσεως τῶν προγραμμάτων, περιλαμβάνονται εἰς τοὺς πίνακας Α - 7.1, Α - 7.2 καὶ 3.5.1 ἕως καὶ 3.5.4. Αἱ προβλέψεις περὶ τοῦ ὕψους τῶν εἰσαγωγῶν (ἀγαθῶν μόνον) ὑπελογίσθησαν διὰ τῆς μεθόδου τῶν ἐλαχίστων τετραγώνων ἐπὶ τοῦ ἀκαθάριστου ἐγχωρίου προϊόντος (εἰς τιμὰς συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς) διὰ τὰ ἔτη 1954 - 1961 διὰ τὰς ἐξῆς κατηγορίας : Εἰσαγωγὰι γεωργικῶν προϊόντων καὶ βιομηχανικῶν μὲ περαιτέρω ὑποδιαίρεσιν εἰς καταναλωτικὰ ἀγαθὰ, ἐνδιάμεσα καὶ κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ. Ὑπελογίσθη ἐπίσης ἡ προβλεπομένη διαμόρφωσις τῶν καθαρῶν ἀδήλων πόρων (ὡς συνάρτησις τοῦ χρόνου). Τὰ χρησιμοποιηθέντα στοιχεῖα προσημύσθησαν τιμαριθμικῶς. Ὁ πίναξ 3.5.1 περιλαμβάνει τὰ σχετικὰ στοιχεῖα τῆς βασικῆς ἐργασίας. Αἱ θεωρητικαὶ τιμαὶ ἦσαν λίαν ἱκανοποιητικαί, παρὰ τὸν περιορισμένον ἀριθμὸν τῶν παρατηρήσεων.

Ἡ πρόβλεψις διὰ τὸ 1963 - 66 περιέχεται εἰς τὸν πίνακα 3.5.2. Ἡ στήλη τῶν εἰσαγωγῶν (M) περιλαμβάνει τὴν εἰσαγωγὴν ὑπηρεσιῶν, λαμβανομένην ὡς 10% τῶν εἰσαγομένων ἀγαθῶν. Ἰδιαιτέρας σημασίας εἶναι ἡ τελευταία στήλη τοῦ πίνακος 3.5.2, διότι ἀναγράφει τὰς ἀπαιτούμενας ἐξαγωγὰς ἢ καὶ ὑποκατάστασιν εἰσαγωγῶν δι' ἕν ἕκαστον τῶν τεσσάρων προγραμμάτων 21 - 27, 22 - 27, 23 - 27 καὶ (23.5 - 25) - 27. Αἱ τιμαὶ τῆς στήλης Χr/Ms ἐλήφθησαν

ΠΙΝΑΞ 3.5.1. Παράμετροι εξισώσεων παλινδρομήσεως εισαγωγών: $M_j = a_j + b_j Y_D$
(Αποπληθωρισθείσα σειρά διὰ τὴν περίοδον 1954 - 61)

No.	Τομείς	a		b	r ²	Sb	'Αποπληθωριστής**
		α	β				
1.	'Αγροτικά προϊόντα	-1837	0.0473	0.005	0.9465		(0)
2.	Βιομηχανικά προϊόντα	-6220	0.2810	0.023	0.9614		
	α Καταναλωτικά	-318.5	0.0425	0.006	0.8894		(0,6,2)
	β 'Ενδιάμεσα	-1687.6	0.1146	0.011	0.9468		(6,5)
	γ Κεφαλαίουχικά	-4226.3	0.1241	0.012	0.9475		(7,6)
3.	Σύνολον εισαγωγῶν ἀγαθῶν	-8070.0	0.3285	0.025	0.9659		(0-9)
4.	Καθαροὶ ἀθροιστὴ πόροι*	3135.0	706.6	60.300	0.9544		

* Προβολὴ ὡς πρὸς τὸν χρόνον.

** Δεῖκται μέσης ἀξίας εισαγωγῶν, κατηγορία ἀγαθῶν.

Πηγή: Δελτία Ἐθνικοῦ Ἐμπορίου Ε.Σ.Υ.Ε.

ΠΙΝΑΞ 3.5.2. Προβολὴ ἐξαγωγῶν καὶ εισαγωγῶν ἢ υποκατάστασις αὐτῶν διὰ τὴν τετραετίαν 1963 - 1966 καὶ τὸ ἔτος 1966 (ἀποπληθωρισθεῖσα σειρά).

No.	Προγράμματα	M*		I _s **		F _s		X _r / M _s ***	
		1963 - 66	1966	1963 - 66	1966	1963 - 66	1966	1963 - 66	1966
		Μέσος	Μέσος	Μέσος	Μέσος	Μέσος	Μέσος	Μέσος	Μέσος
1.	21-27	824	922	352	387	70	79	402	456
2.	22-27	828	931	352	387	100	110	376	434
3.	23-27	833	939	352	387	130	142	351	410
4.	(23.5 - 25)-27	835	944	352	387	160	182	323	375

* Παραστῆ τὴν ἀξίαν τῶν εισαγομένων ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν.

** Παραστῆ τοὺς καθαροὺς ἀθροιστὴ πόρους.

*** X_r / M_s Παραστῆ τὰς ἐξαγωγὰς καὶ εισαγωγὰς ἢ υποκατάστασιν αὐτῶν.

Πηγή: Πίνακες Α-7.1, 3.4.4.

ΠΙΝΑΞ 3.5.3. Προβολή εξαγωγών και εισαγωγών ή υποκατά-
 στασις αὐτῶν ὡς ποσοστὰ τοῦ Ἀκαθάριστου Ἐγχωρίου προϊόντος
 εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς 1963 - 1966, 1966

Εἰς σταθερὰς τιμὰς

No.	Προγράμματα	M : Y _D		X _r / M _s : Y _D	
		1963 - 66 %	1966 %	1963 - 66 %	1966 %
1	21 -27	26.60	27.38	12.98	13.54
2	22 -27	26.62	27.44	12.09	12.79
3	23 -27	26.67	27.46	11.24	11.99
4	(23.5 - 25)-27	26.69	27.48	10.32	10.92

Πηγή : Πίναξ 3.5.2.

ΠΙΝΑΞ 3.5.4 Εἰσαγωγὰι καὶ ἐξαγωγὰι ὡς ποσοστὸν τοῦ Ἀκαθα-
 ρίστου Ἐγχωρίου προϊόντος εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς
 Εἰς τρεχούσας τιμὰς

Ἔτη	M* : Y _D	X : Y _D
1954	19.36	10.03
1955	19.71	11.22
1956	20.26	9.94
1957	21.73	10.69
1958	21.81	10.35
1959	19.05	9.09
1960	19.89	8.36
1961	19.82	8.51

* Ἀξία εἰσαγωγῶν ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν, ἄνευ πλοίων.

Πηγή : Ἐθνικοὶ Λογαριασμοὶ τῆς Ἑλλάδος Νο. 9. Διὰ τὰ ἔτη
 1958 - 1961 ἐγένετο χρῆσις ἀναθεωρηθέντων ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως
 Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν στοιχείων.

ἐκ τῆς ἐξῆς ἐκφράσεως : $M - I_s - F_s = X_r / M_s$. Διὰ τὸ M καὶ I_s (ἐνθα I_s παριστᾷ τοὺς προβλεπομένους καθαροὺς ἀδήλους πόρους), ἐχρησιμοποιήθησαν προβληθεῖσαι τιμαί. Προκειμένου περὶ F_s (ἦτοι καθαρῶν μεταβιβάσεων κεφαλαίων πλέον καθαρὸς ἐξωτερικὸς δανεισμός), ἐχρησιμοποιήσαμεν τὰ δεδομένα τῆς ἀπαραιτήτου χρηματοδοτήσεως τοῦ προγράμματος, ὡς ὑπελογίσθησαν διὰ τοῦ πρώτου κριτηρίου (πρβλ. σ. 81). Οὕτω, διὰ τὸ πρόγραμμα 23 - 27 ($S = 23\%$ καὶ συμμετοχὴ τῆς μεταποιήσεως ἴση πρὸς 27%), αἱ ἀπαιτούμεναι μέσαι ἐτήσiai ἐξαγωγαι ἢ καὶ ἡ ὑποκατάστασις εἰσαγωγῶν ἢ ἀμφοτέρα διὰ τὴν περίοδον 1963 - 66 ἀνέρχονται περίπου εἰς 350 ἑκατ. \$ ἐνῶ, διὰ τὸ 1966 προσεγγίζουν τὸ ὕψος τῶν 410 ἑκατ. \$ * Τοιοῦτοτρόπως, διὰ τὴν περίοδον 1963 - 66, αἱ εἰσαγωγαι ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν ἐκτιμῶνται, κατὰ μέσον ὄρον, εἰς ὀλιγώτερον τοῦ 27% , ἐνῶ αἱ ἀπαραίτητοι ἐξαγωγαι ἢ καὶ ἡ ὑποκατάστασις εἰσαγωγῶν ὑπολογίζονται εἰς κατὰ τι μεγαλύτερον τοῦ 11% ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος (εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς). Τὸ ὑπὸ τὰ στοιχεῖα (23.5 - 25) - 27 πρόγραμμα φαίνεται ὅτι εἶναι κατὰ τι εὐκολώτερον νὰ πραγματοποιηθῇ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν. Διὰ τὴν περίοδον 1963 - 66 τὸ ὕψος τῶν ἀπαιτουμένων ἐξαγωγῶν ἢ καὶ τῆς ὑποκαταστάσεως εἰσαγωγῶν, ἀνέρχεται περίπου εἰς 325 ἑκατ. \$, φθάνει δὲ μέχρι τοῦ ἐπιπέδου τῶν 375 ἑκατ. \$ τὸ 1966. Συνεπῶς, διὰ τὴν τετραετῆ περίοδον τὸ μέσον ὕψος τῶν εἰσαγωγῶν ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν ὑπολογίζεται εἰς κατὰ τι ὀλιγώτερον τοῦ 27% , ἐνῶ τὸ ὕψος

---

* Δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὰ προκύπτοντα ἐκ τῶν ὑπολογισμῶν τούτων στοιχεῖα ἔχουν προσαρμοσθῆ τιμαριθμικῶς. Πρέπει ἐπίσης νὰ σημειωθῇ ὅτι, αἱ προβλέψεις αὗται δὲν λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐκ τῆς συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς συνεπαγόμενας διαρθρωτικὰς μεταβολάς. Ἐφ' ὅσον ὅμως, αἱ προβλέψεις δὲν ἐπεκτείνονται πέραν τοῦ 1966, τὸ στοιχεῖον τοῦτο δὲν λαμβάνει ἀνησυχητικὰς διαστάσεις.

των απαιτούμενων εξαγωγών ἢ καὶ ὑποκαταστάσεως εισαγωγῶν ἐκτιμᾶται ὅτι θὰ ὑπερβῆ ἑλαφρῶς τὸ 10% τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος (εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς). Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι, τὸ ὕψος τῆς ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως διὰ τὸ πρόγραμμα (23.5 - 25) - 27, ἀνέρχεται εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν 160 ἑκατομ. \$, ἐνῶ διὰ τὸ πρόγραμμα 23 - 27 εἰς 130 ἑκατ. \$. Τοιοῦτοτρόπως, ἐὰν ἐπικρατήσουν τελικῶς αἱ σχετικαὶ ἀπαισιόδοξοι προβλέψεις περὶ τοῦ ὕψους ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως, τότε (ἀπὸ ἀπόψεως τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν ἐπενδύσεων), ἐνδέχεται νὰ μὴ εἶναι πραγματοποιήσιμον τὸ ὑπὸ τὰ στοιχεῖα (23.5 - 25) - 27 πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Οἱ πίνακες 3.5.3 καὶ 3.5.4 ἐπιτρέπουν τὴν σύγκρισιν μεταξὺ τῶν ἱστορικῶς διαμορφωμένων καὶ τῶν απαιτούμενων ὑπὸ τῶν προγραμμάτων Χρ/Μs. Ἐκ τῆς συγκρίσεως ταύτης προκύπτουν τρεῖς παρατηρήσεις : 1) Ὅτι εἶναι μὲν δυνατὸν ἀλλὰ ἀπαιτοῦνται σημαντικαὶ προσπάθειαι λόγῳ τῆς μὴ ἱκανοποιητικῆς διαμορφώσεως τῶν ἑλληνικῶν εξαγωγῶν κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθόν — νὰ ἱκανοποιηθοῦν αἱ ἐκ τοῦ προγράμματος 23 - 27 ἀπαιτούμεναι εξαγωγαὶ ἢ καὶ ἡ ὑποκατάστασις τῶν εισαγωγῶν. 2) Τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου ἐκ 16% ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος (εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς) εἶναι μᾶλλον ἀνησυχητικόν. Δὲν εἶναι δυνατὸν ἢ Ἑλληνικὴ Οἰκονομία νὰ στηρίζεται ἐπ' ἀόριστον ἐπὶ τῆς εἰσροῆς τῶν ἀδήλων πόρων καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κεφαλαίου διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ σοβαροῦ τούτου ἀνοίγματος. 3) Ὑφίσταται πράγματι θέμα ἰσοζυγίου πληρωμῶν διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Οἰκονομίαν, τὸ ὅποιον βασικῶς εἶναι, ἐν τούτοις, διαρθρωτικὸν πρόβλημα. Τοῦτο ἐπιβάλλεται νὰ ἀντιμετωπισθῆ κατὰ ριζικὸν τρόπον ἀντὶ διασπασμωδικῶν μέτρων ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε περιστάσεων. Ἡ προτεινομένη ἔμφασις εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας, ταῦτοχρόνως μὲ τὴν δημιουργίαν νέας συνθέσεως

προϊόντων, πρὸς μείωσιν τῆς ἀδυναμίας τοῦ μηχανισμοῦ κατανομῆς τῶν συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς, τὴν βελτίωσιν τῶν ἐπιπέδων μορφώσεως καὶ τῆς δημιουργίας τάξεως ἐπιχειρηματιῶν, θὰ προωθήσουν τὴν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν.

Εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ τονισθῇ ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὸ κριτήριον τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν, ἅπαντα τὰ προγράμματα εἶναι κατ' ἀρχὴν πραγματοποιήσιμα, ἂν καὶ ὅλα ἀπαιτοῦν προσπάθειαν, προεργασίαν καὶ συνέπειαν. Τοῦτο ἐν μέρει ὀφείλεται εἰς τὴν μέθοδόν μας τοῦ ὑπολογισμοῦ, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ ἀπαιτουμένη ἐξωτερικὴ χρηματοδότησις προσδιορίζεται δι' ἓνα ἕκαστον πρόγραμμα ὡς ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἀπαιτουμένων ἐπενδύσεων καὶ τῆς ἐγχωρίου ἀποταμιεύσεως. Ἐν τούτοις, ὀφείλεται ἐν μέρει καὶ εἰς τὴν ἐξόχως εὐμενῆ διάρθρωσιν (σύνθεσιν) τῶν ἀδήλων πόρων τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὅποιοι κατὰ τὸ παρελθὸν ὑπῆρξαν ὁ ἀπὸ μηχανῆς Θεός.

VI

Τὸ πραγματοποιήσιμον τῶν προγραμμάτων : Τὸ κριτήριον τῆς ζητήσεως καὶ προσφορᾶς ἐργασίας *

Οἱ πίνακες 3.6.1, 3.6.2 καὶ Α - 8.1 μέχρι καὶ Α - 8.4, περιλαμβάνουν τὰς σχετικὰς ἐκτιμήσεις καὶ πορίσματα. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ κριτηρίου τῆς ζητήσεως καὶ προσφορᾶς ἐργασίας, ἐγένετο εἰς δύο μόνον προγράμματα, δηλ. ὑπὸ τὰ στοιχεῖα 23 - 27 καὶ (23.5 - 25) - 27, καὶ μόνον διὰ τὸ τελικὸν ἔτος 1972. Τρία διάφορα μεγέθη προσφορᾶς ἐργατικῶν χειρῶν ὑπελογίσθησαν διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ συντελεστοῦ μεταναστεύσεως ἀπὸ 0.3 % (προφανῶς λίαν χαμηλὸς) εἰς 0.6% (πιθανῶς λίαν ὑψηλός). Προέκυψαν ὡσαύτως τρία διάφορα μεγέθη ζητήσεως ἐργατικῶν χειρῶν διὰ τῆς μεταβολῆς (πρὸς τὰ ἄνω καὶ πρὸς τὰ κάτω) τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῆς καθαρᾶς προστιθεμένης ἀξίας κατ' ἀπασχολούμενον εἰς τοὺς παραγωγικοὺς τομεῖς, ὁ ὁποῖος ἴσχυσεν κατὰ τὴν δεκαετίαν 1951 - 1961.

Ὁ πίναξ 3.6.2 δεικνύει ὅτι κατάστασις σχεδὸν πλήρους μέχρι ὑπερπλήρους ἀπασχολήσεως, [ἐπιτρεπομένου ἑνὸς ποσοστοῦ διακινητικῆς (Frictional) ἀνεργίας 3%] θὰ προκύψῃ ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ παραγωγικότης τῆς ἐργασίας παραμένει εἰς τὰ αὐτὰ ἐπίπεδα τῆς δεκαετίας 1951 - 1961 καὶ ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ δὲν εἶναι μικρότερος τοῦ 0.9% ἑτησίως. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς τὸ πρόγραμμα 23 - 27 ἐπιτρέπει διακινητικὴν ἀνεργίαν κατὰ τι

---

* Ὁ ὅρος «προσφορὰ ἐργασίας» δέον νὰ ἐκληφθῇ ὡς «διαθέσιμος ἐργασία».

άνωτέραν τοῦ 3 0/0, ἐνῶ τὸ πρόγραμμα (23.5 - 25) - 27 παρέχει μικρότερον περιθώριον διακινητικῆς ἀνεργίας.

Ἐργατικὸν πλεόνασμα πέραν τοῦ 3% θὰ προκύψῃ τὸ 1972 μόνον ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις ὅτι, ἡ καθαρὰ προστιθεμένη ἀξία κατ' ἀπασχόλησιν θὰ αὐξηθῇ μὲ ρυθμὸν ταχύτερον τοῦ ἐπιτευχθέντος κατὰ τὴν προηγουμένην δεκαετίαν καὶ ὅτι ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ δὲν θὰ εἶναι μικρότερος τοῦ 0.7% ἐτησίως. Οὕτω ἀναλόγως τοῦ ἐπιλεχθησομένου προγράμματος, τὸ ἐργατικὸν πλεόνασμα (καὶ ἐπιτρεπομένης διακινητικῆς ἀνεργίας 3%) θὰ κινηθῇ μεταξὺ τῶν 240.000 - 50.000. Ἐὰν ἐν τούτοις ὁ ρυθμὸς μεταναστεύσεως συνεχισθῇ μὲ ρυθμὸν ἴσον πρὸς τὸν πραγματοποιηθέντα τὸ 1960 - 1961, τὸ ἐργατικὸν πλεόνασμα θὰ ἐκλείψῃ ἀκόμη καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἡ παραγωγικότης τῆς ἐργασίας θὰ εἶναι κατὰ τι μεγαλύτερα ἐκείνης τῆς προηγουμένης δεκαετίας.

Ἐν τέλει στενότης ἐργασίας θὰ προκύψῃ τὸ 1972, ἐὰν ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῆς καθαρᾶς προστιθεμένης ἀξίας κατὰ ἀπασχολούμενον κινηθῇ εἰς ἐπίπεδα μικρότερα ἐκείνων τῆς δεκαετίας 1951 - 61.

Εἶναι ἐπίσης ἐμφανὲς ὅτι θὰ προκύψῃ σπάνις ἀρρένων ἐργατῶν σχεδὸν ὑπὸ οἰανδήποτε παραδεκτὴν ὑπόθεσιν ἀναφερομένην εἰς τὸν τύπον τοῦ υἱοθετουμένου προγράμματος, εἰς τὸν ρυθμὸν αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ καὶ εἰς τὴν παραγωγικότητα τῆς ἐργασίας. Τοῦτο θὰ ἀνατρέψῃ τὴν ὑφιστάμενην σχέσιν ἀρρένων καὶ θηλέων εἰς τὸ ἐργατικὸν δυναμικὸν τῆς χώρας, ἥτις κατὰ τὸ 1961 ἦτο 50 πρὸς 100 καὶ ἐπεξετάθη ὡς τοιαύτη μέχρι τοῦ 1972.

Τὰ προκύπτοντα συμπεράσματα εἶναι μᾶλλον ἐκπληκτικά. Οὕτω τὸ πλεονάζον ἐργατικὸν δυναμικὸν θὰ ἐξακολουθῇ νὰ ὑφίσταται μέχρι τοῦ 1972 μόνον, ὑπὸ τὴν προϋποθέσιν ὅτι, ἡ κατ' ἀπασχολούμενον καθαρὰ προστιθεμένη ἀξία θὰ αὐξηθῇ κατὰ τὴν προσεχῆ δεκαετίαν ταχύτερον τῆς παρελθούσης, καὶ ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι τὸ ἐτήσιον ποσο-

ΠΙΝΑΞ 3.6.1. Συνολικός πληθυσμός, 15-64 ετών 1966, 1972.

Ἐκτιμήσεις βασισόμενες ἐπὶ τριῶν διαφόρων ὑποθέσεων ὡς πρὸς τὸν ἀναμενόμενον ρυθμὸν αὐξήσεως
τοῦ πληθυσμοῦ μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1961 - 1972. (Εἰς χιλιάδας ἀτόμων)

	1966	1972	Μέση ἔτησια αὐξήσις 1961 - 1972
Ρυθμὸς αὐξήσεως 0.9%			
(ρ.γ. 1.9%, ρ.θ. 0.7%, κ.ρ.μ. 0.3%)			
Συνολικὸς πληθυσμὸς.....	8,795	9,300	81.0
Πληθυσμὸς 15-64.....	5,670	5,897	88.6
ἄρρενες	2,760	2,865	18.7
θῆλεις	2,910	3,032	19.9
Ρυθμὸς αὐξήσεως 0.7%			
(ρ.γ. 1.9%, ρ.θ. 0.8%, κ.ρ.μ. 0.4%)			
Συνολικὸς πληθυσμὸς.....	8,704	9,075	61.0
Πληθυσμὸς 15-64	5,624	5,772	27.5
ἄρρενες	2,729	2,786	11.7
θῆλεις	2,892	2,986	15.8
Ρυθμὸς αὐξήσεως 0.5%			
(ρ.γ. 1.9%, ρ.θ. 0.8%, κ.ρ.μ. 0.6%)			
Συνολικὸς πληθυσμὸς	8,612	8,875	43.0
Πληθυσμὸς 15-64	5,554	5,653	16.9
ἄρρενες	2,689	2,725	6.3
θῆλεις	2,865	2,928	10.6

Παρατηρήσεις άφορώσαι τούς ύπολογισμούς :

1. Έκτιμήσεις ληφθείσαι έκ δείγματος 2 % έκ τών δελτίων τής άπογραφής τού 1961 έχρησίμευσαν ώς βασική κατανομή τού πληθυσμού κατά φύλον και ηλικίαν διά τās προβολάς μας.
2. Ο ρυθμός γενήσεων έλήφθη ίσος πρός 1.9 % δηλαδή όλίγον κατώτερος τού παρατηρηθέντος μέσου ρυθμού κατά τó 1961 - 1971. Αύξησης τής γεννητικότητας έντος τών προσεχών 10 έτών είναι μάλλον άπίθανον νά συμβή, καθ' όσον ή άστυφιλία και ή έκβιομηχανίσεις όδηγούν εις οικογενειακά μικρότερου μεγέθους.
3. Έχρησιμοποιήθησαν δύο διάζευκτικοί ρυθμοί θανάτων, 0,7 % και 0,8 % . Ο τελευταίος είναι κατά τι άνώτερος τού μέσου παρατηρηθέντος κατά τήν τελευταίαν δεκαετίαν (0,7%).
4. Διά τόν ρυθμόν καθαράς μεταναστεύσεως έχρησιμοποιήθησαν τρεις διάφοροι αξίαι :
  - i) 0,3 % ίσον πρός τόν επικρατούντα ρυθμόν μεταναστεύσεως μεταξύ 1955-1959.
  - ii) 0,4 % ίσον πρός τόν μέσον τών έτών 1955 έως 1956.
  - iii) 0,6 % όλίγον κατώτερον τού μέσου τών δύο τελευταίων έτών.Υποθέτομεν ότι ένα ποσοστόν τών μεταναστών θά επιστρέφη κατ' έτος εις Ελλάδα, έφ' όσον ή κυρία μάζα τών μεταναστών κατευθύνεται πρós ευρωπαϊκάς χώρας.
5. Διά τήν κατανομήν τών θανάτων και μεταναστών κατά ηλικίαν και φύλον, ύπετέθη ότι ό μέσος τών τελευταίων 5 έτών θά ίσχύη και διά τήν επομένην δεκαετίαν.
6. ρ.γ. : ρυθμός γενήσεων
ρ.θ. : ρυθμός θανάτων
κ.ρ.μ. καθαρός ρυθμός μεταναστεύσεως.

στὸν μεταναστεύσεως θὰ εἶναι χαμηλότερον ἐκείνου τῶν ἐτῶν 1960 καὶ 1961. Ἐὰν ἡ παραγωγικότης κατὰ ἐργάτην διατηρήσῃ τὸν παρελθόντα ρυθμὸν, ἡ Ἑλλάς θὰ ἀντιμετωπίσῃ περὶ τὸ 1972 σχετικὴν στενότητα ἐργατικῶν χειρῶν. Ἐὰν ὅμως ἡ παραγωγικότης ὑστερήσῃ ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν παρελθόντα ρυθμὸν αὐξήσεως, τότε ἀναμένεται νὰ ἐκδηλωθῇ ἀνεπάρκεια εἰς τὴν προσφορὰν ἐργασίας.

Ἐξ Ἰσου ἐντυπωσιακαὶ εἶναι αἱ προτάσεις περὶ τῆς ἐφαρμοστέας πολιτικῆς ἐπὶ τῆς ἀπασχολήσεως, αἱ ὁποῖαι προκύπτουν ἐκ τῶν ὡς ἄνω διαπιστώσεων. Ἐφ' ὅσον ὁ φορεὺς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς πρέπει νὰ ἀναλάβῃ σύντονον προσπάθειαν βελτιώσεως τῆς ἀποδοτικότητος τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας, νὰ διατηρήσῃ ὑψηλοὺς ρυθμοὺς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ νὰ ἐπιτύχῃ οὐσιώδεις διαρθρωτικὰς μεταβολὰς ἐντὸς τῆς προσεχοῦς δεκαετίας, πρέπει πάσῃ θυσίᾳ καὶ διὰ παντὸς δυνατοῦ μέτρου νὰ ἀποθαρρύνῃ τὴν μετανάστευσιν. Προφανῶς, ἡ καταλληλοτέρα πρὸς τοῦτο πολιτικὴ συνίσταται εἰς τὴν ταχύτεραν δυνατὴν αὐξήσιν τοῦ ρυθμοῦ ἀπασχολήσεως, πᾶρμα τὸ ὁποῖον (δεδομένης τῆς ἀνάγκης νὰ ληφθοῦν ἀποφάσεις περὶ τῆς ἀποδοτικωτέρας κατανομῆς τῶν διαθέσιμων πόρων) σημαίνει τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιδιώξωμεν τὸ ταχύτερον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὑψηλοτέρου πραγματοποιησίμου ρυθμοῦ ἀναπτύξεως. Συνεπῶς, δέον νὰ τύχῃ ἀμέσου μελέτης πρόγραμμα, ὡς ἐκεῖνο ὑπὸ τὰ στοιχεῖα (23.5 - 25) - 27, ἢ ἔτι περισσότερον φιλόδοξον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπεκτείνεται εἰς τὰ πρῶτα 4 ἢ 5 ἔτη τῆς προσεχοῦς δεκαετίας.

Ἄλλ' ὅπως ἐτονίσθη ἤδη, τὸ κυριώτερον πρόσκομμα, ἐπὶ τοῦ μακροοικονομικοῦ ἐπιπέδου, διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοιοῦτου προγράμματος εἶναι ἡ ἐξασφάλις τῆς ἀπαιτούμενης ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως. Οὕτω, δεδομένης τῆς μέχρι τοῦδε διαμορφώσεως τῆς ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως, αἱ προβλεπόμεναί ἀνάγκαι καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο τὸ πρόγραμμά μας ὑπὸ τὰ στοιχεῖα (23.5 - 25) - 27, ἐνδέ-

χεται νά ικανοποιηθοῦν μᾶλλον δυσχερῶς.

Φυσικῶ τῷ λόγῳ, τὸ πρόβλημα τῆς μεταναστεύσεως δύναται νά ἀντιμετωπισθῇ καί κατ' ἄλλον τρόπον. Οὕτω, εἶναι σκόπιμον νά καταβληθοῦν προσπάθειαι ἐπαναπατρισμοῦ τῶν μεταναστῶν παραλλήλως πρὸς τὴν δημιουργίαν νέων εὐκαιριῶν ἀπασχολήσεως. Πρὸς τούτοις, ἐνδείκνυται νά ἀναληφθοῦν σχετικῶς βραχείας διαρκείας ἔργα ἀπορροφήσεως ἐργατικῶν χειρῶν (δημόσια ἔργα, ὁδοποιία κλπ.), καὶ ἡ προώθησις προγραμμάτων ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐργατῶν. Παρὰ ταῦτα, ἐν ὄψει τῆς προβλεπομένης διαμορφώσεως τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας τὸ 1972, εἶναι ἄσκοπον νά χρησιμοποιηθοῦν κριτήρια στρέφοντα κατ' ἀπόλυτον προτεραιότητα τὰς ἐπενδύσεις πρὸς δραστηριότητας ὑψηλῆς ἐντάσεως ἐργασίας.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπιβάλλεται νά διατυπωθοῦν δύο ἐπιφυλάξεις. Πρῶτον, ὅτι τὰ ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀγορὰν ἐργασίας χρησιμοποιηθέντα στατιστικὰ στοιχεῖα εἶναι σχετικῶς ἔλλιπῆ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπασχολουμένων προσώπων ἐπὶ τοῦ ὁποίου βασίζονται, ἀναφέρεται μόνον εἰς τὰ δύο ἔτη τῶν σχετικῶν ἀπογραφῶν (1951 καὶ 1961). Δὲν ὑπάρχουν ἐκτιμήσεις τοῦ συνολικοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως. Γενικῶς, ὑπάρχουν λόγοι νά πιστεῦη τις ὅτι, ἐὰν ὁ ἔλεγχος ἐβασίζετο ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως, παρὰ ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχοληθέντων, ἡ προβλεπομένη ἔλλειψις ἐργατικῶν χειρῶν διὰ τὸ 1972 θὰ εἶναι μικροτέρα. Τοιοῦτοτρόπως, ἡ ἐλαστικότης τῆς προσφορᾶς ἐργατικῶν χειρῶν πιθανὸν νά εἶναι ἀνωτέρα παρ' ὅσον προκύπτει ἐκ τῆς ποσοτικῆς μας μετρήσεως. Ὡς ἐκ τούτου, τὰ ἀνωτέρω πορίσματα πρέπει νά γίνουν δεκτὰ μετ' ἐπιφυλάξεως. Δεύτερον, ὅτι ἡ σχέσις προσφορᾶς καὶ ζήτησεως ἐργασίας ἐξητάσθη ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν πλέον συνολικὴν μορφήν. Ὡς ἐκ τούτου, δὲν ἐπεχειρήθη ὁ ὑπολογισμὸς τῆς μελλοντικῆς κατανομῆς τῶν διαθεσίμων ειδικοτήτων ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἀπαιτούμενας τοιαύτας, δι' ἐν ἕκαστον πρόγραμμα. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, ὑπάρχουν βάσιμοι

1. Έκτιμήσεις δια τὰ προγράμματα 23-27, (23.5-25)-27 και δια ρυθμούς πα-
ραγωγικότητας

α) κατωτέρων τών παρατηρηθέντων μεταξύ 1951 - 61 κατά 0.5

β) ΐσων πρὸς τοὺς παρατηρηθέντας μεταξύ 1951 - 61,

γ) άνωτέρων τών παρατηρηθέντων μεταξύ 1951 - 61 κατά 0.5.

	Σύνολον ("Άρρενες)	
I) Έτήσιος ρυθμός αύξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ 0.9%		
Προσφορά εργασίας	Σύνολον ("Άρρενες)	3,780 (2,520)
Διαφορά μεταξύ προσφορᾶς και ζητήσεως	Σύνολον ("Άρρενες)	
II) Έτήσιος ρυθμός αύξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ 0.7%		
Προσφορά εργασίας	Σύνολον ("Άρρενες)	3,680 (2,450)
Διαφορά μεταξύ προσφορᾶς και ζητήσεως	Σύνολον ("Άρρενες)	
III) Έτήσιος ρυθμός αύξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ 0.5%		
Προσφορά εργασίας	Σύνολον ("Άρρενες)	3,600 (2,400)
Διαφορά μεταξύ προσφορᾶς και ζητήσεως	Σύνολον ("Άρρενες)	

Σημείωσις : Ἡ προσφορά εργασίας τών άρρένων έλήφθη ΐση πρὸς τὸ 88% τοῦ
άρρενος πληθυσμοῦ 15 - 64 έτών. Ἡ προσφορά εργασίας τών γυναικῶν
έλήφθη ΐση πρὸς τὸ 50% τῆς προσφορᾶς εργασίας τών άρρένων. Ἰδὲ
πίνακα Α - 8.4.

ανάγκαι εις άπασχόλησιν διά τὸ ἔτος 1972

2. Διαφορὰ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως ἐργασίας δι' ἐκάστην τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων καὶ διά τρεῖς διαφόρους ἐκτιμήσεις τοῦ πληθυσμοῦ 15-64 ἀντιστοιχούντων εἰς ρυθμούς αὐξήσεως πληθυσμοῦ ἴσων πρὸς 0.9%, 0.7%, 0.5%.

(Εἰς χιλιάδας ἀτόμων)

Ἀνάγκαι εἰς άπασχόλησιν

Πρόγραμμα 23-27

Πρόγραμμα (23.5 - 25)-27

α	β	γ	α	β	γ
3,810 (2,560)	3,620 (2,430)	3,430 (2,300)	3,920 (2,630)	3,720 (2,500)	3,520 (2,370)
-30 (-40)	160 (90)	350 (220)	-140 (-110)	60 (20)	260 (150)
-130 (-110)	60 (20)	250 (150)	-240 (-180)	-40 (-50)	160 (80)
-210 (-160)	-20 (-30)	170 (100)	-320 (-230)	-120 (-100)	80 (30)

Οὐδεμία τροποποίησις ἐγένετο εἰς τὸν παρόντα πίνακα διά τὴν διαρθρωτικὴν ἀνεργίαν.

λόγοι νά πιστεύη τις, ὅτι θὰ ἐκδηλωθοῦν οὐσιώδεις ἐλλείψεις ἐργατικῶν χειρῶν εἰς ὠρισμένης κατηγορίας ειδικότητων πολὺ προτοῦ ἐμφανισθοῦν τὰ συμπτώματα τῆς γενικῆς στενότητος ἐργασίας.

VII

Συμπεράσματα

Είς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον ἐξητάσθη σειρά προγραμμάτων ἀρχομένη ἀπὸ τὰ σχετικῶς εὐχερῆ μέχρι καὶ δυσκόλως πραγματοποιήσιμα καὶ ἐφηρμόσθησαν τὰ κριτήρια πραγματοποιήσεως αὐτῶν ἐπὶ μακροοικονομικοῦ ἐπιπέδου.

Κατ' ἀρχὴν εἶναι πραγματοποιήσιμον καὶ τὸ πλέον φιλόδοξον τῶν ἐξετασθέντων προγραμμάτων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως (δηλ. τὸ ἀπαιτοῦν μὲ ἔτος βάσεως 1963, ἐτήσιον ρυθμὸν αὐξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος, εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς, 6.8%). Διεπιστώθη ὅτι, ἐπὶ τοῦ μακροοικονομικοῦ ἐπιπέδου, ὁ κυριώτερος ἄμεσος περιοριστικὸς παράγων, εἶναι τὸ ὕψος τῆς ἐξωτερικῆς χρηματοδότησεως. Ἐπὶ πενταετοῦς βάσεως (ἢ ὅποια εἶναι ἡ συνήθης περίοδος προγραμματισμοῦ), ἀπαιτεῖται ἐξωτερικὴ χρηματοδότησις τῆς τάξεως τῶν 800 ἑκατ. \$.*

Εἶναι ἀληθές, βεβαίως, ὅτι τὴν ἀνεπαρκῆ εἰσορὴν ἐξωτερικῆς χρηματοδότησεως δύναται νὰ ἀντισταθμίση ἡ ὑψιζήμενη ἐγχώριος ἀποταμίευσις. Λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν προσφάτων ἐξελίξεων τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας, δικαιολογεῖται τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ ἐπίπεδον τῆς ἐγχωρίου ἀποταμιεύσεως δύναται, εἰς περίπτωσιν ἀνάγκης, νὰ αὐξηθῆ κατὰ τι πέραν τῶν προβλεπομένων ἐπιπέδων διὰ τῆς καταλλήλου δημοσιονομικῆς καὶ νομισματικῆς πολιτικῆς.

---

* Ἐξωτερικὴ χρηματοδότησις εἰς «ἀναμενομένας» τρεχοῦσας τιμὰς ἐξ 950 ἑκατ. δολλαρίων περίπου, ἀντιστοιχεῖ εἰς τὰ 800 ἑκατ. δολλάρια. Ἡ προσφορὰ ἐργατικῶν χειρῶν ἐνδέχεται νὰ ἀποβῆ ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περισσότερον φιλοδόξου προγράμματος περὶ τὸ τέλος τῆς προσεχοῦς δεκαετίας, τοῦτο ὅμως οὐδὲν δικαιολογεῖ τὴν μὴ ἔναρξιν μὲ τὸν μεγαλύτερον πραγματοποιήσιμον ρυθμὸν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἀντιθέτως, ὡς ὑπεγράμμισθη προγενεστέρως, τοῦτο ἀκριβῶς ἐνδείκνυται νὰ γίνῃ.

Παρά ταῦτα, ἡ κάμψις τοῦ ὄγκου τῆς ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως κάτω τῶν προβλεπομένων ἐπιπέδων, θά προκαλέσῃ ἀναποφεύκτως δυσχερείας τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν, τοῦλάχιστον βραχυχρονίως. Ἐν ὄψει τῶν πιέσεων ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας ἐκ τῆς συνδέσεως τῆς μετὰ τῆς Ε.Ο.Κ., ἀποβαίνει ἀνέφικτος ἡ ἐφαρμογὴ περιορισμῶν ἐπὶ τῶν εἰσαγωγῶν εἰς ἣν ἔκτασιν θά ἀπετέλῃ λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου. Ὡς ἐκ τούτου, ἡ ἀνεπαρκὴς εἰσροὴ ξένης βοήθειας θά ἐξηνάγκαζε τὴν Ἑλλάδα νὰ πραγματοποιήσῃ προσθέτους ἐξαγωγὰς, αἱ ὁποῖαι δυσκόλως θά ἐπετυγχάνοντο καθὼς ἀποδεικνύει ἡ πρόσφατος σχετικὴ στασιμότης τῶν ἑλληνικῶν ἐξαγωγῶν.

Φαίνεται, λοιπόν, νὰ προκύπτῃ τὸ συμπέρασμα ὅτι, ἡ μεγαλύτερα βασικὴ ἀδυναμία τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας πηγάζει ἐκ τῆς στασιμότητος τῶν ἐξαγωγῶν. Παρ' ὅλον ὅτι, ἡ εἰσροὴ τῶν ἀδήλων πόρων δύναται νὰ σώσῃ τὴν κατάστασιν, ἡ Ἑλλάς πρέπει νὰ καταβάλλῃ μεγάλῃ ἐκτάσεως προσπάθειαν πρὸς βελτίωσιν τῶν ἐξαγωγῶν. Οὕτω, τὰ εἰδικὰ κριτήρια πρὸς ἐπιλογὴν τῶν ἐπενδύσεων εἰς συγκεκριμένας δραστηριότητας, δεόν νὰ περιλαμβάνουν, πλὴν τοῦ κριτηρίου τῆς συμβολῆς εἰς τὸ ὀριακὸν κοινωνικὸν προϊόν, καὶ τὸ κριτήριον τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν (ἐξαγωγαὶ ἢ ὑποκατάστασις εἰσαγωγῶν). Εἶναι περιττὸν νὰ τονισθῇ, ὅτι ἡ ἀπλῆ περίληψις τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν εἰς τὸ κριτήριον ἐπιλογῆς τῶν ἐπενδύσεων δὲν ἐξασφαλίζει αὐτομάτως τὴν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος. Ἡ διεύρυνσις τοῦ ἐμπορικοῦ ἐλλείμματος ἀποτελεῖ σύμπτωμα τῆς ἀντιοικονομικῆς κατανομῆς τῶν πόρων, ἡ ὁποία συνδέεται στενῶς μὲ τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν βιομηχανικῶν ἐπενδύσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως. Αἱ ἐπιδιωκόμεναι διαρθρωτικαὶ μεταβολαί, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνονται εἰς τὰ ἀνωτέρω διάφορα προγράμματα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνάγκην εὐρείας ἀνακατανομῆς τῶν ἐπενδύσεων. Φυσικά, ἀπὸ μικροοικονομικῆς σκοπιᾶς τὸ πρὸς πραγματοποιήσιν

ἔργον εἶναι τεράστιον, διότι πρέπει νὰ ἀναπτυχθοῦν μὲ ταχύτατον ρυθμὸν οἱ διαθέσιμοι πόροι, καὶ ἰδιαιτέρως ὁ ἀνθρώπινος παράγων. Ταύτοχρόνως, ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκονομία πρέπει νὰ ἀναδιοργανωθῆ ριζικῶς. Ὡς ἐκ τούτου, ἡ χάραξις τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς πρέπει νὰ ἐμπνέεται ἀπὸ τὰς ἀκολούθους ἀρχάς.

1) Πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῆ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Οἰκονομίαν ἐπιχειρηματικὴ δραστηριότης, καὶ μάλιστα εἰς εὐρεῖαν κλίμακα. Τοῦτο ἀποτελεῖ μερικῶς πρόβλημα ἀναπτύξεως τῶν ἐγχωρίων ἐπιχειρηματικῶν στελεχῶν καὶ τῆς προσελύσεως ξένης ἐπιχειρηματικῆς πείρας, κατὰ τὸ ἐνδιάμεσον διάστημα. Εἶναι ὅμως ἐπίσης καὶ θέμα σαφοῦς διαχωρισμοῦ μεταξὺ δραστηριοτήτων, διὰ τὰς ὁποίας εὐθύνεται πρωτίστως ὁ ἰδιωτικὸς ἐπιχειρηματικὸς τομεύς, καὶ ἐκείνων τῆς δικαιοδοσίας τοῦ κράτους ἢ τῶν ἡμικρατικῶν φορέων. Ὑπάρχει σημαντικὸς ἀριθμὸς ἀποφάσεων περὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας, αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται, ἢ δὲν πρέπει νὰ ἀφεθοῦν ἢ νὰ ἐπιρριφθοῦν ἐπὶ τοῦ ἰδιώτου ἐπιχειρηματίου. Τοιαῦται πρωτοβουλίαὶ περιλαμβάνουν πάσης φύσεως μέτρα ὀργανωτικὰ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν στόχων τοῦ προγράμματος καὶ τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν ἔμπειρον καὶ ἀφοσιωμένον σῶμα δημοσίων λειτουργῶν. Οὕτω, κατὰ κυριολεξίαν, ἡ πολιτικὴ ἡγεσία τῆς χώρας φέρει τὴν τελικὴν εὐθύνην τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

2) Πιεστικὴ εἶναι ἡ ἀνάγκη διὰ τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ ἰσχύοντος δυσκινήτου συστήματος τῶν κρατικῶν ρυθμίσεων ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Ὑπὸ μίαν ἔννοιαν, εἰς τὸ οἰκονομικὸν προσκλήνιον τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχει «υπερμετρος» δραστηριότης τοῦ κράτους, ἐνῶ ἐλαχίστη εἶναι ἡ ἔρευνα καὶ λίαν περιωρισμένος ὁ προγραμματισμός. Ἐπὶ πλεόν, ἐλλεῖπει σχεδὸν παντελῶς ὁ ὀργανωτικὸς μηχανισμὸς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαφόρων προγραμμάτων. Ἡ πληθώρα τῶν δημοσιονομικῶν, πιστωτικῶν καὶ ἀγορανομικῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ μεταβληθοῦν ἀποτόμως ἄνευ προειδο-

ποιήσεως, οὐδόλως συμβάλλει εἰς τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς ἰδιωτικῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος πρὸς τὰς ἐπιθυμητὰς κατευθύνσεις.

3) Ὅπουδήποτε ἀφίεται ὁ μηχανισμὸς τῆς ἀγορᾶς, δηλ. ἡ διαδικασία τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον τῆς κατανομῆς τῶν πόρων, πρέπει νὰ ἀφεθῆ νὰ λειτουργήσῃ ἀπροσκόπτως. Ἡ ἐπιβράβευσις τῆς ἐπιτυχίας πρέπει νὰ εἶναι ὑψηλή, ὅπως καὶ αἱ κυρώσεις διὰ τὴν ἀποτυχίαν. Ἐπιπλέον, πρέπει νὰ ἐλαττωθῶν ἐὰν ὄχι νὰ ἐξάλειφθῶν, οἱ φραγμοὶ ἐπὶ τῆς εἰσόδου τῶν νέων ἐπιχειρήσεων, οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐφθασαν εἰς ἀσυνήθη ὕψη. Οἱ «κεχορησμένοι» κλάδοι δραστηριότητος καὶ τὰ «κλειστὰ» ἐπαγγέλματα πρέπει νὰ ἐκτεθῶν εἰς τὴν ἀναμορφωτικὴν πίεσιν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ.

4) Ἡ κατὰ τομεῖς οἰκονομικῆς δραστηριότητος κατανομὴ τῶν πιστώσεων, πρέπει νὰ ἀντικατοπτρίξῃ τοὺς τεθέντας στόχους τοῦ προγράμματος, ἐνῶ ἡ ἐνδοκλαδικὴ κατανομὴ πρέπει νὰ ἐκφράξῃ τὴν συμβολὴν ἐκάστου ἔργου εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἰσορροπίαν τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν. Σκόπιμον εἶναι ὅπως τὰ κατὰ τομεῖς τῆς παραγωγῆς ἐξειδικευμένα πιστωτικὰ ἰδρύματα καὶ οἱ ἐντεταλμένοι ὀργανισμοὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος, ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐφαρμογῆς κοινωνικῶς ἐπωφελῶν κριτηρίων κατανομῆς τῶν κεφαλαίων καὶ προωθήσεως τῶν ἐπενδύσεων. Θὰ εἶναι ἐπίσης ἐπιθυμητὴ ἡ σχετικὴ ἐξειδίκευσις τῶν ὀργάνων τῆς νομισματικῆς καὶ δημοσιονομικῆς πολιτικῆς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν «θυλάκων» ἀργούσης παραγωγικῆς δυναμικότητος καὶ ἀπασχολήσεως.

5) Ὁρισμένα προκαταλήψεις, αἱ ὁποῖαι ἐπικρατοῦν εὐρέως, πρέπει νὰ ἀντικατασταθῶν ὑπὸ συγχρονισμένων ἐπιστημονικῶν ἀντιλήψεων. Ἡ προωθητικὴ καὶ ἐπενδυτικὴ δραστηριότης τῶν κρατικῶν καὶ ἡμικρατικῶν φορέων, ὡς καὶ τῶν σπουδαιότερων πιστωτικῶν ἰδρυμάτων, πρέπει νὰ προσανατολισθῆ ἐγκαίρως πρὸς τὴν ἀνάγκην μελετῶν περὶ

τῆς πραγματοποιήσεως τῶν διαφόρων προγραμμάτων, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀποτελέσουν τὸ ἀναγκαῖον ὑπόβαθρον τῆς κατανομῆς τῶν ἐπενδύσεων. Ἡ ὑπέρμετρος σημασία, ἡ ὁποία ἀποδίδεται σήμερον εἰς μεγάλα καὶ ἐντυπωσιακά, ἀλλὰ περιωρισμένων ἀποδόσεων προγράμματα, πρέπει νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς συστηματικῆς διερευνήσεως τῶν δυνατοτήτων ἀναπτύξεως τῆς μικρᾶς βιομηχανίας (περιλαμβανομένης καὶ τῆς γεωργικῆς), καθὼς καὶ τῆς καταλλήλου συμβολῆς τῶν κρατικῶν, ἡμικρατικῶν ἢ ἰδιωτικῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων εἰς τὴν παροχὴν πρὸς τὰς μικρὰς ἐπιχειρήσεις τῶν ὑπηρεσιῶν, αἱ ὁποῖαι παρέχονται συνήθως μόνον εἰς τὰς μεγάλας.

6) Ἡ ἀνάγκη ἐνισχύσεως τῆς ἐξαγωγικῆς ἱκανότητος τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας εὐκόλως δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐσφαλμένας ἀποφάσεις. Ἐπιβάλλεται, λοιπόν, νὰ γίνῃ κατανοητόν, ὅτι εἰς τὸν κορμὸν μιᾶς χαμηλῆς ἀποδοτικότητος οἰκονομίας δὲν δύναται νὰ μεταφυτευθῇ εἰς συγχρονισμένους καὶ ἀποδοτικὸς ἐξαγωγικὸς τομεύς. Ἡ χαμηλὴ ἐξαγωγικὴ ἱκανότης τῆς Ἑλλάδος εἶναι σύμπτωμα διαρθρωτικῶν ἀδυναμιῶν, ἀντιοικονομικῆς κατανομῆς τῶν πόρων καὶ ἐλλειπόντων κρίκων εἰς τὴν ἄλυσον τῆς διανομῆς, καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ἀντιμετωπισθῇ ὑπὸ τὸ πρῖσμα τοῦτο. Τὰ εἰδικὰ μέτρα, ὅπως ἡ προνομιακὴ πιστωτικὴ ἢ φορολογικὴ μεταχείρισις τῶν ἐξαγωγικῶν ἐπιχειρήσεων, δύνανται συχνάκις νὰ ἀποβοῦν σαφῶς ἐπιβλαβῆ μακροχρονίως, ἐνῶ βραχυχρονίως εἶναι ἀμφιβόλου ἀποδοτικότητος.

7) Πρέπει τὸ ταχύτερον δυνατόν νὰ ληφθοῦν μέτρα διὰ τὴν σχετικὴν μείωσιν τῆς ἀνίσου κατανομῆς τῶν εἰσοδημάτων, ἰδίως μέσῳ τῆς ἠύξημένης κοινωνικῆς καταναλώσεως. Ἐφ' ὅσον εἶναι ἐπιθυμητὴ ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ εἰς τὴν προσπάθειαν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, πρέπει ὁ πληθυσμὸς νὰ συμμερισθῇ καὶ τοὺς καρποὺς τῆς προσπάθειάς του. Ὅποτεδήποτε εἶναι ἐφικτὸν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθοῦν ἄμεσα μέτρα ἀνακατανομῆς τοῦ εἰσοδήματος, ἀντὶ τῶν ἐμμέ-

σων, τὰ ὅποια διαστρέφουν τὴν διάρθρωσιν τῶν ἐπενδύσεων.

8) Ἡ ἀνεργία, ἀνοικτὴ καὶ συγκεκαλυμμένη, εἶναι σήμερον σοβαρὸν πρόβλημα διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἐφ' ὅσον διατηρηθῆ κατὰ τὴν προσεχῆ δεκαετίαν ὑψηλὸς ρυθμὸς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεργίας θὰ ἐξαφανισθῆ οὐσιαστικῶς. Ἐν τῷ μεταξύ, πᾶσα προσπάθεια δέον νὰ καταβληθῆ διὰ τὴν περιστολὴν τῆς ἀνεργίας δι' εἰδικῶν μικρᾶς διαρκείας ἔργων ἀπορροφήσεως ἐργατικῶν χειρῶν. Οὕτω, θὰ ἀποθαρρυνθῆ ἡ τάσις πρὸς μετανάστευσιν, ἡ ὅποια ἐνδέχεται νὰ ἀποβῆ ἀποφασιστικὸν ἐμπόδιον διὰ τὴν πρόοδον τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον.

9) Ὑψίστης σημασίας εἶναι ἡ βελτίωσις τῆς στάθμης καὶ τῆς διαρθρώσεως τῆς παιδείας. Ἄνευ ἐγκαίρων, θαρραλέων μέτρων, διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τῆς ἐπιστημονικῆς μορφώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, οἰονδήποτε φιλόδοξον πρόγραμμα οἰκονομικῆς προόδου εἶναι καταδικασμένον εἰς ἀποτυχίαν.

Αἱ ἐπιδιώξεις αὗται εἶναι λίαν ἐπιτακτικαὶ καὶ ἐὰν δὲν ἀναληφθοῦν ἀμέσως καὶ μετὰ τῆς δεούσης σοβαρότητος, ἡ Ἑλλάς, μετὰ τὴν σύνδεσίν της μετὰ τῆς E.O.K., ἐνδέχεται νὰ παραμείνῃ ἢ νὰ ἀποβῆ μία ἀκραία γεωργικὴ οἰκονομία καὶ τόπος παραθερισμοῦ τῶν τουριστῶν καὶ νὰ μὴ δυνηθῆ νὰ συμμερισθῆ τὸν ρυθμὸν οἰκονομικῆς προόδου τῶν συνεταιρίων της τῆς E.O.K.

Ἄλλὰ ὅσοι γνωρίζουν τὴν Ἑλλάδα δὲν δύνανται παρὰ νὰ εἶναι αἰσιόδοξοι. Τὸ πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργον, μολονότι ἀπαιτεῖ μεγάλας προσπάθειας, δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ. Ἡ χώρα εὐρέθη καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν πρὸ μεγάλων δυσχερειῶν καὶ πάντοτε τὰς ἀντιμετώπισεν γενναίως. Μὲ τὴν κατάλληλον προδιάθεσιν, προσπάθειαν καὶ ἀντίληψιν τοῦ προβλήματος, καὶ ἴσως μὲ κάποιαν ἀρχικὴν θυσίαν, ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θὰ ἐπιτύχῃ τοὺς θεθέντας ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς καὶ ἡ Ἑλλάς θὰ ἀναλάβῃ ἐνεργὸν ρόλον εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινότητα τῶν Ἑθνῶν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Ι Κ Ο Ν Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

Δι' ἕκαστον τομέα ἔχομεν $I_j(t) = k_j \Delta \Upsilon_{D_j(t+1)}$

$$\eta \Upsilon_{D_j(t+2)} = \frac{1}{k_j} I_{j(t)} + \Upsilon_{D_j(t+1)} \quad j = 1, 2, \dots, J.$$

Εἰς τὴν ὥς ἄνω ἐξίσωσιν ἡ καθυστέρησις (lag) ἰσοῦται πρὸς ἓν ἔτος.

$\Upsilon_{D_j(t+2)}$ καὶ $I_{j(t)}$ εἶναι ἀγνωστοί, ἐνῶ k_j εἶναι μία σταθερά, καὶ $\Upsilon_{D_j(t+1)}$ τυγχάνει γνωστός. Οὕτω ἔχομεν $2J$ ἀγνώστους καὶ J ἐξισώσεις.

Δι' ἕκαστον τομέα

$$\frac{\Upsilon_{D_j(t+2)}}{\Upsilon_{D_j(t+2)}} = r_{j(t+2)} \quad j = 1, 2, \dots, J.$$

Ἐπομένως προσθέτομεν εἰς τὸ σύστημα J ἐξισώσεις καὶ ἕναν ἀγνώστον τὸν $\Upsilon_{D_j(t+2)}$ τῶν $r_{j(t+2)}$ ὄντων σταθερῶν.

Τελικῶς λαμβάνομεν :

$$\sum_{j=1}^J I_{j(t)} = S \Upsilon_{D_j(t)}$$

Ὅπου S εἶναι σταθερὸς λόγος τοῦ ἀκαθάριστου παγίου κεφαλαίου πρὸς τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς.

Οὕτω καταλήγομεν εἰς $2J+1$ ἐξισώσεις μὲ ἀντίστοιχον ἀριθμὸν ἀγνώστων. Τὸ σύστημα παρατίθεται ἀμέσως κατωτέρω.

$$\Upsilon_{D_j(t+2)} = \frac{1}{k_j} I_{j(t)} + \Upsilon_{D_j(t+1)} \quad j = 1, 2, \dots, J$$

$$\Upsilon_{D_j(t+2)} = r_{j(t+2)} \Upsilon_{D_j(t+2)}$$

$$\sum_{j=1}^J I_{j(t)} = S \Upsilon_{D_j(t)}$$

Τοῦ I_j ὑποκειμένου εἰς τὴν σχέσιν $I_j \geq 0$ δι' ὅλα τὰ j .

Ἀντικαθιστῶντες, λαμβάνομεν τὴν σχέσιν

$$\Upsilon_{D(t+2)} - \frac{1}{\Gamma_{j(t+2)} k_j} = \frac{\Upsilon_{Dj(t+1)}}{\Gamma_{j(t+2)}} \quad j = 1, 2, \dots, J$$

$$\sum_{j=1}^J I_{j(t)} = S \Upsilon_{D(t)}$$

μὲ J+1 ἀγνώστους εἰς J+1 ἐξισώσεις.

$$\Thetaέτοντες ὅπου $a_j = \frac{1}{\Gamma_{j(t+2)} k_j}$ καὶ $b = \frac{\Upsilon_{Dj(t+1)}}{\Gamma_{j(t+2)}}$$$

Λαμβάνομεν

$$\Upsilon_{D(t+2)} - a_j I_{j(t)} = b_j \quad j = 1, 2, \dots, J$$

$$I_{1(t)} + I_{2(t)} + \dots + I_{J(t)} = S \Upsilon_{D(t)}$$

Καὶ οὕτω αἱ λύσεις τῶν $\Upsilon_{D(t+2)}$ καὶ $I_{j(t)}$ καθίστανται εὐκόλως προσιταί.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ $\Gamma_{j(t+2)}$ εἶναι δεδομένον, δυνάμεθα νὰ λύσωμεν ὡς πρὸς $\Upsilon_{Dj(t+2)}$

Εἰς τὴν πραγματικότητα, κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν δώδεκα, διαζευτικῶς δυνατῶν προγραμμάτων, ἐχρησιμοποιήθη μέθοδος ἡ ὁποία καίτοι ἐσυντόμεισε σημαντικῶς τὴν λύσιν, παρεμόρφωσεν ἐλαφρῶς μόνον τὸν λόγον τοῦ ἀκαθαρίστου παγίου κεφαλαίου πρὸς τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προῦν εἰς τιμὰς συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς.

Ἐν κατακλείδι οἱ χρησιμοποιηθέντες ὀριακοὶ λόγοι κεφαλαίου-προῦντος (αὔξεις ἀκαθαρίστων ἐπενδύσεων πρὸς τὴν Καθαράν Προστιθετέην ἄξιαν εἰς τιμὰς συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς) ὡς ἐμφανίζονται εἰς τοὺς Πίνακας τῶν σχετικῶν Προγραμμάτων, εἶναι οἱ μέσοι σταθμικοὶ τῆς μορφῆς :

$$k = \sum_j k_j \frac{\Delta \Upsilon_{Dj(t)}}{\Delta \Upsilon_{D(t)}}$$

Π Ι Ν Α Κ Ε Σ

ΠΙΝΑΞ Α - 1.1. Σύνθεσις Ἀκαθάριστου Ἐγχωρίου Προϊόντος εἰς τ

Κλάδοι	1948	1949	1950	1951	1952
1. Γεωργία, κλπ.	31.4	35.3	32.3	34.5	32.8
α) Γεωργία - Κτηνοτροφία	29.7	33.7	30.2	32.7	30.9
β) Δάση	1.1	0.9	1.3	1.2	1.3
γ) Ἀλιεία	0.6	0.9	0.8	0.6	0.6
2. Μεταλλεία - Ὀρυχεῖα - Λατομεῖα - Ἀλυκαὶ	0.4	0.4	0.6	0.9	0.9
3. Μεταποίησις	14.6	15.7	16.9	16.7	16.3
α) Ἐπιχ. Τροφίμων-Ποτῶν-Καπνοῦ.	3.7	4.0	3.9	3.9	3.7
β) Ὑφαντουργικαὶ	2.6	2.7	3.1	3.0	2.9
γ) Ἰματισμοῦ	2.9	3.1	3.1	3.0	3.1
δ) Εὐλοῦ	1.2	1.2	1.3	1.3	1.2
ε) Χάρτου	0.4	0.4	0.6	0.6	0.5
στ) Χημικαὶ	1.6	1.7	1.9	2.0	2.0
ζ) Οἰκοδομικαὶ	0.6	0.5	0.6	0.6	0.7
η) Μεταλλουργικαὶ	—	0.1	0.2	0.2	0.2
θ) Μηχανολογικαὶ ἐπιχειρήσεις & ἐπεξεργασίας μετάλλων	1.3	1.5	1.6	1.5	1.3
ι) Μεταφορικῶν Μέσων	—	—	0.1	0.2	0.2
ια) Διάφοροι	0.3	0.5	0.5	0.4	0.1
4. Ἐπιχειρήσεις Κοινῆς Ὀφελείας	0.9	0.9	1.0	1.1	1.2
5. Ἐκτέλεσις ἔργων	2.9	2.9	3.8	2.9	3.8
6. Μεταφοραὶ & Ἐπικοινωνίαι	8.2	7.7	8.3	8.4	8.2
α) Θαλάσσιαι	1.1	1.2	1.4	1.3	1.5
β) Λοιπαὶ Μεταφοραὶ	6.0	5.4	5.7	5.9	6.4
γ) Σιδηροδρομικαὶ	0.3	0.2	0.4	0.4	0.1
δ) Ἐπικοινωνίαι	0.8	0.9	0.8	0.8	0.1
7. Ἐμπόριον	11.7	12.1	13.2	12.2	12.8
8. Πίστις-Ἀσφάλεια-Κτηματ. ἐπιχειρήσεις.	2.0	1.8	2.1	2.1	2.4
9. Ἐνοίκια	5.4	4.6	4.8	4.7	5.4
10. Δημοσίαι Διοικήσεις - Ἀσφάλεια	13.0	10.5	8.5	8.4	8.6
α) Διοικήσεις	4.8	4.0	4.2	4.1	4.2
β) Ἀσφάλεια	8.2	6.5	4.3	4.3	4.4
11. Ὑπηρεσίαι Ὑγείας καὶ Ἐκπαίδευσεως..	4.2	3.5	3.7	3.5	3.8
α) Ὑγεία	2.2	1.8	1.9	1.7	1.9
β) Ἐκπαίδευσις	2.0	1.7	1.8	1.8	1.9
12. Διάφοροι Ὑπηρεσίαι	5.3	4.6	4.8	4.6	4.9
13. Ἀκαθάριστον Ἐγχώριον Προϊόν.	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
14. Ἀκ. Ἐγχ. Προϊόν εἰς ἑκατομ. δραχ.	33640	40863	40738	44028	43691

Πηγή: Διὰ τὰ ἔτη 1948 - 1959 Ἐθνικοὶ Λογαριασμοὶ τῆς Ἑλλάδος, Νο 9.

* Διὰ τὰ ἔτη 1958*, 1959*, 1960*, 1961* Ἀναθεωρημένα στοιχεῖα Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν.

τιμές συντελεστών παραγωγής 1948 - 1961. Ποσοστιαία κατανομή

1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1958*	1959*	1960*	1961*
36.2	34.4	34.8	33.3	35.4	31.9	32.0	28.8	31.9	31.9	28.7	30.5
34.5	32.5	33.0	31.5	33.5	30.0	30.0	27.0	29.9	30.1	26.9	28.7
1.2	1.3	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.0	1.2	1.1	1.1	1.1
0.5	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.8	0.8	0.7	0.7	0.7	0.7
0.9	1.0	1.1	1.3	1.3	1.3	1.3	1.4	1.3	1.3	1.4	1.3
16.6	18.1	18.2	18.4	18.0	19.2	18.9	19.7	19.1	18.7	19.6	19.0
4.0	4.2	4.2	4.6	4.2	4.3	4.1	4.1	4.3	4.1	3.9	3.6
2.8	2.9	2.8	2.7	2.8	2.9	2.5	2.7	2.9	2.5	2.7	2.6
3.0	3.0	2.9	2.8	2.8	3.0	2.7	2.8	3.0	2.7	2.8	2.7
1.2	1.4	1.4	1.4	1.4	1.5	1.5	1.4	1.5	1.4	1.4	1.3
0.6	0.7	0.7	0.8	0.8	0.9	1.0	1.1	0.9	1.0	1.1	1.1
1.8	2.0	2.1	2.0	2.0	2.1	2.5	2.7	2.1	2.5	2.7	2.6
0.8	0.9	1.0	1.0	1.0	1.1	1.0	1.1	1.1	1.0	1.0	1.0
0.2	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	0.5
1.4	1.8	1.9	1.9	1.8	2.1	2.1	2.3	2.0	2.1	2.3	2.4
0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.5	0.6	0.6	0.5	0.6	0.6	0.7
0.4	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
1.2	1.2	1.3	1.4	1.5	1.7	1.8	2.0	1.6	1.8	1.9	1.9
3.2	3.8	3.7	4.2	3.8	4.7	4.8	5.6	4.7	4.8	5.8	6.0
7.6	8.0	7.9	8.0	7.6	7.6	7.7	8.0	7.9	8.0	8.3	8.2
1.1	1.2	1.4	1.4	1.3	1.3	1.4	1.5	1.3	1.4	1.5	1.6
5.3	5.6	5.4	5.4	5.2	5.2	5.1	5.2	0.3	0.4	0.3	0.3
0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.5	5.5	5.4	5.6	5.4
0.8	0.8	0.7	0.8	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.9	0.9
12.0	12.0	11.6	12.1	11.8	12.3	12.1	12.3	12.2	12.0	11.9	11.7
1.8	1.8	1.9	2.0	1.7	1.9	1.9	2.2	2.0	2.0	2.3	2.3
5.1	5.1	5.4	5.6	5.8	6.1	6.2	6.7	6.1	6.3	6.8	6.7
7.6	6.8	6.5	6.2	5.8	5.8	5.7	5.7	5.8	5.7	5.7	5.2
3.6	3.5	3.4	3.3	3.0	3.0	2.9	2.9	3.0	2.9	2.9	2.7
3.9	3.3	3.1	2.3	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.5
3.4	3.3	3.1	3.1	3.0	3.1	3.1	3.1	3.0	3.1	3.1	2.9
1.7	1.6	1.5	1.6	1.5	1.6	1.6	1.6	1.6	1.6	1.6	1.5
1.7	1.7	1.6	1.5	1.5	1.4	1.5	1.5	1.4	1.5	1.5	1.4
4.4	4.5	4.4	4.4	4.3	4.4	4.5	4.5	4.4	4.4	4.5	4.3
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
49902	51611	55453	58470	63452	65100	67917	70470	65339	68422	70788	78434

ΠΙΝΑΚ Α — 1.2. Έπενδύσεις άκαθαρτίστου παγίου κεφαλαίου κατά κλάδον
οικονομικής δραστηριότητας * 1948 - 1961

Είς έκατ. δρχ. εις σταθεράς τιμάς 1954

	1948		1949		1950		1951		1952		1953		1954	
	Έκατ. δρχ. %	Έκατ. δρχ. %	Έκατ. δρχ. %	Έκατ. δρχ. %	Έκατ. δρχ. %	Έκατ. δρχ. %	Έκατ. δρχ. %	Έκατ. δρχ. %	Έκατ. δρχ. %	Έκατ. δρχ. %	Έκατ. δρχ. %	Έκατ. δρχ. %	Έκατ. δρχ. %	
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Δάση, Άλιεία, κλπ....	414	9	709	12	1,018	12	977	14	655	11	564	8	653	8
Μεταλλεία κλπ.....	34	1	41	—	97	1	343	5	199	3	412	2	95	1
Μεταποίησης	906	20	851	16	1,592	19	4,418	20	4,305	21	930	14	830	11
Έπιχειρήσεις Κοινής Ώφελείας	91	2	207	4	300	4	1,010	14	634	10	859	12	919	12
Μεταφοράι - Έπιχειρω- νάται*	1,391	31	4,284	22	1,903	22	803	11	589	9	540	8	846	11
Κατοικίαι.....	1,253	28	1,607	28	2,296	27	1,808	25	1,790	29	2,646	39	3,143	41
Δημοσία Διοίκησης	162	4	455	8	516	6	58	1	354	6	363	5	219	3
Λοιπά δραστηριότητες .	247	5	591	10	719	9	710	10	709	11	833	12	996	13
Σύνολον	4,498	100	5,715	100	8,441	100	7,127	100	6,235	100	6,847	100	7,701	100

	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1960**	1961**								
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Δόση, Άλιεα, κλπ...	632	7	799	8	1,308	13	2,044	16	2,060	16	2,600	18	2,737	17	2,970	17
Μεταλλεία κλπ.	72	1	148	1	197	2	170	1	78	—	60	—	53	—	65	—
Μεταποίησης	955	11	1,166	12	1,530	15	1,964	15	1,503	12	1,300	9	1,285	8	1,905	10
Έπιχειρήσεις Κονεΐς																
Ώφελείας	918	10	1,320	13	733	7	1,005	8	1,245	10	1,180	8	1,264	8	1,250	7
Μεταφοραί - Έπικοινωνία*	1,034	12	1,222	12	1,680	16	2,084	16	2,277	18	3,120	21	3,896	25	4,950	27
Κατοικία	3,939	45	4,074	40	3,683	35	4,252	33	4,075	31	4,430	30	4,466	28	4,720	26
Δημοσία Διοίκησης	202	2	200	2	206	2	199	1	252	2	315	2	329	2	350	2
Λοιπά δραστηριότητες.	1,088	12	1,259	12	1,039	10	1,298	10	1,475	11	1,810	12	1,756	12	1,948	11
Σύνολον	8,840	100	10,188	100	10,376	100	13,016	100	12,965	100	14,815	100	15,786	100	18,158	100

* Άνευ πλοίων.

** Διά τα έτη 1960, 1961 αναθεωρημένα στοιχεία Έθνικών Λογαριασμών.

Π η γ ή : Διά τα έτη 1948 - 1959 Έθνικοί Λογαριασμοί τής Ελλάδος Νο 9.
Διά το έτος 1960 Έθνικοί Λογαριασμοί τής Ελλάδος Νο 10.

ΠΙΝΑΚ Α - 1.3. Πηγαί χρηματοδοτήσεις των άκαθαρίστων επενδύσεων ως ποσοστών τοῦ 'Ακαθαρίστου
'Εγγωφίου Προϊόντος εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς 1948 - 1961

	Εἰς σταθερὰς τιμὰς 1954													
	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961*
1. Sp	10.6	7.0	3.5	3.9	3.1	6.8	3.8	7.8	9.1	9.4	7.6	10.5	9.8	13.2
2. Sg	2.4	-4.0	-3.9	-1.0	-1.4	1.8	1.4	2.9	2.0	2.8	3.9	2.1	3.0	3.3
3. D	6.0	5.2	5.8	5.7	5.9	5.3	5.4	5.1	5.0	4.9	5.2	5.3	5.5	5.4
4. F _s	19.4	11.9	20.0	13.5	8.3	2.9	3.7	1.5	3.3	2.7	4.3	2.2	3.2	2.9
5. Total	12.4	20.1	25.4	22.1	15.9	16.8	14.3	17.3	19.4	19.8	21.0	20.1	21.5	24.8

Πηγαί: Διὰ τὰ ἔτη 1948 - 1957 'Εθνικοὶ λογαριασμοὶ τῆς 'Ελλάδος Νο 9.

Διὰ τὰ ἔτη 1958 - 1961 ἀναθεωρημένα στοιχεία 'Εθνικῶν Λογαριασμῶν.

* Προσωρινὰ στοιχεία.

Μέθοδος: Τὰ ποσοτὰ ὑπελογίσθησαν ἐπὶ τῶν εἰς τρεχούσας τιμὰς μεγεθῶν καὶ ἐφημερίσθησαν ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων επενδύσεων εἰς σταθερὰς τιμὰς 1954. Ἡ ἀξία τῶν πλοίων δὲν περιλαμβάνεται. Τὸ F_s παριστᾷ τὴν ἐξωτερικὴν χρηματοδότησιν (καθαροὶ μεταβιβάσεις κεφαλαίων πλέον καθαροῦ δανεισμοῦ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς).

ΠΙΝΑΚ Α - 1.4. Πηγαί χρηματοδοτήσεις των καθαρών επενδύσεων κατά την περίοδο 1948 - 1961
Είς εκατ. δραχ. Είς σταθερές τιμές 1954

	1948		1949		1950		1951		1952		1953		1954	
	Έκστ. δρχ. %	%	Έκστ. δρχ. %	%	Έκστ. δρχ. %	%	Έκστ. δρχ. %	%	Έκστ. δρχ. %	%	Έκστ. δρχ. %	%	Έκστ. δρχ. %	%
1. Sp ...	-3,585	-168	2,850	47	1,435	48	1,736	24	1,351	31	3,405	59	1,941	42
2. Sg	-811	-38	-1,638	-27	-1,594	-20	-434	-6	-610	-14	923	16	740	16
3. Fs	6,530	306	4,853	80	8,131	102	5,929	82	3,616	83	4,443	25	1,942	42
4. Σύνολον	2,134	100	6,065	100	7,972	100	7,231	100	4,357	100	5,771	100	4,623	100
	1955		1956		1957		1958		1959		1960		1961	
1. Sp	4,338	64	5,299	63	5,934	63	4,951	48	7,461	71	6,927	61	10,409	68
2. Sg	1,627	24	1,178	14	1,790	19	2,578	25	1,412	14	2,158	19	2,602	17
3. Fs	814	12	1,935	23	1,695	18	2,785	27	1,513	15	2,271	20	2,297	15
4. Σύνολον	6,779	100	8,412	100	9,419	100	10,314	100	10,086	100	11,356	100	15,308	100

*Άνευ πλόνων

Πηγή: Βλ. Πίνακα 3.7

ΠΙΝΑΚ Α - 1.5 Ίδιωτικά και Δημόσια επενδύσεις ως ποσοστόν τῶν ἀκαθάριστων ἐπενδύσεων τῆς χώρας

Εἰς σταθερὰς τιμὰς 1954

	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958*	1959*	1960*	1961**
1. Ίδιωτικά Ἐπεν- δύσεις	47.4	65.2	63.3	68.9	61.9	70.8	79.3	75.9	71.1	70.7	72.8	74.2	62.8	62.7
2. Δημόσια Ἐπεν- δύσεις	52.6	34.8	36.7	31.1	38.1	29.2	20.7	24.1	28.9	29.3	27.2	25.8	37.2	37.3
3. Ἀκαθάριστοι Ἐ- πενδύσεις ἐν τῇ χώρα	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

* Ἄνευ πλοίων

Πηγή αί: Διὰ τὰ ἐτῆ 1947 - 1958 Ἐθνικοὶ Λογαριασμοὶ τῆς Ἑλλάδος Νο 9.

* Διὰ τὰ ἐτῆ 1958, 1959, 1961 ἀναθεωρημένα στοιχεῖα Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν.

** Προσωρινὰ στοιχεῖα.

ΠΙΝΑΞ Α - 1.6. Άκαθάριστον πάγιον κεφάλαιον ως ποσοστόν (1) του Άκαθαρίστου Έγχωρου Προϊόντος εις τιμάς συντελεστών παραγωγής καί (2) του Άκαθαρίστου Έθνικου Προϊόντος εις αγοραίας τιμάς

Έτη	(1)	(2)
1948	13.4	11.8
1949	14.0	12.6
1950	20.7	18.7
1951	16.2	14.4
1952	14.3	12.6
1953	13.7	12.1
1954	14.9	13.1
1955	15.9	14.0
1956	17.4	15.0
1957	16.4	14.0
1958	19.9	17.1
1959	18.9	16.3
1960	22.3	19.0
1961	23.2	19.7

ΠΙΝΑΞ Α - 2.1. Υπολογιζόμενος πληθυσμός κατά την 30 Ίουνίου καί 31 Δεκεμβρίου τής περιόδου 1951 - 1961 (εις χιλιάδας)

Έτος	Πληθυσμός 30 Ίουνίου	Πληθυσμός 31 Δεκεμβρίου
1951	7,646*	7,683
1952	7,719	7,756
1953	7,793	7,830
1954	7,868	7,906
1955	7,943	7,981
1956	8,019	8,057
1957	8,096	8,135
1958	8,174	8,213
1959	8,252	8,292
1960	8,331	8,371
1961	8,412	8,452

Π α ρ α τ η ρ ή σ ε ι ς :

Δι' έκαστον έτος καί διά την περίοδον 1951 - 1961 τó ποσοστόν αύξήσεως λαμβάνεται ίσον πρòς 0,96 % του πληθυσμού τó óποιον είναι ó έτήσιος ρυθμός αύξήσεως μεταξύ τών έτών 1951 καί 1961.

* Αί έκτιμήσεις του πληθυσμού διά την 30 Ίουνίου 1951 έγέ-νοντο ύπό τής Ε.Σ.Υ.Ε επί τή βάσει τών άποτελεσμάτων τής Άπο-γραφής του 1951.

ΠΙΝΑΞ Α - 2.2. Καθαρόν Ἐθνικόν Εἰσόδημα, Ἀκαθάριστον
Ἐγγώριον Προϊόν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς 1962, 1960.

	1952	1960	Ρυθμὸς αὐξήσεως 1952 - 1960
Καθαρόν Ἐθνικόν Εἰσόδημα εἰς ἑκατ. δρχ. κατὰ κεφ. εἰς \$	41,829*	69,240	6.5
Καθαρόν Ἐθνικόν Εἰσόδημα εἰς ἑκατ. δρχ. κατὰ κεφ. \$	181	277	5.5
Ἀκαθάρ. Ἐγγώριον Προϊόν εἰς ἑκατ. δρχ. κατὰ κεφ. εἰς \$	43,691*	70,470*	6.2
Ἀκαθάρ. Ἐγγώριον Προϊόν εἰς ἑκατ. δρχ. κατὰ κεφ. εἰς \$	189	282	5.2
Ἀναθεωρηθέντα μεγέθη διὰ τὸ 1960			
Καθαρόν Ἐθνικόν Εἰσόδημα εἰς ἑκατ. δρχ. κατὰ κεφ. εἰς \$	41,829*	69,448**	6.5
Καθαρόν Ἐθνικόν Εἰσόδημα εἰς ἑκατ. δρχ. κατὰ κεφ. εἰς \$	181	278	5.5
Ἀκαθάρ. Ἐγγώριον Προϊόν εἰς ἑκατ. δρχ. κατὰ κεφ. εἰς \$	43,691*	70,788**	6.2
Ἀκαθάρ. Ἐγγώριον Προϊόν εἰς ἑκατ. δρχ. κατὰ κεφ. εἰς \$	189	283	5.2
Πληθυσμὸς εἰς (000)	7.719	8.331	1.0

* Ἐθνικοὶ Λογαριασμοὶ τῆς Ἑλλάδος, ὑπ' ἀριθ. 9, 10.

** Ἀναθεωρημένα Στοιχεῖα Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν τῆς Ἑλλάδος.

ΠΙΝΑΞ Α - 2.3. Μέσος ρυθμός τῶν κυρίων κλάδων τῆς
Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας 1951 - 1960

Κλάδοι	Ἐτήσιος ρυθμός αὐξήσεως κατά κεφαλὴν %
Γεωργία	3.5
Μεταλλεῖα & Ὀρυχεῖα.....	10.2
(Πρωτογενῆς Παραγωγή)	(3.7)
Μεταποιήσεις	7.7
Ἐπιχειρήσεις Κοινῆς Ὀφελείας	12.0
Κατασκευαὶ	13.5
Μεταφορὰι -Ἐπικοινωνίαι	3.9
Ἐνοίκια	8.7
Λοιπαὶ Ὑπηρεσίαι.....	3.4
Σύνολον Ὑπηρεσιῶν	(4.2)

Παρατηρήσεις :

Ἡ χρησιμοποιηθεῖσα περίοδος (1952-1950) διὰ τὰς προβολὰς ἐξελέγη διὰ τοὺς κάτωθι λόγους :

α) Τὰ πρὸ τοῦ 1952 ἔτη ἦσαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἀσυνήθη (ἀνασυγκρότησις, προβλήματα μετακινήσεων τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν κλπ.)

β) Τὰ ἔτη 1952 καὶ 1960 θεωροῦνται ὡς κανονικὰ τοιαῦτα ἀπὸ ἀπόψεως κλιματολογικῶν συνθηκῶν διὰ τὴν γεωργίαν. Αἱ διακυμάνσεις εἰς τὸν ἀγροτικὸν τομέα ἔχουν σημαντικὸς ἀντικτύπους ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας.

Πηγή : Ἐθνικοὶ Λογαριασμοὶ τῆς Ἑλλάδος, ὑπ' ἀρ. 9.10.

ΠΙΝΑΚ Α - 3.1. Σύνθεσις Ἀκαθάριστου Ἐγχωρίου Προϊόντος κατὰ κλάδων Οἰκονομικῆς Δραστηριότητος εἰς τιμὰς συνελεστών παραγωγῆς : 1963 - 1972. (* Ἄμεσος προβολὴ τοῦ Ἀκαθάριστου Ἐγχωρίου Προϊόντος μὲ ρυθμὸν 6,4% ἑτησίως)

Κλάδοι	1963		1964		1965		1966		1967	
	Ἐκατ.	%	Ἐκατ.	%	Ἐκατ.	%	Ἐκατ.	%	Ἐκατ.	%
	δρχ.		δρχ.		δρχ.		δρχ.		δρχ.	
1. Πρωτογενῆς Παραγωγὴ ...	23,502	28.4	24,603	27.9	25,718	27.4	26,875	26.9	28,075	26.4
2. Μεταποίησης	16,263	19.6	17,710	20.1	19,303	20.6	21,027	21.1	22,893	21.5
3. Κατασκευαί	5,790	7.0	6,761	7.7	7,822	8.3	8,992	9.0	10,279	9.7
4. Ἐπιχειρήσεις Κοινῆς Ὀφελείας	1,870	2.2	2,116	2.4	2,489	2.6	2,794	2.8	3,186	3.0
5. Μεταφορὰι - Ἐπικοινωνίαι ..	6,873	8.3	7,087	8.0	7,297	7.8	7,505	7.5	7,709	7.3
6. Ὑπηρεσίαι	28,543	34.5	29,875	33.9	31,215	33.3	32,604	32.7	34,042	32.1
Σύνολον	82,850	100.0	88,152	100.0	93,794	100.0	99,797	100.0	106,184	100.0

Παράτηρήσεις :

1. Γ_{jt} = $\frac{\Gamma_{Dj(t)}}{\Gamma_{D(t)}}$ ἔνθα $\Gamma_{D(t)}$ εἶναι τὸ Ἀκαθάριστον Ἐγχώριον Προϊόν, εἰς τὸν χρόνον t καὶ $\Gamma_{Dj(t)}$ εἶναι ἡ συμβολὴ τοῦ κλάδου j εἰς τὸ Ἀκαθάριστον Ἐγχώριον Προϊόν κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον.
2. Τὰ $\Gamma_{j(72)}$ βασίζονται εἰς τὸ μέσον ποσοστὸν ἑτησίως ἀναπτύξεως τῶν κλάδων μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1952 καὶ 1960. (πρβλ. πίνακα Α - 2.3, καὶ πίνακα 3.1, στήλῃ 5).
3. Ἡ μετάβασις εἰς τὸ ἔτος 1963 ἐγένετο βάσει τῆς ὑποθέσεως ὅτι : ἔνθα $\Gamma_{Dj(t)} = \frac{1}{k_j} I_{j(t-2)} + \Gamma_{Dj(t-1)}$ k_j εἶναι ὁ κατὰ κλάδων ὀριακὸς λόγος τῶν ἀκαθάριστων ἐπενδύσεων πρὸς τὴν καθαρὰν προστιθέμενην ἀξίαν (πρβλ. πίνακα 3.2).

4. Τὰ $\Gamma_{j(64)}$ ..... $\Gamma_{j(71)}$ υπελογίσθησαν διά γραμμικῆς κατανομῆς τῆς διαφορᾶς ($\Gamma_{j(72)} - \Gamma_{j(63)}$).

5. Τὰ $\Upsilon_{Dj(i)}$ υπελογίσθησαν ἀπὸ τὸ $\Gamma_{j(i)}$ καὶ τὸ $\Upsilon_{D(i)}$ τὸ ὁποῖον προσεβλήθη μὲ ρυθμὸν 6.4 % ἑτησίως.

Ὁ κατὰ 6.4% ρυθμὸς αὐξήσεως εἶναι ἴσος πρὸς τὸ σύνολον τοῦ ἱστορικῶς διαμορφωθέντος (1952 - 1960) ἑτησίου ρυθμοῦ αὐξήσεως τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος (περὶ π. πίνακα Α - 2.2.) πλέον ἐνὸς υποτιθεμένου ποσοστοῦ αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ κατὰ 0.9%, γεννημένης δευτέρας τῆς υποθέσεως, ὅτι ἡ σχέσις μεταξύ τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος καὶ τοῦ κατὰ κεφαλὴν Ἀκαθαρτοῦ Ἐγγυφίου Προϊόντος θὰ παραμείνῃ ἴση πρὸς ἐκείνην τοῦ 1960.

Κ λ ἄ δ ο ι	1968		1969		1970		1971		1972	
	Ἐκατ. δρχ.	%	Ἐκατ. δρχ.	%	Ἐκατ. δρχ.	%	Ἐκατ. δρχ.	%	Ἐκατ. δρχ.	%
1. Πρωτογενῆς Παραγωγῆς.....	29,318	26.0	30,605	25.5	31,938	25.0	33,328	24.5	34,752	24.0
2. Μεταποίησης	24,912	22.1	27,095	22.5	29,469	23.0	31,995	23.6	34,752	24.0
3. Κατασκευῶν	11,682	10.3	13,223	11.0	14,914	11.7	16,780	12.3	18,824	13.0
4. Ἐπιχειρήσεις Κοινῆς Ὁ- φελείας	3,615	3.2	4,087	3.4	4,604	3.6	5,171	3.8	5,792	4.0
5. Μεταφορῶν - Ἐπικοινωνιών ...	7,920	7.0	8,126	6.8	8,326	6.5	8,519	6.2	8,688	6.0
6. Ὑπηρεσίαι	35,532	31.4	37,073	30.8	38,652	30.2	40,296	29.6	41,992	29.0
Σύνολον	112,979	100.0	120,209	100.0	127,903	100.0	136,089	100.0	144,800	100.0

ΠΙΝΑΞ Α - 3.2. 'Ακαθάριστοι Έπενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου κατά κλάδον οικονομικής δραστηριότητας: 1963 - 1970
 προβολή του 'Ακαθάριστου Έγχρηστου Προϊόντος με ρυθμόν 6.4% έτησίως (Πίναξ Α - 3.1).

Κλάδοι	1963		1964		1965		1966	
	Έκατ. δραχ.	%	Έκατ. δραχ.	%	Έκατ. δραχ.	%	Έκατ. δραχ.	%
1. Προωγενής Παραγωγή	3,902	22.4	4,050	22.1	4,200	21.7	4,350	21.3
2. Μεταποίησης	3,186	18.3	3,448	18.8	3,732	19.3	4,038	19.8
3. Έπιχειρήσεις Κοινής Ώφελείας	2,584	14.9	2,840	15.5	3,136	16.2	3,432	16.8
4. Μεταφορά - Έπιχεινωμένα...	2,547	14.7	2,646	14.5	2,754	14.2	2,871	14.1
5. Έπηρεσία	5,155	29.7	5,334	29.1	5,531	28.6	5,716	28.0
έξ ών ένοίκια	(3,025)	(17.4)	(3,124)	(17.1)	(3,245)	(16.8)	(3,344)	(16.4)
Σύνολον	17,374	100.0	18,318	100.0	19,353	100.0	20,407	100.0

Κ λ ά δ ο ι	1967		1968		1969		1970	
1. Πρωτογενής Παραγωγή	4,504	20.9	4,666	20.6	4,865	20.3	4,984	19.6
2. Μεταποίησης	4,366	20.3	4,748	20.9	5,052	21.1	5,514	21.7
3. Έπιχειρήσεις Κοινής Ώφελείας	3,776	17.5	4,136	18.2	4,532	18.9	4,968	19.6
4. Μεταφοράι - Έπιχειρώνται...	2,979	13.8	3,051	13.5	3,204	13.4	3,312	13.0
5. Έπιχειρήσεις	5,908	27.5	6,083	26.8	6,303	26.3	6,623	26.1
έξ ών ένοίκια	(3,454)	(16.0)	(3,575)	(15.8)	(3,685)	(15.4)	(3,949)	(15.4)
Σύνολο ν.....	21,533	100.0	22,684	100.0	23,960	100.0	25,401	100.0

Π α ρ α τ η ρ ή σ ε ι ς :

1. Αί έπενδύσεις υπελογίσθησαν βάσει τής υποθέσεως ότι

$$\Upsilon_{0j}(t) = \frac{1}{k_j} J_j(t-2) + \Upsilon_{0j}(t-1)$$

έθνα k_j είναι ο όριακός λόγος τών άκαθαρίστων έπενδύσεων προς την καθαράν προστιθέμενη ζξίαν (πεβλ. πίνακα 3.2)

2. Κατά τόν υπολογισμόν τών απαιτούμενων μεταφορών άφηρεθη από την καθαράν προστιθέμενη ζξίαν εισόδημα τών θαλασσίων μεταφορών άφηρεθη από την καθαράν προστιθέμενη ζξίαν τού κλάδου (πεβλ. σζλία πίνακος 1.2)

3. Το έξ ένοίκια εισόδημα έλήφθη ώς ίσον προς τό 6.0% τού 'Ακαθάριστου Έγγωρίου Προϊόντος δι' όλην την περίοδον, αί δέ απαιτούμεναι έπενδύσεις υπελογίσθησαν ιδιαιτέρως διά τόν έν λόγω κλάδον και έκείνου τών «Λοιπών Έπιχειρήσεων» άντιστοίχως.

ΠΙΝΑΞ Α - 3.5. Σύνοψσις τοῦ 'Ακαθάρτου 'Εγγυώλου Προτόντος εἰς τιμὰς συντελεστώων τῆς παραγωγῆς :
1963 - 1972. Τυπικὴ προβολὴ Α' τοῦ 'Ακαθάρτου 'Εγγυώλου Προτόντος μὲ ρυθμὸν αὐξήσεως 7.9% ἐτησίως
Εἰς ἑκατ. δρχ. εἰς σταθερὰς τιμὰς 1954

Κ λ ἄ δ ο ι	1963		1964		1965		1966		1967	
	'Εκατ. δρχ.	%	'Εκατ. δρχ.	%	'Εκατ. δρχ.	%	'Εκατ. δρχ.	%	'Εκατ. δρχ.	%
1. Πρωτογενὴς Παραγωγὴ.....	23,508	28.40	24,458	27.36	25,387	26.32	26,311	25.28	27,221	24.24
2. Μεταποίησης	16,263	19.60	18,254	20.42	20,487	21.24	22,959	22.06	25,694	22.88
3. Κατασκευὰ	5,790	7.00	6,061	6.78	6,328	6.56	6,598	6.34	6,873	6.12
4. 'Επιχειρήσεις Κοινῆς 'Ωφε- λείας	1,870	2.20	2,047	2.29	2,296	2.38	2,571	2.47	2,864	2.55
5. Μεταφορὰι -'Επικοινωνία ..	6,873	8.30	7,384	8.26	7,938	8.23	8,534	8.20	9,175	8.17
6. 'Υπηρεσία	28,546	34.50	31,189	34.89	34,020	35.27	37,103	35.65	40,472	36.04
Σ ὄ ν ο λ ο ν	82,850	100.00	89,393	100.00	96,456	100.00	104,076	100.00	112,299	100.00
				1969		1970		1971		1972
1. Πρωτογενὴς Παραγωγὴ.....	28,112	23.20	28,960	22.15	29,766	21.10	30,520	20.05	31,206	19.00
2. Μεταποίησης	28,718	23.70	32,058	24.52	35,762	25.35	39,835	26.17	44,345	27.00
3. Κατασκευὰ	7,149	5.90	7,413	5.67	7,674	5.44	7,961	5.23	8,212	5.00
4. 'Επιχειρήσεις Κοινῆς 'Ωφε- λείας	3,199	2.64	3,556	2.72	3,992	2.83	4,430	2.91	4,927	3.00
5. Μεταφορὰι -'Επικοινωνία.....	9,863	8.14	10,603	8.11	11,384	8.07	12,233	8.03	13,139	8.00
6. 'Υπηρεσία	44,130	36.42	48,153	36.83	52,492	37.21	57,249	37.61	62,441	38.00
Σ ὄ ν ο λ ο ν	121,171	100.00	130,743	100.00	141,070	100.00	152,216	100.00	164,240	100.00

Π α ρ α τ η ρ ῆ σ ε ι ς :

1. 'Η ἐπίδοκομένη κατανομὴ τοῦ ἔτους 1972 ἐλήφθη ἐκ τῆς στήλης 8 τοῦ πίνακος 3.1.
2. 'Ο ὑπολογισμὸς ἐγένετο ὡς εἰς τὸν πίνακα Α - 3.1.

ΠΙΝΑΚ Α - 3. 8. Σύνθεσις τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐργαρίου Προϊόντος εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς : 1963 - 1972
 Ἐμμεσος προβολὴ ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ Πίνακος 6.

Εἰς ἑκατ. δρχ. εἰς σταθερὰς τιμὰς 1954

Κλάδοι	1963		1964		1965		1966		1967	
	Ἑκατ. δρχ.	%	Ἑκατ. δρχ.	%	Ἑκατ. δρχ.	%	Ἑκατ. δρχ.	%	Ἑκατ. δρχ.	%
1. Πρωτογενῆς Παραγωγῆ.....	23,047	28.2	23,720	27.6	24,432	27.0	25,184	26.4	25,976	25.8
2. Μεταπονήσις	16,142	19.8	16,925	19.7	17,728	19.6	18,551	19.4	19,394	19.3
3. Κατασκευαὶ	5,790	7.1	6,572	7.7	7,459	8.2	8,466	8.9	9,609	9.5
4. Ἐπιχειρήσεις Κοινῆς Ὁ- φελείας	1,897	2.3	20,280	2.4	2,274	2.5	2,477	2.6	2,691	2.7
5. Μεταφορὰι - Ἐπικοινωνίαι ..	6,629	8.1	7,049	8.2	7,503	8.3	7,991	8.4	8,513	8.5
6. Ἐνοίκια	6,004	7.3	6,480	7.5	6,981	7.7	7,507	7.9	8,059	8.0
7. Λοιπαὶ Ὑπηρεσίαι	22,159	27.1	23,131	26.9	24,151	26.7	25,220	26.4	26,337	26.2
Σύνολον	81,668	100.0	85,957	100.0	90,528	100.0	95,396	100.0	100,579	100.0

ΠΙΝΑΞ Α - 3.8. (συνέχ.)

	1968	1969	1970	1971	1972				
1. Πρωτογενής Παραγωγή ...	26,808	27,680	24.7	28,592	24.2	29,544	23.7	30,535	23.1
2. Μεταποίησης	20,256	21,438	18.9	22,040	18.6	22,962	18.4	23,900	18.1
3. Κατασκευή	10,906	12,379	11.1	14,050	11.9	15,947	12.8	18,100	13.7
4. 'Επιχειρήσεις Κοινής 'Ωφελείας	2,915	3,150	2.8	3,395	2.9	3,651	2.9	3,917	3.0
5. Μεταφορές-'Επικοινωνία...	9,070	9,661	8.6	10,286	8.7	10,945	8.8	11,638	8.8
6. 'Ενοίκια	8,636	9,238	8.3	9,865	8.3	10,518	8.4	11,248	8.6
7. Λοιπά 'Υπηρεσία	27,503	28,757	25.6	29,980	25.4	31,291	25.0	32,651	24.7
Σύνολον	106,094	111,962	100.0	118,208	100.0	124,858	100.0	131,990	100.0

Π α ρ α τ η ρ ή σ η ς :

'Η κατά κλάδον προστιθεμένη αξία υπελογίσθη βάσει τής ύποθέσεως ότι $\Gamma_{0j(t)} = \frac{1}{k_j} I_{j(t-2)} + \Gamma_{0j(t-1)}$
 έθια k_j είναι ή κατά κλάδον σχέσις των 'Ακαθαρσίτων 'Επενδύσεων προς την καθαράν προστιθεμένην αξίαν
 (πρβλ. Πίνακα 3.2).

ΠΙΝΑΞ Α - 4.1. Όριακός λόγος Άκαθαρίστου Παγίου Κεφαλαίου
πρός την προστιθεμένη αξία του κλάδου τής Πρωτογενούς
παραγωγής

$$1. \frac{\sum_{t=54}^{57} I_p(t)}{\Upsilon_{Dp(58)} - \Upsilon_{Dp(54)}} = 1.16$$

$$2. \frac{\sum_{t=55}^{58} I_p(t)}{\Upsilon_{Dp(59)} - \Upsilon_{Dp(55)}} = 2.03$$

$$3. \frac{\sum_{t=56}^{59} I_p(t)}{\Upsilon_{Dp(60)} - \Upsilon_{Dp(56)}} = 6.33$$

$$k_p = \frac{1}{3} \sum_{i=1}^3 k_i = 3.17$$

Τò k_p ελήφθη ως ἴσον τοῦ 3.50 διότι ἐγένετο ἡ ὑπόθεσις, ὅτι αἱ παρατηρήσεις 1 καὶ 2 εἶναι πλέον τοῦ δέοντος εὐνοϊκαὶ ἀπεικονίζουσαι καταστάσεις, αἱ ὅποια δὲν θὰ ἐπαναληφθοῦν μελλοντικῶς καὶ ὅτι ἡ παρατήρησις 3 βαρύνεται ἰδιαίτερος ἀπὸ ἔργα ἀποστραγίσεως καὶ ἀρδεύσεως. (Προγενέστερα παρατηρήσεις δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν θεωρηθεῖσαι ὡς μὴ ἀντιπροσωπευτικά). Εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἐπομένους πίνακας ἐλήφθησαν τετραετῆς περίοδοι (καθ' ὅσον αἱ Ἑλληνικαὶ χρονολογικαὶ σειραὶ δεικνύουσι τετραετῆ κύκλον), καὶ καθυστέρησιν (lag) ἑνὸς ἔτους, τῶν ἐπενδύσεων ἔναντι τοῦ ἀντιστοίχου εισοδήματος.

ΠΙΝΑΞ Α - 4.2. Όριακός λόγος Άκαθαρίστου Παγίου Κεφαλαίου
πρός την προστιθεμένη αξίαν του κλάδου τής Μεταποίησης

$$1. \frac{\sum_{t=48}^{51} I_m(t)}{\dot{Y}_{Dm(52)} - \dot{Y}_{Dm(48)}} = 2.19$$

$$2. \frac{\sum_{t=49}^{52} I_m(t)}{\dot{Y}_{Dm(53)} - \dot{Y}_{Dm(49)}} = 2.77$$

$$3. \frac{\sum_{t=50}^{53} I_m(t)}{\dot{Y}_{Dm(54)} - \dot{Y}_{Dm(50)}} = 2.14$$

$$4. \frac{\sum_{t=51}^{54} I_m(t)}{\dot{Y}_{Dm(55)} - \dot{Y}_{Dm(51)}} = 1.64$$

$$5. \frac{\sum_{t=52}^{55} I_m(t)}{\dot{Y}_{Dm(56)} - \dot{Y}_{Dm(52)}} = 1.10$$

$$6. \frac{\sum_{t=53}^{56} I_m(t)}{\gamma_{Dm(57)} - \gamma_{Dm(53)}} = 1.23$$

$$7. \frac{\sum_{t=54}^{57} I_m(t)}{\gamma_{Dm(58)} - \gamma_{Dm(54)}} = 1.42$$

$$8. \frac{\sum_{t=55}^{58} I_m(t)}{\gamma_{Dm(59)} - \gamma_{Dm(55)}} = 2.05$$

$$9. \frac{\sum_{t=56}^{59} I_m(t)}{\gamma_{Dm(60)} - \gamma_{Dm(56)}} = 1.96$$

$$k_m = \frac{1}{9} \sum_{i=1}^9 k_i = 1.83$$

Τὸ k_m ἐστρογγυλεύθη εἰς 2.00. Ἡ ἐν λόγω σχέσηις ἐπεβεβαιώθη καὶ ἐξ ἄλλων λεπτομερῶν μελετῶν τοῦ Κέντρου Οἰκονομικῶν Ἑρευνῶν.

ΠΙΝΑΞ Α - 4.3. 'Οριακός λόγος 'Ακαθαρίστου Παγίου Κεφαλαίου
 προς την προστιθεμένη αξίαν του κλάδου τῶν 'Επιχειρήσεων
 Κοινῆς 'Ωφελείας

$$1. \frac{\sum_{t=54}^{57} I_{e(t)}}{\Upsilon_{De(58)} - \Upsilon_{De(54)}} = 8.10$$

$$2. \frac{\sum_{t=55}^{58} I_{e(t)}}{\Upsilon_{De(59)} - \Upsilon_{De(55)}} = 7.78$$

$$3. \frac{\sum_{t=56}^{59} I_{e(t)}}{\Upsilon_{De(60)} - \Upsilon_{De(56)}} = 7.67$$

$$k_e = \frac{1}{3} \sum_{i=1}^3 k_i = 7.85$$

Τὸ k_e ἐστρόγγυλεύθη εἰς 8.00. Προγενέστεραι παρατηρήσεις ἐθεωρήθησαν ὡς μὴ ἀντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΞ Α - 4.4. Όριακός λόγος Άκαθαρίστου Παγίου Κεφαλαίου
πρός την προστιθεμένη αξία του κλάδου τῶν Μεταφορῶν
καὶ Ἐπικοινωνιῶν

$$1. \frac{\sum_{t=55}^{58} I_{c(t)}}{\Upsilon_{Dc(59)} - \Upsilon_{Dc(55)}} = 9.68$$

$$2. \frac{\sum_{t=56}^{59} I_{c(t)}}{\Upsilon_{Dc(60)} - \Upsilon_{Dc(56)}} = 9.88$$

$$k_c = \frac{1}{2} \sum_{i=1}^2 k_i = 9.78$$

Τὸ k_c ἐστρογγυλεύθη εἰς 9.00. Προγενέστεραι παρατηρήσεις ἐθεωρήθησαν ὡς μὴ ἀντιπροσωπευτικά.

ΠΙΝΑΞ Α - 4.5. Όριακός λόγος 'Ακαθαρίστου Παγίου Κεφαλαίου
πρός την προστιθεμένην αξίαν εκ τῶν 'Ενοικίων

$$1. \frac{\sum_{t=48}^{51} I_d(t)}{\Upsilon_{Dd(52)} - \Upsilon_{Dd(48)}} = 14.72$$

$$2. \frac{\sum_{t=49}^{52} I_d(t)}{\Upsilon_{Dd(53)} - \Upsilon_{Dd(49)}} = 10.91$$

$$3. \frac{\sum_{t=50}^{53} I_d(t)}{\Upsilon_{Dd(54)} - \Upsilon_{Dd(50)}} = 11.71$$

$$4. \frac{\sum_{t=51}^{54} I_d(t)}{\Upsilon_{Dd(55)} - \Upsilon_{Dd(51)}} = 10.45$$

$$5. \frac{\sum_{t=52}^{55} I_d(t)}{\Upsilon_{Dd(56)} - \Upsilon_{Dd(52)}} = 10.85$$

$$6. \frac{\sum_{t=53}^{56} I_{d(t)}}{\Upsilon_{Dd(57)} - \Upsilon_{Dd(58)}} = 12.23$$

$$7. \frac{\sum_{t=54}^{57} I_{d(t)}}{\Upsilon_{Dd(58)} - \Upsilon_{Dd(54)}} = 11.32$$

$$8. \frac{\sum_{t=55}^{58} I_{d(t)}}{\Upsilon_{Dd(59)} - \Upsilon_{Dd(55)}} = 12.18$$

$$9. \frac{\sum_{t=56}^{59} I_{d(t)}}{\Upsilon_{Dd(60)} - \Upsilon_{Dd(56)}} = 11.31$$

$$k_d = \frac{1}{9} \sum_{i=1}^9 k_i = 11.31$$

Τὸ k_d ἐστὸ γυλιεῖθι εἰς 11.00.

ΠΙΝΑΚ Α - 4.6. 'Οριακός λόγος 'Ακαθάριστου Παγίου Κεφαλαίου
πρός την προστιθεμένη αξίαν του κλάδου τῶν Υπηρησιῶν

$$1. \frac{\sum_{t=48}^{51} I_{S(t)}}{\hat{\Upsilon}_{D_S(52)} - \hat{\Upsilon}_{D_S(48)}} = 2.05$$

$$2. \frac{\sum_{t=49}^{52} I_{S(t)}}{\hat{\Upsilon}_{D_S(53)} - \hat{\Upsilon}_{D_S(49)}} = 3.25$$

$$3. \frac{\sum_{t=50}^{53} I_{S(t)}}{\hat{\Upsilon}_{D_S(54)} - \hat{\Upsilon}_{D_S(50)}} = 2.75$$

$$4. \frac{\sum_{t=51}^{54} I_{S(t)}}{\hat{\Upsilon}_{D_S(55)} - \hat{\Upsilon}_{D_S(51)}} = 2.58$$

$$5. \frac{\sum_{t=52}^{55} I_{S(t)}}{\hat{\Upsilon}_{D_S(56)} - \hat{\Upsilon}_{D_S(52)}} = 2.03$$

$$6. \frac{\sum_{t=53}^{56} I_{S(t)}}{\bar{Y}_{D_S(57)} - \bar{Y}_{D_S(53)}} = 2.28$$

$$7. \frac{\sum_{t=54}^{57} I_{S(t)}}{\bar{Y}_{D_S(58)} - \bar{Y}_{D_S(54)}} = 1.63$$

$$8. \frac{\sum_{t=55}^{58} I_{S(t)}}{\bar{Y}_{D_S(59)} - \bar{Y}_{D_S(55)}} = 1.67$$

$$9. \frac{\sum_{t=56}^{59} I_{S(t)}}{\bar{Y}_{D_S(60)} - \bar{Y}_{D_S(56)}} = 1.49$$

$$k_s = \frac{1}{9} \sum_{i=1}^9 k_i = 2.19$$

Τὸ k_s ἐστὸ γυλιεύθη εἰς 2.00.

ΠΙΝΑΞ Α - 5.1*. 'Επιδιωκομένη σύνθεσις τοῦ Υ_D καὶ I, ἀντιστοιχοῦσα εἰς

		1963	1964	1965
Πρωτογενῆς Παραγωγή	Υ_{DP}	26,597	27,433	28,274
	I_p	2,944	2,972	2,996
Μεταποιήσις	Υ_{Dm}	16,483	18,116	19,882
	I_m	3,532	3,828	4,148
Κατασκευαί	Υ_{Dr}	5,109	5,409	5,726
	I_r			
'Επιχειρήσεις, Κοινῆς 'Ωφε- λείας	Υ_{De}	1,811	2,005	2,215
	I_e	1,680	1,824	1,984
Μεταφοραὶ - 'Επικοινωνίαι	Υ_{Dc}	6,153	6,591	7,060
	I_c	4,221	4,518	4,833
'Ενοίκια**	Υ_{Dd}	6,052	6,296	6,547
	I_d	2,761	2,871	2,970
'Υπηρεσίαι	Υ_{Ds}	22,944	24,296	25,725
	I_s	2,858	3,038	3,224
Σύνολον	Υ_D	85,149	90,146	95,429
	I	17,996	19,051	20,155
'Οριακὸς λόγος Κεφαλαίου-Προϊόντος		3.42	3.41	3.40
Κατὰ κεφαλὴν Υ_D		9,943	10,430	10,940

* Υ_D = 'Ακαθάριστον 'Εγχώριον Προϊὸν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς

I = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου

** Υ_{Dd} = Εἰσόδημα ἐξ 'Ενοικίων

I_d = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις εἰς κατοικίας.

Μεταποίηση = 26% του Υ₀ και Άποταμίευση = 21%

1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
29,123	29,979	30,840	31,703	32,565	33,423	34,273
3,014	3,021	3,017	3,003	2,975		
21,796	23,870	26,117	28,551	31,187	34,041	37,130
4,494	4,868	5,272	5,708	6,178		
6,062	6,420	6,799	7,202	7,630	8,085	8,568
2,443	2,691	2,960	3,252	3,568	3,912	4,284
2,152	2,336	2,528	2,752	2,976		
7,562	8,099	8,676	9,293	9,955	10,664	11,425
5,193	5,553	5,958	6,381	6,849		
6,808	7,078	7,357	7,645	7,943	8,251	8,568
3,069	3,168	3,278	3,388	3,487		
27,244	28,856	30,568	32,388	34,321	36,374	38,558
3,424	3,640	3,866	4,106	4,368		
101,038	106,993	113,317	120,034	127,169	134,750	142,806
21,346	22,586	23,919	25,338	26,833		
3.38	3.37	3.36	3.35	3.34	3.33	
11,478	12,043	12,639	13,265	13,926	14,621	15,356

ΠΙΝΑΞ Α - 5.2*. 'Επιδιωκομένη σύνθεσις τοῦ Υ_D καὶ I, ἀντιστοιχοῦσα εἰς

		1963	1964	1965
Πρωτογενῆς Παραγωγή	Υ_{Dp}	26,596	27,331	28,059
	I_p	2,548	2,538	2,520
Μεταποιήσις	Υ_{Dm}	16,484	18,216	20,093
	I_m	3,754	4,078	4,428
Κατασκευαί	Υ_{Dr}	5,109	5,408	5,725
	I_r			
'Επιχειρήσεις Κοινῆς 'Ωφε- λείας	Υ_{De}	1,811	2,005	2,215
	I_e	1,680	1,824	1,984
Μεταφοραὶ -'Επικοινωνίαι	Υ_{Dc}	6,153	6,591	7,059
	I_c	4,212	4,518	4,842
'Ενοίκια**	Υ_{Dd}	6,052	6,295	6,547
	I_d	2,772	2,871	2,970
Υπηρεσίαι	Υ_{Ds}	22,944	24,295	25,724
	I_s	2,858	3,038	3,226
Σύνολον	Υ_D	85,149	90,141	95,422
	I	17,824	18,867	19,970
'Οριακὸς λόγος Κεφαλαίου - Προϊόντος		3.39	3.38	3.36
Κατὰ κεφαλὴν Υ_D		9,943	10,429	10,939

* Υ_D = 'Ακαθάριστον 'Εγχώριον Προϊὸν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς

I = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου

** Υ_{Dd} = Εἰσόδημα ἐξ 'Ενοικίων

I_d = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις εἰς κατοικίας.

Μεταποίηση = 27% του Υ_D και Αποταμίευση = 21%

1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
28,784	29,504	30,213	30,910	31,588	32,244	32,872
2,482	2,440	2,373	2,296	2,198		
22,132	24,346	26,750	29,359	32,189	35,259	38,589
4,808	5,218	5,650	6,140	6,660		
6,062	6,420	6,801	7,203	7,632	8,090	8,575
2,443	2,691	2,960	3,252	3,570	3,914	4,288
2,152	2,336	2,544	2,752	2,992		
7,561	8,099	8,676	9,295	9,959	10,670	11,434
5,193	5,571	5,976	6,399	6,876		
6,808	7,078	7,357	7,647	7,946	8,256	8,575
3,069	3,190	3,289	3,410	3,509		
27,243	28,856	30,571	32,395	34,334	36,395	38,589
3,430	3,648	3,878	4,122	4,388		
101,033	106,994	113,328	120,061	127,218	134,828	142,922
21,134	22,403	23,720	25,119	26,623		
3.35	3.34	3.33	3.31	3.30	3.29	
11,477	12,043	12,640	13,268	13,931	14,630	15,368

ΠΙΝΑΞ Α - 5.3*. 'Επιδιωκόμενη σύνθεσις τοῦ Υ_D καὶ I, ἀντιστοιχοῦσα εἰς

		1963	1964	1965
Πρωτογενὴς Παραγωγή.....	Υ_{Dp}	26,595	27,230	27,847
	I_p	2,159	2,110	2,040
Μεταποίησης	Υ_{Dm}	16,485	18,317	20,307
	I_m	3,980	4,330	4,710
Κατασκευαί	Υ_{Dr}	5,109	5,408	5,726
	I_r			
'Επιχειρήσεις Κοινῆς 'Ωφελείας	Υ_{De}	1,811	2,005	2,215
	I_e	1,680	1,824	1,984
Μεταφοραὶ - 'Επικοινωνίαί	Υ_{Dc}	6,153	6,591	7,060
	I_c	4,221	4,518	4,851
'Ενοίκια**	Υ_{Dd}	6,052	6,296	6,547
	I_d	2,761	2,871	2,981
'Υπηρεσίαί	Υ_{Ds}	22,944	24,295	25,752
	I_s	2,860	3,042	3,232
Σύνολον.....	Υ_D	85,149	90,142	95,427
	I	17,661	18,695	19,798
'Οριακὸς λόγος Κεφαλαίου-Προϊόντος		3.36	3.34	3.33
Κατὰ κεφαλὴν Υ_D		9,943	10,429	10,940

* Υ_D = 'Ακαθάριστον 'Εγχώριον Προϊόν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς

I = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου

** Υ_{Dd} = Εἰσόδημα ἐξ 'Ενοικίων

I_d = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις εἰς κατοικίας.

Μεταποίηση = 28 % του Υ_D και Άποταμίευση = 21 %

1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
28,450	29,033	29,592	30,122	30,617	31,070	31,475
1,956	1,855	1,732	1,585	1,417		
22,472	24,827	27,388	30,173	33,198	36,487	40,059
5,122	5,570	6,050	6,578	7,144		
6,063	6,421	6,802	7,207	7,638	8,096	8,584
2,443	2,691	2,961	3,254	3,572	3,917	4,292
2,160	2,344	2,544	2,760	3,000		
7,562	8,101	8,679	9,299	9,965	10,679	11,445
5,202	5,580	5,994	6,426	6,894		
6,808	7,079	7,360	7,650	7,951	8,262	8,584
3,091	3,190	3,311	3,421	3,542		
27,246	28,862	30,581	32,409	34,354	36,425	38,628
3,438	3,656	3,890	4,142	4,406		
101,044	107,015	113,363	120,114	127,295	134,963	143,067
20,969	22,195	23,521	24,912	26,403		
3.32	3.30	3.29	3.28	3.26	3.25	
11,478	12,046	12,644	13,274	13,939	14,641	15,384

ΠΙΝΑΞ Α - 5.4.* 'Επιδιωκομένη σύνθεσις τοῦ Υ_D καὶ I, ἀντιστοιχοῦσα εἰς

		1963	1964	1965
Πρωτογενῆς Παραγωγή	Υ_{Dp}	26,597	27,506	28,419
	I_p	3,196	3,245	3,283
Μεταποιήσις	Υ_{Dm}	16,483	18,164	19,984
	I_m	3,640	3,956	4,302
Κατασκευαὶ	Υ_{Dr}	5,109	5,423	5,755
	I_r			
'Επιχειρήσεις Κοινῆς Ὡ- φελείας	Υ_{De}	1,811	2,010	2,226
	I_e	1,728	1,888	2,048
Μεταφοραὶ - 'Επικοινωνίαι	Υ_{Dc}	6,153	6,609	7,096
	I_c	4,383	4,707	5,067
'Ενοίκια **	Υ_{Dd}	6,052	6,312	6,581
	I_d	2,959	3,069	3,190
Ὑπηρεσίαι	Υ_{Ds}	22,944	24,360	25,857
	I_s	2,994	3,190	3,394
Σύνολον	Υ_D	85,149	90,384	95,918
	I	18,900	20,055	21,284
'Οριακὸς λόγος Κεφαλαίου-Προῦντος		3.42	3.41	3.40
Κατὰ Κεφαλὴν Υ_D		9,943	10,457	10,996

* Υ_D = 'Ακαθάριστον 'Εγχώριον Προῦδν εἰς τιμὰς στυλεστων παραγωγῆς

I = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου

** Υ_{Dd} = Εἰσόδημα ἐξ 'Ενοικίων

I_d = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις εἰς κατοικίας.

Μεταποίηση = 26% του Υ₀, και 'Αποταμίευση = 22⁰/₀

1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
29,346	30,284	31,232	32,187	33,146	34,105	35,061
3,318	3,343	3,357	3,357	3,346		
21,962	24,113	26,449	28,987	31,743	34,735	37,983
4,672	5,076	5,512	5,984	6,496		
6,109	6,485	6,885	7,312	7,766	8,250	8,765
2,462	2,718	2,998	3,301	3,632	3,991	4,383
2,240	2,424	2,646	2,872	3,136		
7,619	8,182	8,786	9,435	10,132	10,882	11,687
5,436	5,841	6,273	6,750	7,245		
6,860	7,150	7,450	7,761	8,084	8,419	8,765
3,300	3,421	3,553	3,685	3,806		
27,452	29,149	30,957	32,882	34,932	37,116	39,444
3,616	3,850	4,100	4,368	4,656		
101,810	108,081	114,757	121,865	129,435	137,498	146,088
22,582	23,955	25,441	27,016	28,685		
3.39	3.38	3.37	3.36	3.35	3.34	
11,565	12,166	12,799	13,467	14,174	14,919	15,708

ΠΙΝΑΞ Α - 5.5*. 'Επιδιωκομένη σύνθεσις τοῦ Υ_D καὶ I, ἀντιστοιχοῦσα εἰς

		1963	1964	1965
Πρωτογενῆς Παραγωγή	Υ_{Dp}	26,596	27,403	28,203
	I_p	2,800	2,804	2,797
Μεταποίησης	Υ_{Dm}	16,484	18,264	20,196
	I_m	3,864	4,210	4,586
Κατασκευαί	Υ_{Dr}	5,109	5,422	5,755
	I_r			
'Επιχειρήσεις Κοινῆς 'Ωφε- λείας	Υ_{De}	1,811	2,010	2,226
	I_e	1,728	1,888	2,048
Μεταφοραί - 'Επικοινωνίαι	Υ_{Dc}	6,153	6,609	7,095
	I_c	4,374	4,716	5,067
'Ενοίκια**	Υ_{Dd}	6,052	6,312	6,580
	I_d	2,948	3,080	3,190
'Υπηρεσίαι	Υ_{Ds}	22,944	24,359	25,856
	I_s	2,994	3,188	3,398
Σύνολον	Υ_D	85,149	90,379	95,911
	I	18,708	19,886	21,086
'Οριακὸς λόγος Κεφαλαίου-Προϊόντος Κατὰ κεφαλὴν Υ_D		3.40	3.38	3.37
		9,943	10,457	10,995

* Υ_D = 'Ακαθάριστον 'Εγγώριον Προϊόν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς

I = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου

** Υ_{Dd} = Εἰσόδημα ἐξ 'Ενοικίων

I_d = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις εἰς κατοικίας.

Μεταποίηση = 27% του Υ_D και 'Αποταμίευση = 22%

1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
29,004	29,803	30,597	31,381	32,151	32,902	33,628
2,779	2,744	2,695	2,629	2,541		
22,301	24,594	27,090	29,806	32,763	35,979	39,477
4,992	5,432	5,914	6,432	6,996		
6,108	6,485	6,885	7,315	7,769	8,255	8,772
2,462	2,718	2,998	3,302	3,633	3,994	4,386
2,240	2,432	2,648	2,888	3,136		
7,619	8,182	8,787	9,437	10,136	10,888	11,697
5,445	5,850	6,291	6,768	7,281		
6,860	7,150	7,451	7,763	8,088	8,424	8,773
3,311	3,432	3,575	3,696	3,839		
27,450	29,149	30,960	32,889	34,946	37,138	39,477
3,622	3,858	4,114	4,384	4,678		
101,804	108,081	114,768	121,893	129,486	137,580	146,210
22,389	23,748	25,237	26,797	28,471		
3.36	3.35	3.34	3.32	3.31	3.30	
11,565	12,166	12,800	13,470	14,179	14,928	15,722

ΠΙΝΑΞ Α - 5.6*. 'Επιδιωκομένη σύνθεσις τοῦ Υ_D καὶ I, ἀντιστοιχοῦσα εἰς

		1963	1964	1965
Πρωτογενῆς Παραγωγή	Υ_{Dp}	26,595	27,302	27,990
	I_p	2,408	2,369	2,313
Μεταποιημῆς	Υ_{Dm}	16,485	18,365	20,411
	I_m	4,092	4,466	4,872
Κατασκευαί	Υ_{Dr}	5,109	5,423	5,755
	I_r			
'Επιχειρήσεις Κοινῆς 'Ωφε- λείας	Υ_{Dc}	1,811	2,010	2,226
	I_c	1,728	1,888	2,056
Μεταφοραὶ -'Επικοινωνίαι	Υ_{Dc}	61,153	6,609	7,096
	I_c	4,383	4,716	5,067
'Ενοίκια**	Υ_{Dd}	6,052	6,312	6,581
	I_d	2,959	3,069	3,201
'Υπηρεσίαι	Υ_{Ds}	22,944	24,359	25,857
	I_s	2,996	3,194	3,402
Σύνολον	Υ_D	85,149	90,380	95,916
	I	18,566	19,702	20,911
'Οριακὸς λόγος Κεφαλαίου - Προϊόντος		3.37	3.35	3.34
Κατὰ Κεφαλὴν Υ_D		9,943	10,457	10,996

* Υ_D = 'Ακαθάριστον 'Εγχώριον Προϊὸν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς

I = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου

** Υ_{Dd} = Εἰσόδημα ἐξ 'Ενοικίων

I_d = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις εἰς κατοικίας.

Μεταποίηση = 28% του Υ_D και 'Αποταμίευση = 22%

1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
28,667	29,328	29,968	30,582	31,164	31,706	32,200
2,240	2,149	2,037	1,897	1,729		
22,644	25,080	27,737	30,634	33,791	37,232	40,982
5,314	5,794	6,314	6,882	7,500		
6,109	6,487	6,888	7,317	7,774	8,262	8,782
2,462	2,719	2,999	3,304	3,636	3,997	4,391
2,240	2,440	2,656	2,888	3,152		
7,620	8,183	8,789	9,441	10,143	10,897	11,709
5,454	5,868	6,318	6,786	7,308		
6,860	7,151	7,453	7,767	8,093	8,431	8,782
3,322	3,454	3,586	3,718	3,861		
27,454	29,155	30,970	32,904	34,968	37,169	39,518
3,630	3,868	4,128	4,402	4,698		
101,816	108,103	114,804	121,949	129,568	137,694	146,364
22,200	23,573	25,039	26,573	28,248		
3.33	3.31	3.30	3.29	3.27	3.26	
11,566	12,168	12,804	13,477	14,188	14,941	15,738

ΠΙΝΑΞ Α - 5.7.* 'Επιδιωκομένη σύνθεσις Υ_D και I, αντίστοιχοῦσα εἰς

		1963	1964	1965
Πρωτογενής Παραγωγή	Υ_{Dp}	26,597	27,578	28,564
	I_p	3,451	3,518	3,577
Μεταποιήσις	Υ_{Dm}	16,483	18,211	20,086
	I_m	3,750	4,088	4,454
Κατασκευαί	Υ_{Dr}	5,109	5,437	5,784
	I_r			
'Επιχειρήσεις Κοινῆς 'Ω- φελείας	Υ_{De}	1,811	2,016	2,238
	I_e	1,776	1,936	2,128
Μεταφοραί - 'Επικοινωνίαι . . .	Υ_{Dc}	6,153	6,626	7,132
	I_c	4,554	4,905	5,283
'Ενοίκια**	Υ_{Dd}	6,052	6,329	6,615
	I_d	3,146	3,267	3,410
'Υπηρεσίαι	Υ_{Ds}	22,944	24,425	25,989
	I_s	3,128	3,344	3,566
Σύνολον	Υ_D	85,149	90,622	96,408
	I	19,805	21,058	22,418
'Οριακὸς λόγος Κεφαλαίου-Προϊόντος		3.43	3.42	3.41
Κατὰ Κεφαλὴν Υ_D		9,943	10,485	11,052

* Υ_D = 'Ακαθάριστον 'Εγχώριον Προϊόν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς

I = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου

** Υ_{Dd} = Εἰσόδημα ἐξ 'Ενοικίων

I_d = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις εἰς κατοικίας.

Μεταποίηση = 26% του Υ₀ και 'Αποταμίευση = 23⁰/₀

1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
29,569	30,591	31,627	32,675	33,733	34,796	35,862
3,626	3,668	3,703	3,721	3,731		
22,130	24,357	26,783	29,427	32,305	35,439	38,851
4,852	5,288	5,756	6,268	6,824		
6,155	6,550	6,973	7,423	7,903	8,417	8,965
2,480	2,746	3,035	3,351	3,696	4,073	4,483
2,312	2,528	2,760	3,016	3,280		
7,677	8,264	8,897	9,578	10,312	11,102	11,954
5,697	6,129	6,606	7,110	7,668		
6,912	7,222	7,544	7,879	8,228	8,590	8,965
3,542	3,685	3,839	3,982	4,125		
27,661	29,444	31,348	33,381	35,551	37,869	40,345
3,808	4,066	4,340	4,636	4,952		
102,584	109,174	116,207	123,714	131,728	140,286	149,425
23,837	25,364	27,004	28,733	30,580		
3.40	3.39	3.38	3.37	3.36	3.35	
11,653	12,289	12,961	13,672	14,425	15,222	16,067

ΠΙΝΑΞ Α - 5.8*. 'Επιδιωκομένη σύνθεσις τοῦ Υ_D καὶ I, ἀντιστοιχοῦσα εἰς

		1963	1964	1965
Πρωτογενὴς Παραγωγή	Υ_{Dp}	26,596	27,475	28,347
	I_p	3,052	3,070	3,084
Μεταποίησης	Υ_{Dm}	16,484	18,312	20,299
	I_m	3,974	4,344	4,744
Κατασκευαὶ	Υ_{Dr}	5,109	5,437	5,784
	I_r			
'Επιχειρήσεις Κοινῆς 'Ωφελείας	Υ_{De}	1,811	2,015	2,237
	I_e	1,776	1,944	2,128
Μεταφοραὶ - 'Επιχειρήσεις	Υ_{Dc}	6,153	6,626	7,132
	I_c	4,554	4,905	5,283
'Ενοίκια**	Υ_{Dd}	6,052	6,329	6,114
	I_d	3,135	3,278	3,410
'Υπηρεσίαι	Υ_{Ds}	22,944	24,423	25,988
	I_s	3,130	3,342	3,570
Σύνολον	Υ_D	85,149	90,617	96,401
	I	19,621	20,883	22,219
'Οριακὸς λόγος Κεφαλαίου-Προϊόντος		3.41	3.39	3.39
Κατὰ κεφαλὴν Υ_D		9,943	10,484	11,051

* Υ_D = 'Ακαθάριστον 'Εγχώριον Προϊὸν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς

I = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου

** Υ_{Dd} = Εἰσόδημα ἐξ 'Ενοικίων

I_d = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις εἰς κατοικίας

Μεταποίηση = 27% του Υ₀ και 'Αποταμίευση = 23⁰/₀

1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
29,224	30,105	30,984	31,857	32,721	33,570	34,398
3,077	3,056	3,024	2,972	2,898		
22,471	24,843	27,432	30,259	33,343	36,709	40,380
5,178	5,654	6,168	6,732	7,342		
6,155	6,550	6,972	7,425	7,907	8,422	8,973
2,480	2,746	3,036	3,352	3,698	4,075	4,487
2,320	2,528	2,768	3,016	3,296		
7,677	8,264	8,898	9,580	10,316	11,109	11,964
5,706	6,138	6,624	7,137	7,695		
6,912	7,222	7,545	7,881	8,231	8,595	8,973
3,553	3,696	3,850	4,004	4,158		
27,659	29,444	31,351	33,388	35,565	37,892	40,380
3,814	4,074	4,354	4,654	4,976		
102,578	109,174	116,218	123,742	131,781	140,372	149,555
23,648	25,146	26,788	28,515	30,365		
3.37	3.36	3.34	3.33	3.32	3.31	
11,653	12,289	12,962	13,675	14,431	15,231	16,081

ΠΙΝΑΞ Α - 5.9.* 'Επιδιωκομένη σύνθεσις τοῦ Υ_D καὶ I, ἀντιστοιχοῦσα εἰς

		1963	1964	1965
Πρωτογενὴς Παραγωγή.....	Υ_{Dp}	26,595	27,374	28,133
	I_p	2,657	2,632	2,590
Μεταποιήσις	Υ_{Dm}	16,485	18,414	20,515
	I_m	4,202	4,602	5,036
Κατασκευαὶ	Υ_{Dr}	5,109	5,437	5,784
	I_r			
'Επιχειρήσεις Κοινῆς 'Ωφελείας	Υ_{De}	1,811	2,015	2,238
	I_e	1,784	1,944	2,120
Μεταφορὰι - 'Επικοινωνίαί ...	Υ_{Dc}	6,153	6,626	7,132
	I_c	4,554	4,914	5,292
'Ενοίκια **	Υ_{Dd}	6,052	6,329	6,615
	I_d	3,146	3,278	3,421
'Υπηρεσίαί.....	Υ_{Ds}	22,944	24,423	25,989
	I_s	3,132	3,348	3,576
Σύνολον	Υ_D	85,149	90,618	90,406
	I	19,475	20,718	22,035
'Οριακὸς λόγος Κεφαλαίου-Προϊόντος		3.38	3.36	3.35
Κατὰ Κεφαλὴν Υ_D		9,943	10,485	11,052

* Υ_D = 'Ακαθάριστον 'Εγχώριον Προῦδν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς

I = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου

** Υ_{Dd} = Εἰσόδημα ἐξ 'Ενοικίων

I_d = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις εἰς κατοικίας.

Μεταποίηση = 28% του Υ_D και 'Αποταμίευση = 23%

1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
28,885	29,625	30,348	31,047	31,717	32,350	32,938
2,531	2,447	2,345	2,216	2,058		
22,816	25,334	28,088	31,099	34,391	37,989	41,921
5,508	6,022	6,584	7,196	7,864		
6,155	6,552	6,975	7,428	7,912	8,429	8,983
2,481	2,746	3,037	3,354	3,700	4,079	4,492
2,328	2,536	2,768	3,032	3,304		
7,678	8,266	8,901	9,585	10,323	11,119	11,978
5,715	6,156	6,642	7,164	7,731		
6,913	7,224	7,547	7,885	8,236	8,602	8,983
3,553	3,718	3,861	4,026	4,191		
27,663	29,451	31,361	33,404	35,589	37,925	40,424
3,820	4,086	4,370	4,672	4,998		
102,591	109,198	116,257	123,802	131,868	140,493	149,719
23,455	24,965	26,570	28,306	30,146		
3.34	3.32	3.31	3.29	3.28	3.27	
11,654	12,292	12,966	13,681	14,440	15,244	16,099

ΠΙΝΑΞ Α - 5.10*. 'Επιδιωκομένη σύνθεσις τοῦ Υ_D καὶ I, ἀντιστοιχοῦσα εἰς

		1963	1964	1965
Πρωτογενῆς Παραγωγή	Υ_{Dp}	26,597	27,607	28,637
	I_p	3,605	3,731	3,861
Μεταποιήσις	Υ_{Dm}	16,483	18,230	20,137
	I_m	3,814	4,186	4,598
Κατασκευαὶ	Υ_{Dr}	5,109	5,443	5,799
	I_r			
'Επιχειρήσεις Κοινῆς 'Ωφε- λείας	Υ_{De}	1,811	2,018	2,243
	I_e	1,800	1,992	2,184
Μεταφοραὶ -'Επικοινωνιαὶ	Υ_{Dc}	6,153	6,633	7,151
	I_c	4,662	5,049	5,499
'Ενοίκια **	Υ_{Dd}	6,052	6,336	6,631
	I_d	3,245	3,443	3,619
'Υπηρεσιαὶ	Υ_{Ds}	22,944	24,450	26,056
	I_s	3,212	3,462	3,730
Σύνολον	Υ_D	85,149	90,717	96,654
	I	20,338	21,863	23,491
'Οριακὸς λόγος Κεφαλαίου - Προϊόντος		3.44	3.43	3.42
Κατὰ Κεφαλὴν Υ_D		9,943	10,496	11,080

* Υ_D = 'Ακαθάριστον 'Εγγώριον Προϊὸν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς

I = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου

** Υ_{Dd} = Εἰσόδημα ἐξ 'Ενοικίων

I_d = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις εἰς κατοικίας.

Μεταποίηση = 26% του Υ_D και 'Αποταμίευση = 23.5 - 25%

1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
29,703	30,806	31,946	33,120	34,329	35,571	36,845
3,990	4,109	4,232	4,347	4,459		
22,230	24,529	27,053	29,827	32,876	36,228	39,915
5,048	5,548	6,098	6,704	7,374		
6,183	6,597	7,043	7,524	8,043	8,605	9,211
2,492	2,765	3,066	3,397	3,762	4,163	4,606
2,408	2,648	2,920	3,208	3,544		
7,712	8,323	8,986	9,708	10,494	11,349	12,281
5,967	6,498	7,074	7,695	8,388		
6,944	7,273	7,620	7,987	8,373	8,781	9,211
3,817	4,037	4,246	4,488	4,730		
27,787	29,652	31,664	33,835	36,179	38,712	41,450
4,024	4,342	4,688	5,066	5,476		
103,051	109,945	117,378	125,398	134,056	143,409	153,519
25,254	27,182	29,258	31,508	33,971		
	3.41	3.40	3.39	3.38	3.37	3.35
11,706	12,376	13,091	13,858	14,680	15,561	16,507

ΠΙΝΑΞ Α - 5.11.* 'Επιδιωκομένη σύνθεσις τοῦ Υ_D καὶ I, ἀντιστοιχοῦσα εἰς

		1963	1964	1965
Πρωτογενῆς Παραγωγή	Υ_{Dp}	26,596	27,504	28,419
	I_p	3,203	3,287	3,360
Μεταποιήσις	Υ_{Dm}	16,484	18,331	20,351
	I_m	4,040	4,444	4,890
Κατασκευαί	Υ_{Dr}	5,109	5,443	5,799
	I_r			
'Επιχειρήσεις Κοινῆς 'Ωφε- λείας	Υ_{De}	1,811	2,017	2,243
	I_e	1,808	1,992	2,184
Μεταφοραὶ - 'Επικοινωνίαι	Υ_{Dc}	6,153	6,633	7,150
	I_c	4,653	5,058	5,499
'Ενοίκια **	Υ_{Dd}	6,052	6,335	6,631
	I_d	3,256	3,432	3,630
'Υπηρεσίαι	Υ_{Ds}	22,944	24,449	26,054
	I_s	3,210	3,462	3,734
Σύνολον	Υ_D	85,149	90,712	96,647
	I	20,170	21,675	23,297
'Οριακὸς λόγος Κεφαλαίου Προϊόντος		3.41	3.40	3.39
Κατὰ Κεφαλὴν Υ_D		9,943	10,495	11,080

* Υ_D = 'Ακαθάριστον 'Εγχώριον Προϊὸν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς

I = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου

** Υ_{Dd} = Εἰσόδημα ἐξ 'Ενοικίων

I_d = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις εἰς κατοικίας.

Μεταποίηση = 27% του Υ, και 'Αποταμίευση = 23.5 - 25%

1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
29,358	30,318	31,296	32,292	33,301	34,319	35,342
3,423	3,486	3,532	3,563	3,581		
22,573	25,018	27,709	30,671	33,934	37,527	41,488
5,382	5,924	6,526	7,186	7,922		
6,183	6,597	7,045	7,525	8,046	8,610	9,220
2,492	2,765	3,066	3,398	3,763	4,166	4,610
2,408	2,656	2,920	3,224	3,552		
7,712	8,323	8,987	9,711	10,498	11,357	12,293
5,976	6,516	7,083	7,731	8,424		
6,943	7,273	7,621	7,989	8,377	8,787	9,220
3,828	4,048	4,268	4,510	4,763		
27,785	29,652	31,667	33,843	36,195	38,737	41,488
4,030	4,352	4,704	5,084	5,502		
103,046	109,946	117,391	125,429	134,114	143,503	153,661
25,047	26,982	29,033	31,298	33,744		
3.38	3.36	3.35	3.34	3.33	3.32	
11,706	12,376	13,093	13,861	14,686	15,571	16,523

ΠΙΝΑΞ Α - 5.12*. 'Επιδιωκόμενη σύνθεσις τοῦ Υ_D καὶ I , ἀντιστοιχοῦσα εἰς

		1963	1964	1965
Πρωτογενῆς Παραγωγή	Υ_{Dp}	26,595	27,403	28,205
	I_p	2,807	2,842	2,863
Μεταποίησης	Υ_{Dm}	16,485	18,433	20,568
	I_m	4,270	4,704	5,186
Κατασκευαί	Υ_{Dr}	5,109	5,443	5,799
	I_r			
'Επιχειρήσεις Κοινῆς 'Ωφε- λείας	Υ_{De}	1,811	2,017	2,243
	I_e	1,808	1,992	2,192
Μεταφοραί - 'Επικοινωνίαι	Υ_{Dc}	6,153	6,633	7,150
	I_c	4,653	5,067	5,508
'Ενοίκια **	Υ_{Dd}	6,052	6,335	6,631
	I_d	3,256	3,443	3,641
'Υπηρεσίαι	Υ_{Ds}	22,944	24,449	26,056
	I_s	3,214	3,466	3,740
Σύνολον	Υ_D	85,149	90,713	96,652
	I	20,008	21,514	23,130
'Οριακὸς λόγος Κεφαλαίου-Προϊόντος		3.38	3.37	3.36
Κατὰ κεφαλὴν Υ_D		9,943	10,496	11,080

* Υ_D = 'Ακαθάριστον 'Εγχώριον Προϊὸν εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς

I = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου

** Υ_{Dd} = Εἰσόδημα ἐξ 'Ενοικίων

I_d = 'Ακαθάριστοι 'Επενδύσεις εἰς κατοικίας.

Μεταποίηση = 28% του Υ_D και 'Αποταμίευση = 23.5 - 25%

1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
29,017	29,835	30,655	31,471	32,280	33,074	33,845
2,870	2,856	2,832	2,779	2,699		
22,920	25,513	28,372	31,524	35,002	38,840	43,076
5,718	6,304	6,956	7,676	8,472		
6,184	6,598	7,046	7,530	8,052	8,618	9,231
2,492	2,766	3,067	3,399	3,766	4,170	4,615
2,408	2,656	2,936	3,232	3,560		
7,713	8,325	8,990	9,716	10,506	11,367	12,307
5,985	6,534	7,110	7,749	8,460		
6,944	7,275	7,624	7,993	8,383	8,795	9,231
3,839	4,059	4,290	4,532	4,796		
27,789	29,659	31,679	33,861	36,220	38,773	41,538
4,040	4,364	4,718	5,106	5,530		
103,059	109,971	117,433	125,494	134,209	143,637	153,843
24,860	26,773	28,842	31,074	33,517		
3.35	3.33	3.32	3.31	3.30	3.28	
11,707	12,379	13,098	13,868	14,697	15,586	16,542

ΠΙΝΑΞ Α - 6.1. Πρόγραμμα 21 - 26. Προβολαί
προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως

Είς εκατ. δρχ. εις σταθεράς τιμάς 1954

Έτη	- S _p	- S _g	- D	+ V	+ I	= + F _s
1963	8,607	2,732	5,049	700	17,996	2,308
1964	9,496	2,986	5,312	700	19,051	1,957
1965	10,411	3,253	5,633	700	20,155	1,558
1966	11,411	3,536	5,864	700	21,346	1,235

ΠΙΝΑΞ Α - 6.2. Πρόγραμμα 21 - 27. Προβολαί
προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως

Είς εκατ. δρχ. εις σταθεράς τιμάς 1954

Έτη	- S _p	- S _g	- D	+ V	+ I	= + F _s
1963	8,609	2,732	5,040	700	17,824	2,143
1964	9,495	2,985	5,294	700	18,867	1,793
1965	10,420	3,252	5,606	700	19,970	1,392
1966	11,418	3,536	5,827	700	21,134	1,053

ΠΙΝΑΞ Α - 6.3. Πρόγραμμα 21 - 28. Προβολαί
προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως

Είς εκατ. δρχ. εις σταθεράς τιμάς 1954

Έτη	- S _p	- S _g	- D	+ V	+ I	= + F _s
1963	8,611	2,732	5,032	700	17,661	1,986
1964	9,498	2,985	5,278	700	18,695	1,634
1965	10,426	3,253	5,581	700	19,798	1,238
1966	11,426	3,537	5,793	700	20,969	913

ΠΙΝΑΞ Α - 6.4. Πρόγραμμα 22 - 26. Προβολαί
προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως

Είς εκατ. δρχ. εις σταθεράς τιμάς 1954

Έτη	- S _b	- S _g	- D	+ V	+ I	= + F _s
1963	8,599	2,732	5,094	700	18,900	3,175
1964	9,517	2,997	5,405	700	20,055	2,836
1965	10,474	3,277	5,779	700	21,284	2,454
1966	11,507	3,576	6,070	700	22,582	2,129

ΠΙΝΑΞ Α - 6.5. Πρόγραμμα 22 - 27. Προβολαί
προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως

Είς εκατ. δρχ. εις σταθεράς τιμάς 1954

Έτη	- S _p	- S _g	- D	+ V	+ I	= + F _s
1963	8,601	2,732	5,085	700	18,708	2,990
1964	9,519	2,997	5,386	700	19,886	2,684
1965	10,477	3,277	5,752	700	21,086	2,280
1966	11,513	3,575	6,032	700	22,389	1,969

ΠΙΝΑΞ Α - 6.6. Πρόγραμμα 22 - 28. Προβολαί
προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως

Είς εκατ. δρχ. εις σταθεράς τιμάς 1954

Έτη	- S _p	- S _g	- D	+ V	+ I	= + F _s
1963	8,602	2,732	5,077	700	18,566	2,855
1964	9,522	2,997	5,371	700	19,702	2,512
1965	10,483	3,277	5,727	700	20,911	2,124
1966	11,521	3,576	5,997	700	22,200	1,806

ΠΙΝΑΞ Α - 6.7. Πρόγραμμα 23 - 26. Προβολαι
προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως

Είς εκατ. δρχ. εις σταθεράς τιμάς 1954

Έτη	- S _p	- S _g	- D	+ V	+ I	= + F _s
1963	8,582	2,732	5,192	700	19,805	3,999
1964	9,531	3,009	5,551	700	21,058	3,667
1965	10,521	3,302	5,979	700	22,418	3,316
1966	11,592	3,615	6,329	700	23,837	3,001

ΠΙΝΑΞ Α - 6.8. Πρόγραμμα 23 - 27. Προβολαι
προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως

Είς εκατ. δρχ. εις σταθεράς τιμάς 1954

Έτη	- S _p	- S _g	- D	+ V	+ I	= + F _s
1963	8,593	2,732	5,131	700	19,621	3,865
1964	9,543	3,009	5,480	700	20,883	3,551
1965	10,535	3,302	5,898	700	22,219	3,184
1966	11,608	3,614	6,238	700	23,648	2,888

ΠΙΝΑΞ Α - 6.9. Πρόγραμμα 23 - 28. Προβολαι
προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως

Είς εκατ. δρχ. εις σταθεράς τιμάς 1954

Έτη	- S _p	- S _g	- D	+ V	+ I	= + F _s
1963	8,594	2,732	5,123	700	19,475	3,726
1964	9,546	3,009	5,464	700	20,718	3,399
1965	10,540	3,302	5,874	700	22,035	3,019
1966	11,616	3,615	6,204	700	23,455	2,720

ΠΙΝΑΞ Α - 6.10. Πρόγραμμα (23.5 - 25) - 26. Προβολαι
προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως

Εις εκατ. δρχ. εις σταθεράς τιμάς 1954

Έτη	- Sp	- Sg	- D	+ V	+ I	= + Fs
1963	8,588	2,732	5,158	700	20,338	4,560
1964	9,548	3,014	5,545	700	21,863	4,456
1965	10,557	3,315	6,015	700	23,491	4,304
1966	11,655	3,638	6,412	700	25,254	4,249

ΠΙΝΑΞ Α - 6.11. Πρόγραμμα (23.5 - 25) - 27. Προβολαι
προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως

Εις εκατ. δρχ. εις σταθεράς τιμάς 1954

Έτη	- Sb	- Sg	- D	+ V	+ I	= + Fs
1963	8,590	2,732	5,149	700	20,170	4,399
1964	9,551	3,014	5,526	700	21,675	4,284
1965	10,560	3,314	5,987	700	23,279	4,118
1966	11,661	3,638	6,383	700	25,047	4,065

ΠΙΝΑΞ Α - 6.12. Πρόγραμμα (23.5 - 25) - 28. Προβολαι
προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως

Εις εκατ. δρχ. εις σταθεράς τιμάς 1954

Έτη	- Sp	- Sg	- D	+ V	+ I	= + Fs
1963	8,591	2,732	5,141	700	20,008	4,244
1964	9,554	3,014	5,510	700	21,514	4,136
1965	10,566	3,314	5,962	700	23,130	3,988
1966	11,669	3,639	6,350	700	24,860	3,902

ΠΙΝΑΚ Α - 7.1. Προβλέψεις ως προς την εξέλιξιν τῆς ἀξίας τῶν εισαγωγῶν διὰ τὴν περίοδον 1963 - 1966
 Εἰς ἔκαστ. δρχ. εἰς σταθερὰς τιμὰς 1954

	21-27			22-27				
	1963	1964	1965	1966	1963	1964	1965	1966
Κ α τ η γ ο ρ ί α ι								
1. Γεωργικὰ προϊόντα	2,191	2,427	2,677	2,942	2,191	2,438	2,700	2,978
2. Βιομηχανικὰ προϊόντα								
α. Καταναλωτικὰ	3,301	3,513	3,737	3,976	3,301	3,523	3,758	4,009
β. Ἐνδιάμεσα	8,070	8,642	9,247	9,890	8,070	8,669	9,303	9,979
γ. Κεφαλαιογικὰ	6,341	6,960	7,616	8,312	6,341	6,990	7,676	8,408
Κ α τ η γ ο ρ ί α ι								
23-27 (23.5 - 25)-27								
1. Γεωργικὰ προϊόντα	2,191	2,449	2,723	3,015	2,191	2,454	2,734	3,037
2. Βιομηχανικὰ προϊόντα								
α. Καταναλωτικὰ	3,301	3,533	3,779	4,042	3,301	3,537	3,789	4,061
β. Ἐνδιάμεσα	8,070	8,697	9,360	10,067	8,070	8,708	9,388	10,121
γ. Κεφαλαιογικὰ	6,341	7,019	7,737	8,504	6,341	7,031	7,768	8,562

Π η γ ή : Πίναξ 3.5.1.

ΠΙΝΑΞ Α - 7.2. Προβλεπόμενη μέση έξοδα εισαγωγών κατά την τετραετία 1963 - 1966 και το έτος 1966
 Είς έκκατ. \$. (* Αποπληθωρισθείσα σειρά)

No	Π ρ ό γ ρ α μ α	Βιομηχανικά προϊόντα							
		Γεωργικά Προϊόντα (1)	Κατανα- λωτικά (2)	Ένδιά- μεσα (3)	Κεφαλαίου- χικά (4)				
		1963 - 66	1966	1963 - 66	1966	1963 - 66	1966	1963 - 66	1966
1.	21-27	85	98	121	133	299	330	244	277
2.	22-27	86	99	122	134	300	333	245	280
3.	23-27	86	100	122	135	302	336	247	283
4.	(23.5 - 25) - 27	87	101	122	135	302	337	248	285
		Σύνολον βιομηχανικών προϊόντων (5)	Σύνολον εισαγομένων άγαθών (6)	Σύνολον επιτηρεσία (7)	Σύνολον εισαγομένων άγαθών και επιτηρεσιών (8)				
		5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 + 1	7 = 10% × 6	8 = 6 + 7				
		1963 - 66	1966	1963 - 66	1966	1963 - 66	1966	1963 - 66	1966
1.	21-27	664	740	749	838	75	84	824	922
2.	22-27	667	747	753	846	75	85	828	931
3.	23-27	671	754	757	854	76	85	833	939
4.	(23.5 - 25) - 27	672	757	759	858	76	86	835	944

Π η γ ή : Πίναξ Α - 7.1.

1 9 5 1

Κ λ ά σ ο ι	'Ακαθ. 'Εγχώ- ριον Προϊόν εις εκατ. δρχ.	'Απασχο- λούμενοι	Προϊόν κατά άπασχ/νον εις δρχ.
Πρωτογενής Παραγωγή	15,560	1,900,000	8,190
Μεταποιήσεις.....	7,348	426,104	17,245
Κατασκευαί	1,260	67,764	18,595
'Επιχειρήσεις Κοινής 'Ωφελείας.....	472	10,922	43,215
Μεταφοραί - 'Επικοινωνίαι.....	3,708	128,038	28,960
'Υπηρεσίαι	15,680	598,581	26,320
Σ ύ ν ο λ ο ν	44,028	3,144,318	14,000

Π η γ α ί :

'Ακαθάριστον 'Εγχώρ. Προϊόν 1951 :	'Εθνικοί Λ/σμοί τής 'Ελλάδος 'Αριθ. 9
» » » 1961 :	» » » » 'Αναθεωρ. τιμ
'Απασχόλησις 1951 :	'Απογρ. Πληθυσμού 1951
» 1961 :	» » 1961 'Εκτιμήσεις ἐ δείγματος 2 % ληφθέντος ἐκ τῶν δελτίων τῆς ἀπογραφῆς.

Παραγωγικότητα : 1951 - 1961

1 9 6 1

Ἄκαθ. Ἐγγώ- ριον Προϊόν εἰς ἑκατ. δρχ.	Ἀπασχο- λούμενοι	Προϊόν κατὰ ἀπασχ/μενον εἰς δρχ.	Ρυθμοὶ Παραγωγικότητος %
24,931	1,940,000	12,851	4.6
14,890	444,000	33,536	6.9
4,757	148,700	31,990	5.6
1,496	21,000	71,240	5.1
6,390	150,300	42,510	3.9
25,970	695,000	37,367	3.6
78,434	3,399,000	23,100	5.1

Σημειώσεις: Δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν Ἀπογραφὴν τοῦ 1951 διέφυγεν σημαντικὸς ἀριθμὸς γυναικῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὴν γεωργίαν, ἐχρησιμοποιήθη τὸ ἐπίπεδον τῆς γυναικείας συμμετοχῆς εἰς τὴν γεωργικὴν ἀγροτικὴν δύναμιν τοῦ 1961, πρὸς διόρθωσιν τῶν δελτίων τῆς ἀπογραφῆς καὶ πρὸς ἐπίτευξιν συγκρίσεως τῶν ἀριθμῶν ἀπασχολήσεως μεταξύ τῶν ἐτῶν 1951 καὶ 1961.

ΠΙΝΑΞ Α - 8.2. 'Ανάγκαι εις άπασχόλησιν δια τὸ ἔτος 1972

'Εκτιμήσεις δια τὸ Πρόγραμμα 23/27 καὶ δια ρυθμοὺς παραγωγικότητος
α) κατωτέρους τῶν παρατηρηθέντων μεταξὺ 1951 - 61 κατὰ 0.5

Κλάδοι	α			
	'Ακαθ. 'Εγχώρ. Προϊὸν 1972 εις ἑκατ. δρχ.	Ρυθμὸς παραγωγι- κότητος %	Προϊὸν κατὰ άπασχ/νον εις δρχ.	'Απασχο- λούμενοι
Πρωτογενὴς Παραγωγή ..	34,398	3.5	18,760	1,834,000
Μεταποίησης	40,380	6.5	67,050	602,000
Κατασκευαί	8,973	5.0	54,710	164,000
'Επιχειρήσεις Κοινῆς 'Ωφελείας	4,487	4.5	115,600	39,000
Μεταφοραὶ - 'Επικοινωνία	11,964	3.5	62,060	193,000
'Υπηρεσίαί	49,353	3.0	51,730	954,000
Σύνολον	149,555	5.0	39,500	3,786,000

* 'Ο ὑπολογισθεὶς ρυθμὸς ἦτο 4.6%, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἔτος 1961 ἦτο ἀσυνήθως
"Ἴδε Πίνακα Α - 8.1.

κατά κλάδον οικονομικής δραστηριότητας

β) Ίσους πρὸς τοὺς παρατηρηθέντας μεταξύ 1951 - 61

γ) ἄνωτέρους τῶν παρατηρηθέντων μεταξύ 1951 - 61 κατὰ 0.5

β			γ		
Ρυθμὸς Παραγωγι- κότητος %	Προϊὸν κατὰ ἀπασχ/νον εἰς δρχ.	Ἀπασχο- λούμενοι	Ρυθμὸς Παραγωγι- κότητος %	Προϊὸν κατὰ ἀπασχ/νον εἰς δρχ.	Ἀπασχο- λούμενοι
4.0*	19,780	1,739,000	4.5	20,860	1,649,000
7.0	70,590	572,000	7.5	74,310	543,000
5.5	57,640	156,000	6.0	60,730	148,000
5.0	121,800	37,000	5.5	128,400	35,000
4.0	65,440	183,000	4.5	68,990	173,000
3.5	54,560	905,000	4.0	57,520	858,000
5.5	41,600	3,592,000	6.0	43,900	3,406,000

εὐνοϊκὸν διὰ τὴν γεωργίαν, ἐκρίναμεν λογικὸν τὸ ποσοστὸν 4.0%.

ΠΙΝΑΞ Α - 8.3. 'Ανάγκαι εις άπασχόλησιν
'Εκτιμήσεις δια τὸ πρόγραμμα (23.5 - 25) -27 καὶ δια ρυθμοὺς παραγωγικότητος
α) κατωτέρους τῶν παρατηρηθέντων μεταξύ 1951 - 61 κατὰ 0.5

Κλάδοι	α			
	'Ακαθ. 'Εγχώρ. Προϊόν 1972 εις ἑκατ. δρχ.	Ρυθμὸς παραγωγι- κότητος %	Προϊὸν κατὰ άπασχ./νον εις δρχ.	'Απασχο- λούμενοι
Πρωτογενῆς Παραγωγή ..	35,342	3.5	18,760	1,884,000
Μεταποιήσεις	41,488	6.5	67,050	619,000
Κατασκευαὶ	9,220	5.0	54,710	169,000
'Επιχειρήσεις Κοινῆς 'Ωφε- λείας	4,610	4.5	115,600	40,000
Μεταφοραὶ - 'Επικοινωνίαι.	12,293	3.5	62,060	198,000
'Υπηρεσίαι	50,708	3.0	51,730	280,000
Σύνολον	153,661	5.0	39,500	3,890,000

* 'Ο ὑπολογισθεὶς ρυθμὸς ἦτο 4.6%, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἔτος 1961 ἦτο ἀσυνή-
'Ιδε Πίνακα Α - 8.1.

διὰ τὸ ἔτος 1972 κατὰ κλάδον οἰκονομικῆς δραστηριότητος

β) Ἴσους πρὸς τοὺς παρατηρηθέντας μεταξὺ 1951 - 61

γ) ἄνωτέρους τῶν παρατηρηθέντων μεταξὺ 1951 - 61 κατὰ 0.5

β			γ		
Ρυθμὸς παραγωγι- κότητος %	Προϊὸν κατὰ ἀπασχ/νον εἰς δρχ.	Ἀπασχο- λούμενοι	Ρυθμὸς παραγωγι- κότητος %	Προϊὸν κατὰ ἀπασχ/νον εἰς δρχ.	Ἀπασχο- λούμενοι
4.0*	19,760	1,787,000	4.5	20,860	1,694,000
7.0	70,590	588,000	7.5	74,310	558,000
5.5	57,640	160,000	6.0	60,730	152,000
5.0	121,800	38,000	5.5	128,400	36,000
4.0	65,440	188,000	4.5	68,990	178,000
3.5	54,560	929,000	4.0	57,520	882,000
5.5	41,640	3,690,000	6.0	43,900	3,500,000

θωσ ἐυνοϊκὸν διὰ τὴν γεωργίαν, ἐκρίναμεν λογικὸν τὸ ποσοστὸν 4.0%.

ΠΙΝΑΚ Α - 8.4. 'Ανάγκαι εις άπασχόλησιν κατά κλάδων οικονομικής δραστηριότητας διά τó έτος 1972

'Εκτιμήσεις διά τά προγράμματα 23-27, (23.5-25) - 27 και διά ρυθμούς παραγωγικότητας

α) κατωτέρους τών παρατηρηθέντων μεταξύ 1951-61 κατά 0.5

β) ίσους πρòς τούς παρατηρηθέντας μεταξύ 1951-61

γ) άνωτέρους τών παρατηρηθέντων μεταξύ 1951-61 κατά 0.5

Εις χιλιάδας άτόμων

	Πρόγραμμα 23-27			Πρόγραμμα (23.5 - 25)-27		
	α	β	γ	α	β	γ
Κλάδοι						
Πρωτογενής Παραγωγή						
Σύνολον	1,834	1,739	1,649	1,884	1,787	1,694
("Άρρενες = 60% τού συνόλου)	(1,100)	(1,044)	(989)	(1,130)	(1,072)	(1,016)
Μεταποιήσεις						
Σύνολον	602	572	543	619	588	558
("Άρρενες = 65% τού συνόλου)	(391)	(372)	(353)	(402)	(382)	(363)
Κατασκευαί						
Σύνολον	164	156	148	169	160	152
("Άρρενες = 100% τού συνόλου)	(164)	(156)	(148)	(169)	(160)	(152)

Ἐπιχειρήσεις Κοινῆς Ὡφελείας

Σύνολον.....	39	37	35	40	38	36
("Ἀρρενες = 95% τοῦ συνόλου).....	(37)	(35)	(33)	(38)	(36)	(34)

Μεταφορὰ Ἑπιχειρήσεων

Σύνολον.....	193	183	173	198	188	178
("Ἀρρενες = 95% τοῦ συνόλου).....	(183)	(173)	(163)	(188)	(179)	(169)

Ἐπιρροή

Σύνολον.....	954	905	858	980	929	882
("Ἀρρενες = 70% τοῦ συνόλου).....	(668)	(638)	(601)	(686)	(650)	(617)

"Ἀπαρτεες οἱ Κλάδοι	Σύνολον	3,786	3,592	3,406	3,890	3,690	3,500
("Ἀρρενες)		(2,543)	(2,413)	(2,287)	(2,613)	(2,479)	(2,351)

Παράτηρησεις: 1. Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν συνολικῶν ἀναγκῶν εἰς ἀπασχόλησιν κατὰ κλάδον οἰκονομικῆς δραστηριότητος, ἴδε Πίνακας Α - 8.2, Α - 8.3.

2. Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀναγκῶν ἀπασχολήσεως εἰς ἄρρενας ὑπετέθη ὅτι ἡ συμμετοχὴ των, εἰς τὰς συνολικὰς ἀνάγκας ἀπασχολήσεως ἐκάστου κλάδου, δὲν πρόκειται νὰ μεταβληθῇ οὐσιωδῶς ἐντὸς τῆς προσεχούσας δεκαετίας. Τὰ ποσοστὰ τὰ ὅποια ἐλήφθησαν ἐκ τῆς ἀπογραφῆς 1961 (ἐκτιμήσεις ἐκ δευτερευόντων), ἐχρησιμοποιήθησαν μὲ μίαν ἐλαφρὰν μείωσιν εἰς ὠρισμένας κατηγορίας.

Π Ρ Ο Σ Θ Η Κ Η

Δεν ετονίσθη επαρκώς (βλ. υποσημείωσιν σ. 95) ότι αι προβολαί M και X_r / M_s διά την περίοδον 1963-1966 σχετίζονται αποκλειστικώς πρὸς τὰ ἐπίπεδα τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐγγωρίου Προϊόντος τὰ συνδεδεμένα μὲ τὰ διάφορα προγράμματα. Δεδομένης τῆς μορφῆς τῶν παλινδρομήσεων, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ἐπίδρασις τῶν διαρθρωτικῶν μεταβολῶν ἐπὶ τῶν M και X_r / M_s .

Ἐξώφυλλον

ΓΙΩΡΓΟΥ ΒΑΡΛΑΜΟΥ

